

DOCUMENTE PRIVIND ACTIVITATEA DESPĂRȚĂMÂNTULUI SĂLĂJEAN AL ASTREI (1905-1907)

IOAN MUSCA

Publicăm documentele despre activitatea despărțământului Astrei din Sălaj în perioada anilor 1905-1907. Ele au fost preluate din fondul «Astra» a Direcției Județene Sibiu a Arhivelor Naționale și au fost cuprinse de noi cronologic într-un număr de 27 anexe.

Deși oficial se numește Despărțământul Sălăjean-Chiorean al Astrei, datorită unor tendințe de reorganizare în zonă, tot mai mult în actele eminate de comitetul despărțământului, dar și în corespondența C. C. al Astrei către despărțământ se folosește denumirea de Despărțământul «Șimleu».

1905.

Cererea mai multor reprezentanți din cercul administrativ Tășnad, adresată Comitetului Central al Astrei din Sibiu pentru înființarea unui despărțământ «Erian» (cu două anexe); răspunsul C. C. al Astrei; adresa Astrei către Despărțământul «Șimleu» referitoare la acest subiect¹ (anexa 1).

1906, ianuarie 13. Șimleu Silvaniei.

Procese verbale ale ședințelor comitetului Despărțământului «Șimleu» al Astrei din 12 octombrie 1905 și 4 ianuarie 1906² (anexa 2).

1906, iunie 22. Sibiu.

Adresele prezidiului Astrei, către vicarul Alimpiu Barboloviciu, directorul Despărțământului «Șimleu» și prezidiul Reuniunii Femeilor Române Sălăjene, cu ocazia organizării serbării aniversare de 25 de ani a acesteia³ (anexa 3).

1906, iulie 3. Șimleu Silvaniei

Procese verbale ale ședințelor comitetului Despărțământului «Șimleu» din 10 iulie, 2 mai, 18 iunie 1906; rapoarte despre ținerea conferințelor «poporale»; scrisoarea de răspuns al C. C. al Astrei prin care se arată că a luat la cunoștință de conținutul proceselor verbale⁴ (anexa 4).

¹ Direcția Județeană a Arhivelor Naționale (prescurtat A.N.D.J.) Sibiu, *fond Astra*, doc. nr. 1192/1905, 4 f.

² A.N.D.J. Sibiu, *fond Astra*, doc. nr. 98/1906, 6 f.

³ *Idem*, doc. nr. 653/1906, f. 1-1v.

⁴ *Idem*, doc. nr. 704/1906, f. 1-14.

1906.

Procesul verbal al ședinței comitetului Despărțământului «Șimleu» al Astrei din 10 iulie 1906; rapoarte despre ținerea conferințelor «poporale»; răspunsul C. C. al Astrei⁵ (anexa 5).

1906, august 20. *Șimleu Silvaniei.*

Lista cu socotelile Despărțământului «Șimleu» al Astrei pe anul 1905/6, înaintată C. C.⁶ (anexa 6).

1906, octombrie 13. *Șimleu Silvaniei.*

Procesul verbal al adunării cercuale a Despărțământului «Șimleu» din 2 septembrie și procesul verbal al ședinței comitetului cercual al despărțământului din 17 septembrie 1906; răspunsurile C.C. al Astrei⁷ (anexa 7).

1906.

»Publicațiune» a «Silvaniei», Institut de credit și economii, societate pe acțiuni, anunță hotărârea adunării generale de a-și ridica capitalul și a oferi spre cumpărare acțiuni clienților vechi; prin două adrese prezidiul Astrei cere participare la emisiunea de acțiuni a institutului «Silvania»⁸ (anexa 8).

1906, noiembrie 13. *Șimleu Silvaniei.*

Institutul «Silvania», prin adresa sa către oficiul de casă al Asociațiunii, se angajează să restituie suma de 100 coroane pentru ținerea prelegerilor «poporale»⁹ (anexa 9).

1906

Institutul «Silvania» înștiințează Asociațiunea că a expediat la banca «Albina» acțiunile trimise pentru validare; la rândul ei «Astra» comunică «Silvaniei» că a primit scrisoarea și remite pentru capitalizare mai multe librete de depuneri¹⁰ (anexa 10).

1906, noiembrie 29. *Șimleu Silvaniei.*

Victor Deleu, casierul despărțământului, trimite Astrei lista membrilor înscrși pe anul 1906/7 și taxele încasate¹¹ (anexa 11).

1906, decembrie 18. *Șimleu Silvaniei.*

Victor Deleu face precizări despre membrul ordinar Ioan Budișan, preot în Pria¹² (anexa 12).

1906, decembrie 25. *Șimleu Silvaniei.*

«Silvania» înștiințează prezidiul Astrei, că îi remite 3 bilete de depunere¹³ (anexa 13).

---

⁵ *Idem*, doc. nr. 775/1906, f. 1-5v.

⁶ *Idem*, doc. nr. 1020/1906, f. 1, 7-8.

⁷ *Idem*, doc. nr. 1074/1906, f. 1-4, 9-10.

⁸ *Idem*, doc. nr. 1096/1906, f. 1-3.

⁹ *Idem*, doc. nr. 1179/1906, f. 2..

¹⁰ *Idem*, doc. nr. 1222/1906, f. 1-2.

¹¹ *Idem*, doc. nr. 1223/1906, f. 1-2.

¹² *Idem*, doc. nr. 1289/1906, f. 1.

1907.

Procesul verbal (copia) al ședinței comitetului Despărțământului «Șimleu» al Astrei ținută la 29 noiembrie 1906 și răspunsul C. C.¹⁴ (anexa 14).

1907.

Comitetul despărțământului cere C. C. al Astrei și pentru anul 1907 ajutorul de 100 coroane în scopul ținerii conferințelor «poporale»; răspunsul afirmativ al prezidiului cu unele recomandări¹⁵ (anexa 15).

1907, februarie 12. Șimleu Silvaniei.

Vasile Pop, membru în comitetul despărțământului, cere C. C. al Astrei lămuriri în legătură cu aprobarea prelegerilor «poporale» de către autorități¹⁶ (anexa 16).

1907.

Procesele verbale (copia) ale ședințelor comitetului cercual al Despărțământului «Șimleu» al Astrei din 1 ianuarie, 24 ianuarie, 11 februarie 1907; răspunsul Astrei¹⁷ (anexa 17).

1907, aprilie 8. Șimleu Silvaniei.

»Programul prelegerilor populare care se vor ținea pe teritoriul Despărțământului «Șimleu» în cursul anului 1907»¹⁸ (anexa 18).

1907.

Procesele verbale (copia) ale ședințelor comitetului cercual al despărțământului ținute în 4 aprilie, 9 mai 1907; rapoartele unor conferențieri sau delegați; răspunsul Astrei cu unele recomandări¹⁹ (anexa 19).

1907.

Procesul verbal al ședinței comitetului cercual al despărțământului ținută în 13 iunie 1907; rapoarte despre unele conferințe²⁰ (anexa 20).

1907.

Procesul verbal al comitetului cercual din 3 iulie 1907²¹ (anexa 21).

1907.

Procesele verbale (copii) al ședinței comitetului cercual din 25 iulie și al adunării cercuale ținută în Băsești la 4 august 1907; răspunsul Astrei cu formularea unor recomandări²² (anexa 22).

¹³ *Idem*, doc. nr. 1324/1906, f. 1.

¹⁴ *Idem*, doc. nr. 86/1907, f. 1-5.

¹⁵ *Idem*, doc. nr. 131/1907, f. 2-4.

¹⁶ *Idem*, doc. nr. 224/1907, f. 1-2.

¹⁷ *Idem*, doc. nr. 391/1907, f. 1-8.

¹⁸ *Idem*, doc. nr. 439/1907, f. 2.

¹⁹ *Idem*, doc. nr. 554/1907, f. 1-14.

²⁰ *Idem*, doc. nr. 609/1907, f. 1-13.

²¹ *Idem*, doc. nr. 697/1907, 1-5v.

²² *Idem*, doc. nr. 909/1907, f. 1-6.

1907.

Procesul verbal (copia) al ședinței comitetului «Fundațiunii I. Nichita» din 17 octombrie 1907²³ (anexa 23).

1907.

Proces verbal al ședinței comitetului cercual al Despărțământului «Șimleu» al Astrei, ținută la 7 noiembrie 1907; rapoartele despre bibliotecile din Oarța de Jos și Babța; scrisoarea Astrei de luare la cunoștință și formulare a unor recomandări, inclusiv despre înființarea unui nou despărțământ în Chioar²⁴ (anexa 24).

1907, decembrie 5. Cehu Silvaniei.

Anunțul morții lui Alexandru Pop de Băsești, membru pe viață al Asociațiunii²⁵ (anexa 25).

1907.

Lista membrilor Despărțământului «Șimleu» al Astrei pe anul 1907 și a taxelor expediate de casier; confirmarea primirii taxelor²⁶ (anexa 26).

1908.

Procesul verbal al ședinței comitetului Despărțământului «Șimleu» ținută la 26 decembrie 1907 st. n. și răspunsul Astrei²⁷ (anexa 27).

ANEXE

1.

Nr. 1192/1905

Cătră Comitetul Central al «Asociațiunei» în Sibiu

Cererea Dl-or: 1. dr. Coriolan Steer, avocat în Tășnad, 2. Francisc Cosma, proprietar în Pir, 3. Georgiu Stanciu, preot în Sărăuad, 4. Vasile Pățcașiu, preot în Hotoan, 5. Georgiu Filep, proprietar în T. Santău și 6. Vasile Orosz, pretore în Tășnad. – prin cerere cer înființarea unui despărțământ «Erian» al Astrei cu centru Tășnad (cu 2 acluse)

Nr. 1192/1905

Onorat Comitet Central !

Subscriși, cari – cu escepția subscrisului Georgiu Stanciu- deja suntem membrii actuali ai «Asociațiunii» – ținem de despărțământul «Selăgian-Chioran», pe deplin conștii de acea frumoasă și înaltă datorință națională, că avem să muncim din rășputeri pentru rădicarea stării culturale a Românilor din aceste părți prea espuse, ne luăm voia, să vă adresăm cererea, ca să binevoiți a esmite un delegat pentru organizarea unui nou despărțământ al Astrei cu centrul Tășnad (comitatul Sălăgiu) și cu numirea: «Despărțământul Erian».

De acest despărțământ deocamdată numai comunele din cercul administrativ Tășnad s-ar ținea, cari sunt 42 la număr, dintre cari 24 sunt curat românești. Cu vremea după ce

²³ *Idem*, doc. nr. 1104/1907, f. 1-5.

²⁴ *Idem*, doc. nr. 1121/1907, f. 1-9.

²⁵ *Idem*, doc. nr. 1211/1907, f. 1-2.

²⁶ *Idem*, doc. nr. 1256/1907, f. 1-6.

²⁷ *Idem*, doc. nr. 94/1908, f. 1-4.

acest despărțământ proiectat se va organiza și va desvolta o activitate culturală rodnică, nu ne înstrăinăm de ideea, ca despărțământul Sanislău-Carei – care încă nu e organizat, să se adneze de despărțământul nostru, căci suntem în nemijlocită apropiere cu comunele din acest despărțământ neorganizat. La vreme în privința aceasta vom îndrăzni și să adresăm cererea conformă.

Pentru dovedirea dorinței noastre fierbinte, de a avea despărțământul proiectat, vă adnexăm declarațiile luate deja la consfătuirea ținută în privința aceasta, – din cari declarații eclatant se vede, că în cercul nostru este și putere, este și însuflețire destulă pentru întruparea acestei idei. Suntem siguri, că la adunarea constituantă, numărul membrilor să va înmulți puternic.

Abstrăgând de la jurstarea acea tristă, că în părțile acesta elementul românesc pe văzute piere – dorim înființarea acestui despărțământ și din acel punct de vedere – căci prin asta voim, să lecuim indiferentismul frunțașilor și cărturarilor din părțile aceste – cari fac partea cea mai mănoasă a Sălăgiului – fiindcă nu mai putem suporta rușinea acea, că din cercul Tășnad numai 5 să fie membrii Astrei – precum a fost pân-azi.

Vă rugăm deci, ca prin retrimiteră declarațiilor adnexate, să binevoiți a îndruma delegatul, care-l ve-ți /v/ esmite și ca încă în anul acesta să convoace adunarea constituantă, căci astfel despărțământul nou, să-și poată începe activitatea cu începutul anului 1906.

Subscrisul Georgiu Stanciu trimis cu poșta de azi taxa de membru ordinar 10 cor. – care sumă să mi se computeze pe anul 1906.

Tășnad, 20 septembrie st. n. 1905. Cu deosebită stimă: /s.s./ Vasile Oros, dr. Coriolan Steer, Francisc Cosma, Georgiu Stanciul, Vasile Pățcașiu, Georgiu Filep.

P. S. Ocupațiunea subscrisorilor: 1. Dr. Coriolan Steer, avocat, membru ordinar la despărțământul Sălăgian-Chioran, și-a plătit taxa acuma în vară la adunarea din Bucium, 2. Francisc Cosma, proprietar în Pir, e membru pe viață, 3. Georgiu Stanciu, preot gr. c. român în T. Sărăuad, acuma să înscrie de membru ordinar, 3. Vasile Pățcașiu, preot gr. c., român în Hotoan, membru ordinar la desp. Sălăgian-Chioran, 4. Georgiu Filep, proprietar în T. Santău, membrul desp. Sălăgian-Chioran, a plătit taxa de membru ordinar direct casei centrale și 5. Vasile Orosz, pretore în Tășnad, e membrul ordinar al desp. «Sălăgian-Chioran».

Nr. 1192-905

Dr. Coriolan Steer, avocat, Tășnad. 21/IX 905

Dsle Dlui Dr. Cornel Diaconovich, secretarul «Asociațiunei»

Sibiu.

Vă transpun cererea alăturată cu acea, să binevoiți a o înainta comitetului central.

Din parte-mi de delegat pentru organizare îl recomand pe dl Vasile Pățcașiu, preot gr. c. român în Hotoan (Er-Hatvan),- iar dacă el din ori ce cauză ar fi împedecat, atunci foarte bucuroși primesc și eu această misiune onorifică.

E chestie de esistență națională înființarea despărțământului proiectat – decă (...) trebuie organizată.

Cu stimă, (s.s.) dr. Coriolan Steer, avocat.

Nr. 1192-1905 (Să scriem la Tășnad și Șimleu)

Dlui dr. Cor. Steer, avocat Tășnad (Szilagy megye)

Am luat cu plăcere și bucurie la cunoștință buna dvs. Intențiune de a înființa în cercul Tășnadului un despărțământ nou al Asociațiunii și vă putem asigura că ne vom da toată silința ca planul dvs. să se poată realiza.

Deoarece însă cercul dv. aparține de prezent despărțământului Șimleu, am scris directorului acestuia, dlui vicar Barboloviciu ca comitetul cercual să ia la cunoștință

intențiunea dv. de a organiza un nou despărțământ și să vă dea tot sprijinul lor. Cât despre teritoriul proiectat pentru despărțământul Sanislău-Carei, care aparține de prezent la Seini, voiți mai ușor a-l încorpora viitorului /v/ dv. despărțământ, nefiind încă până azi organizat și dorind noi înșine cât mai în grabă organizarea tuturor despărțământelor încă neorganizate.

Despre cele ce vor urma vă vom încunoștința.

Primiți onor Ds. Advocat asigurarea deosebitei noastre stime și considerațiuni.

Sibiu 11/XII 905. /s.indescifrabil) Mundat și exp. 13 XII 905 /s. s./ Rsimu.

Onor. Direcțiunea desp. Șimleu. Șimleu

De la mai mulți frunțași români din cercul administrativ al Tășnadului, care aparține de prezent despărțământului dv. Am primit o cerere prin care dâșii vor își exprima dorința să înființăm pt. teritoriul amintitului cerc administrativ un nou despărțământ, la care eventual să anexeze și proiectatul despărțământ Sanislău Carei, neorganizat /v/ încă și aparținător la Seini.

Vă rugăm deci aceasta, să ne înaintați părerea dv. relativ la această cerere.

Principial noi suntem de acord cu înființarea noului despărțământ, deoarece după experiențele ce le avem, în general teritoriile de până acum ale despărțământelor noastre s-au dovedit prea mari pentru ca să se poată întreprinde pe acestea o activitate culturală mai intensă.

Pentru mai bună orientare vă comunicăm numele celor ce cer înființarea noului despărțământ. Domnii sunt: dr. Cor. Steer, Francisc Cosma, Georgiu Stanciu, Vasile Pățcașiu, Georgiu Filep și Vasile Orosz.

Primiți cel. Sib. 11/XII 905. /s.s. indescifrabil/ Mundat și expedit în 11 XII 905 /s.s./ N. V. Stez...

Direcția Județeană Sibiu a Arhivelor Naționale (prescurtat A.N.-D.J. Sibiu), *fond Astra*, doc. nr. 1192/1905, 4 f.

2.

Nr. 98 – 1906

Prea venerat comitet central !

Am onoare a vă transpune procesul verbal sub 1/. Al ședinței comitetului desp. «Șimleu» al Astrei, ținută la 12 octobrie 1905, – ear sub 2/. Procesul verbal din ședința ținută la 4 Ian a. c. rogându-vă de dispozițiile ulterioare.

Șimleu, la 13 Ian 1906 st. n.

Cu distinsă stimă, /s. s./ dr. C. Meseșian, secretaiul desp «Șimleu».

Nr. 98-1906

Direcțiunea despărțământului Șimleu înaintează:

I. Procesul verbal al ședinței comitetului cercual din 12 Oct. 1905– în care s-au rezolvit dif. Afaceri curente. Se notifică că dl Vasile Pop a făcut premiu de 2 galbeni pentru învățătorul actual din Șimleu Simeon Orosz, cu scop ca să organizeze în cursul anului școlar un cor vocal. Se decide aranjarea unei serii de conferințe pentru cari primesc angajamentul dnii: Vasile Pop, dr. Cor. Meseșian, dr. Victor Deleu, Andrei Cosma și Gavril Trifu.

II. Procesul verbal al ședinței comitetului cercual din 4 Ian. 1906 – în care s-au rezolvit diferite afaceri curente. Comitetul cercual își dă învoirea la propunerea mai multor frunțași din Tășnad și prin cari doresc a înființa un nou despărțământ al Asociațiunii și asigură comitetul central că propunătorii ofer destule garanțe pentru înaintarea acestuia.

Se ia act: Comitetul central, având în considerare, că pentru înființarea unui nou despărțământ în aceste părți – a fost solicitat din partea mai multor frunțași din Tășnad și alte

comune – deci dă învoire și însărcinează ca delegat al «Asociațiunii» pentru organizarea noului despărțământ pe dl dr. Coriolan Steer avocat în Tășnad. /s. s/ Oct. Goga

Nr. 98 – 1906

Proces verbal

Din ședința comitetului despărțământului «Șimleu» al Asociațiunei, ținută la 12 octobrie a. c. st. n. în sala casinei române din Șimleu fiind de față dnii: Vasile Pop, Andrei Cosma, Gavril Trifu, dr. Victor Deleu, Eugeniu Boroș și dr. C. Meseșian.

Președintele comitetului, Rev. Domn A. Barboloviciu scuzându-și absența de la ședință prin morb, – locul prezidial îl ocupă dl vicepreședinte Vasile Pop, care deschizând ședința, la ordinea de zi dă loc cetirei procesului verbal din ședința anterioară a comitetului ținută la 7 sept. a. c. st. n. Comitetul acest proces verbal îl verifică în ședință cu acel adaus, că cu mulțumită ia la cunoscință premiul de 2 galbeni făcut de dl Vasile Pop pentru învățătorul actual din Șimleu dl Simeon Orosz în scopul și sub condiția, ca numitul învățător în decursul anului curent 1905/1906 să organizeze și instrueze un cor vocal în Șimleu cu menirea să cânte în bisrică și eventual la alte ocațiuni festive.

Comitetul dispune că dl învățător Simeon Orosz să fie încunoștințat despre premiul pus în prospect, precum și despre condițiunile împreunate cu acordarea acelui premiu.

Secretariul raportează, că în conformitate cu decusul comitetului din ședința anterioară, care dispunea provocarea membrilor vechi ordinari ai despărțământului pentru răspunderea taxelor de membri pre anul curent, – acelea provocări le-a adresat și că provocările în parte au și avut efect. Acest raport să ia spre cunoștință.

Secretariul roagă comitetul ca să ia dispozițiuni referitoare la conferințele poporali proiectate pentru Români din Șimleu și cari conform dispozițiunei decusului din ședința anterioară ar avea să se înceapă deja în luna curentă – octobrie.

Comitetul decide să fie rogat dl președinte, ca dânsul să introducă seria acelor conferințe poporali încă în decursul acestei luni, în ziua și cu ocaziunea, ce o va afla de cuviință. Înainte de conferință însă ar fi bine instruat și orientat publicul românesc /v/ asupra scopului, ce-l urmărește despărțământul prin arangierea ataror conferință și prelegeri publice.

Să purcede la alegerea celorlalți conferențieri pentru celealalte luni de iarnă.

Pentru luna lui Noemvrie să desighează dl Vasile Pop

« « « Decembrie « « « Dr. C. Meseșian

« « « Ianuarie « « « Dr. Victor Deleu

« « « Faur « « « Andrei Cosma

« « « Mărțișor « « « Gavril Trifu. Designații primesc acest angajament.

Nefiind alte agende, presiul rădică ședința ca enunțierea, că verificarea acestui proces verbal va urma în proxima ședință a comitetului.

D. C. m. s. /s. s./ Dr. C. Meseșian, m. p., secretariul com. desp. A. Barboloviciu, președintele com. desp.

Nr. 98/1906

Proces verbal

Din ședința comitetului despărțământului «Șimleu» al «Astrei» ținută la 4 Ianuarie 1906 st. n. în Șimleu – fiind de față dnii: Alimpiu Barboloviciu, președinte, Andrei Cosma, cassar, Vasiliu Pop, Gavril Trif, dr. Victor Deleu și Dr. C. Meseșian, secretar.

După deschiderea ședinței mai întâi să dă loc cetirei procesului verbal din ședința ținută la 12 octovrie 1905. Acest proces verbal se verifică.

Secretarul raportează, că în urma decusului amănat din ședința anterioară a încunoștințat pe dl învățător local Simeon Orosz despre premiul de doi galbeni, ce i l-a pus în prospect dl avocat Vasiliu Pop. Se ia spre cunoștință.

Dl președinte raportează, că seria prelegerilor populare ordonate prin decizia ședinței din 12 Octombrie, a aflat de bine a introduce numai în luna lui Decembrie a anului trecut, din motivul fiindcă cu considerare la afacerile de câmp a poporului agronom din Șimleu, – pentru care sunt destinate aceste prelegeri populare, – mai curând nu se putea spera o frecvență mai mare de ascultători.

Acest raport să ia spre cunoștință și dlui președinte i să votează mulțumită protocolară pentru conferința publică ținută de dânsul în fața poporului și inteligenței din Șimleu în luna lui Decembrie anul trecut./v/

Dl Vasiliu Pop împărtășește că dânsul urmând în seria conferențiarilor, are de gând a-și ține această conferință în 21-a l. c. Dar e de părere, că atât conferința sa, cât și celelalte, ce vor urma, să se insinue prealabil oficiului policial din localitate, ca nu cumva în lipsa acestei insinuări eventual să întrevină organele administrative și a une ori să nu zădărnicească ținerea conferințelor. Dânsul nici n-ar fi învoit să-și țină conferința fără avizarea prealabilă a căpitanatului orașenesc.

Dl Andrei Cosma e de părere că comitetul despărțământului nu are să se umilească până într-acolo, că și conferințele de obiect curat cultural să să anunțe autorităților administrative, cu atât mai puțin ne poate obliga insinuarea, deoarece la aceasta nici lege, nici ordinațiune ministerială ctetul comitatens ori orașenesc nu ne îndatorește. Și dacă pe dânsul, în această privință l-ar majoriza cu părerea lui membrii comitetului, – la acest caz să roagă, ca toată afacerea pentru deliberare definitivă să să transpună de urgență comitetului central din Sibiu.

Cătră această părere a dlui Cosma se alătură și dnii Gavril Trifu și dr. Victor Deleu, motivând cest din urmă și cu acea, că numai adunările populare au să fie prealabil anunțate forurilor administrative, dar nu și simplele conferințe publice, cari nu aparțin categoriei adunărilor de popor.

Dl dr. C. Meseșian e de părerea dlui Vasiliu Pop, că anume și conferințele proiectate de comitetul nostru să fie prealabil anunțate oficiului policial orașenesc și anume din acel motiv, fiindcă e lucru cunoscut că toate organele administrative îs înzestrate cu dreptul discreționar / f. nouă/ de a urmări, a controla, a întrevini, unde se conchiamă nu numai nedeterminat de popor și eventual a disolva o astfel de adunare. Astfel dacă nu s-ar anunța prealabil aceste conferințe, ușor ne-am putea espune celui inconvenient, ca policia fără nici un motiv adevărat să ne conturbe și să ne oprească conferințele, prin ce în butul remonstrărilor eventuale ulterioare nu ne-am putea realiza scopul, ce ni l-am propus prin aceste conferințe, – ba luând în considerare că în timpurile din urmă și așa fără nici un motiv s-au născocit știri alarmante despre poporul nostru pacinic și răbduriu, – în lipsa anunțării conferințelor noastre, iarăși s-ar cerca din nou motive pentru de a ne blama poporul.

Dl Andrei Cosma, în vederea acestor păreri divergente, propune ca comitetul, înainte de a se pronunța meritoriu în această cauză, – să-l roage pe comitetul central pentru ulterioarele dispoziții cu privire la insinuarea sau neinsinuarea prealabilă a conferințelor periclitare, iar și până atunci continuarea acelor conferințe să se țină în suspans. – Comitetul propunerea din urmă a dlui A. Cosma o primește de concluzul său și decide a consulta de urgență Comitetul central.

Secretarul împărtășește cuprinsul recercării Comitetului central de sub Nrul 1192 – 1905 cu privire la desfacerea Erenilor de cătră despărțământul «Șimleu». – Comitetul despărțământului e pre lângă desfacerea culturală a cercului administrativ Tășnad de cătră despărțământul Șimleu și i-și exprimă opiniunea, că dânsi, cari /v/ au cerut această desfacere la comitetul central, ofer destulă garanță pentru prosperarea nou înființându-lui despărțământ Tășnad, Sanislău, Carei.

Comitetul totdeauna se roagă, ca din partea Centrului să se facă inițiativa de lipsă și pentru dismembrarea părților Chioresne și a Jiboului de către despărțământul «Șimleu », deoarece despărțământul actual pe lângă periferia dată nu e în poziția de a satisface angajamentelor sale culturale asupra întregului teritor vast, care azi aparține acestui despărțământ. Și de altminteru e cert că despărțământul cu teritor mai restrâns cu mult mai mare efect își poate desvolta toate forțele sale pe terenul cultural, decât un despărțământ cu teritoriul vast, unde în unele părți nici peste decenii nu vine să se țină măcar câte o adunare cercuală.

Secretariul cetește apelul comitetului central Nr. 1499/905 cu privire la începerea lucrurilor de organizare pentru prelegerile economice și comunică, că dânsul deja s-a îngrijit, ca părțile acestui apel referitoare la însinuarea conferențiarilor până în 15 l. c. să se publice deja în numărul de Crăciun al «Gazetei de Duminecă». Se ia spre cunoștință. Pașii întreprinși de secretar se aprobă.

Dl. Andrei Cosma interpelează în cauza aranjării bibliotecii despărțământului și cere deslușiri: pentru ce nu s-a efectuit încă nici până acum decisul comitetului referitor la transmutarea și aranjarea acelei biblioteci în sala de lectură a casinei române din loc ?

Dl președinte promite, că va lua măsurile de lipsă pentru executarea aranjării bibliotecii în timpul cel mai scurt. Se ia spre cunoștință.

Nefiind alte agende, ședința se încheie, – procesul verbal se va verifica în ședința viitoare a comitetului. D. C. m.s. /s. s./ dr. C. Meseșian, secretar. A. Barboloviciu, președinte.

A. N.- D. J. Sibiu, *fond Astra*, doc. nr. 98/1906, 6 f.

3.

Nr. 653-1906 /f. 1/

Reverend. Domn Alimpiu Barboloviciu,
vicar gr. cat., dir. desp. Asoc. în Șimleu

Din incidentul serbării jubiliare a «Reuniunii Femeilor Române Sălăgiene» ce se va ține în Șimleu la 26 a lunii curente, onor prezidiu al numitei reuniuni a invitat și «Asociațiunea» să participe prin o delegațiune.

Am luat act cu mulțămită de această invitare și vă rugăm pe Rev. Dvoastră, să reprezentați «Asociațiunea» noastră la frumoasa serbare culturală din 26 l. c. făcându-vă călduros interpret al doririlor noastre de bine, de progres și înflorire a bravei «Reuniuni a femeilor rom. săl.»

Rugându-vă să primiți anticipativ mulțămita comitetului central pentru aceas /f.1v/ tă reprezentare, primiți totodată, rev. Dle și asigurarea nestrămutatei noastre stime. Sibiu, 22/VI – 906. Prezidiul Asoc. /s.s/ Rsimu

Multstim. Prezidiu al Reun. Fem. Rom. Sălăgiene în Șimleu

Confirmând prin aceasta primirea cu mulțămită a invitații Dvoastre la sebara jubiliară din 26 l. c. și a publicațiunii «XXV ani din viața Reuniunii Femeilor Române Sălăgiene», vă felicităm din toată inima cu ocazia acestei frumoase și înălțătoare serbări culturale și vă avizăm, că am rugat pe dl vicar A. Barboloviciu, dir. desp. «Șimleu» al Asoc. Noastre, să reprezenteze Asoc. La jubileul din 26 l. c. al vrednicei dv. reuniuni. Primiți etc.

Sibiu, 22/VI 906. Prezidiul. /s.s./ Rsimu.

A.N.-D.J. Sibiu, *fond Astra*, doc. nr.653/1906, f. 1-1v.

4.

Nr. 704/906 /f. 1/

Direcțiunea despărțământului «Șimleu» înaintează:

I. Procesul verbal al şedinţ. Com. cercual din 10 April a. c. st. n. în care s-au adus întăriri cu privire la aranjarea prelegerilor economice şi s-a decis cumpărarea de cărţi menite a fi distribuite între popor.

II. Procesul verbal al şedinţei com. cercual ținută la 2 mai a.c. în Şimleu, în care s-au stabilit definitiv conferenţiarilor şi localităţile unde se vor ţine prelegeri economice. Se decide înfiinţarea mai multor biblioteci populare.

III. Procesul verbal al şedinţei com. cercual ținută la 18 Iunie a. c., în care s-au prezentat rapoartele conferenţiarilor populari. Comitetul central a adresat un apel către delegaţii despărţământului din diferite comune, dând diferite îndemnuri şi instrucţiuni cu privire la înfiinţarea bibliotecilor populare. – Se ia act despre desfacerea părţilor Tăşnadului de acest despărţământ şi se propune comitetului central şi dezmembrarea părţilor Chiorene – prin înfiinţarea unui nou despărţământ – cu a cărei organizare com. cercual e de părerea a se însărcina dl adv. din Şomcuta mare, Nic. Nilvan.

A. S. I. II. – se ia act.

A. S. III – se ia act. Comitetul centr. decide a lua măsuri pentru înfiinţarea unui nou desp. în Chioar. /s. s./ Oct. Goga

Nr. 704 – 1906 /f. 2/

Pre venerat Comitet Central !

Procesele verbale de sub 1/. 2/. şi 3/. Luate în şedinţele comitetului despărţământului «Şimleu» al Astrei, cu onoare vi le transpun în scopul ulterioarei afaceri cu oservarea, că răportul din partea dlui conferenţiar George Şimonca îndată după primirea lui vi-l voi transpune.

Vă rog a-mi primi espresia distinsei cosideraţiuni. Însămn. Cu profundă stimă /s.s./
Dr. C. Meseşian, secretariul desp. Şimleu.

Şimleu, la 3/VII 906 st. n.

Nr. 704 /f. 3/

Proces verbal

Din şedinţa comitetului despărţământului «Şimleu» al «Astrei» ținută la 10 Aprilie a. c. st. n., de faţă fiind domnii: Alimpiu Barboloviciu, vicar, preşedinte, Andrei Cosma, Vasile Pop, dr. ViCTOR Deleu şi dr. Coriolan Meseşian, secretar.

Secretarul după deschiderea şedinţei împărtăşeşte oficios că «comitetul local» al despărţământului în urma opreliştei făcute din partea guvernului ţării, prin care se interzice Asociaţiunei de a participa ca atare la expoziţia generală română din Bucureşti, – şi-a sistat lucrările şi s-a disolvat. Propune, ca comitetul faţă de acest act de volnicie şi preste tot nemotivat al guvernului simplaminte cu regret să se ia la cunoştinţă. – Comitetul întâmpină cu regret disolvarea «comitetului local» şi decide ca toate pregătirile pentru expoziţia generală din Bucureşti din partea acestui despărţământ numai decât să se sisteze.

Secretarul împărtăşeşte adresa comitetului central al «Asociaţiunei» emanată sub nr. 210/906, referitor la designarea despărţământului nostru pentru prelegerile economice populari şi referitor la denumirea conferenţiarilor pentru aceste prelegeri. – Comitetul cu mândrie şi mulţămită primeşte distingerea ce i-a revenit din partea comitetului central, precum cu mulţămită ia în primire şi cărţile ce i s-au trimis în scopul înfiinţării bibliotecelor populari în comunele, unde se vor ţinea şi prelegerile economice. /f. 3v/ – Dispune ca domnii învăţători Traian Husti din Bobota, Danil Graur din Giurtelec şi George Şimonca din Asuagiu de sus fără întârziere să fie încunoştinţaţi despre denumirea lor de conferenţieri populari, să li se comunice scopul şi modalităţile acelor conferinţe şi apoi în fine să fie rogaţi a se declara cât mai curând asupra timpului şi locului de conferinţă.

Dl A. Cosma comunică în afacerea conferințelor Dsa deja l-a consultat pe dl George Șimonca, care s-a angajat pentru ținerea a lor 4 prelegeri practice despre cultura pomilor și astfel pentru ceilalți 2 dni conferențieri rămân câte 3 conferințe asupra materiilor lor încredințate. Propune ca cassarul în cadrul bugetului să fie împuternicit a procura un număr mai mare de cărți cu prins practic și folositor pentru popor în scopul distribuirii și augumentării bibliotecelor populare. – Comitetul ia act despre angajarea dlui George Șimonca și îl facultează pre -cassar pentru procurarea a lor cât mai multe cărți pentru scopul atins în propunerea dlui A. Cosma.

Nefiind alte agende presidiul rădică ședința. D. C. m. s.

/s.s./ dr. C. Meseșian, secretar. A. Barboloviciu, președinte.

Nr. 704/906 /f. 4/

Proces verbal

Din ședința comitetului despărțământului «Șimleu» al «Astrei» ținută la 8 Mai a. c. st. n. în localitățile «Silvaniei» din Șimleu fiind de față dnii: Andrei Cosma, Gavril Trifu, dr. Victor Deleu și secretarul dr. C. Meseșian.

Președintele comitetului Reverendissimul domn Alimpiu Barboloviciu fiind împiedecat de a se prezenta la ședință,- membrii coadunați îl aclamează de președinte pentru ședința asta pre dl A. Cosma, care cedând invitării, deschide ședința și-l provoacă pre secretar pentru înaintarea ordinei de zi.

Secretarul împărtășește că conform decizului din ședința proximă a comitetului, a încunoștințat pre domnii învățători Danil Graur, George Șimonca și Traian Husti despre designarea lor ca conferențieri la prelegerile publice-economice, ordonate prin comitetul central al «Astrei»; cetește răspunsul sosit de la acești domni învățători, cari propun și comunele, unde ar afla mai mult consult să se țină acele conferințe populare. Secretarul totodată roagă comitetul, ca pre lângă defigerea definitivă a comunelor din chestiune, să se facă dispoziții și pentru denumirea de delegați ai despărțământului la acele conferințe și să se dispună în privința înființării bibliotecelor populare.

Comitetul având în vedere propunerile conferențierilor, decide ținerea conferințelor cu subiectul «prăsierea vermilor de mătăsă» în comunele: Asuagiul de sus, Ardehat și Oarța de jos, denumind din parte – i de delegat pentru cea din-tăiu pre dl Alexiu Varna, protopopul /f. 4v/ locului, pentru a doua pe dl dr. Ambrosiu Bojtor, medic acolo, ear pentru Oarța de jos pe dl Vasile Pop, protopop din partea locului. Decide, ca conferințele din sfera vieritului să se țină în comunele: Giorocuța în 27 l. c., delegat fiind aici dl Andrei Cosma; în Sighet sub conducerea delegatului domn Gavril Meseșian, preot în Chieșd, apoi în comuna Derșida, unde să delege dl Laurențiu Avram, preotul Corondului. Despre cultivarea pomilor au să se țină conferințele în comunele: Bârseul de sus, unde se delege dl Victor Vasvári, preotul locului, Băsești sub conducerea dlui delegat Antoniu Băliban, preotul locului, Oarța de sus, unde să invite de delegat dl Ioan Lengyel, preot tot acolo și în fine Babța, unde se delege dl Tit Trifu, preot în Corni.

Conferențierii au să fie îndrumați ca să defigă terminul conferințelor în prealabila cointelegere cu domnii delegați, apoi vor avea să comunice aceste termine și cu despărțământul nostru, ca eventual să se poată face speciale dispoziții.

/f. 5/ În fine comitetul decide ca să se facă dispozițiile necesare în scopul înființării bibliotecelor populare în comunele mai sus indicate.

Executarea acestui decis se concrede secretarului, care la timpul său va avea să raporteze întocmai.

Secretarul cetește procesul verbal luat în ședința proximă a comitetului cu rogarea, ca acela să se verifice.

Acest proces verbal se verifică cu observarea că obiectele colectate de comitetul local al acestui despărțământ s-au transpus pentru «Expoziția Generală Română din București» de către dnii dr. C. Meseșian și dr. Victor Deleu, ca particulari, la adresa dlui dr. Cornel Diaconovich în Sibiu, ca delegatul comisariatului pentru Ungaria.

Nefiind alte agende, ședința se rădică cu enunțarea că verificarea procesului verbal de față va urma în proxima ședință a comitetului. D. c. m. s. secretar. președinte.

/f. 6/ Nr. 704/906

Proces verbal

Din ședința comitetului despărțământului «Șimleu» al Astrei, ținută la 18 Iunie a. c. st. n. în sala casinei române din Șimleu, fiind de față domnii: Alimpiu Barboloviciu, președinte, Andrei Cosma, Vasiliu Pop, Gavril Trif, dr. Victor Deleu, Eugeniu Boroș și dr. Coriolan Meseșian.

Președintele deschizând ședința, secretariul cetind procesul verbal luat în ședința proximă a despărțământului, roagă verificarea aceluia. – Comitetul acest proces verbal îl verifică.

Secretariul împărtășește că i-au sosit rapoartele de la conferențiarii esmiși dnii Traian Husti și Danil Graur, din cari răpoarte raiașă, cumcă dl Danil Graur afară de conferințele obligate și ținute în comunele Derșida, Chieșd și Giorocuta, – a fost nevoit a mai ținea și alte 2 conferințe la dorința insistență a conducătorilor din comuna Cățulul Românesc și Șoimuș.

Comitetul ia spre cunoștiință răpoartele dlor conferențieri T. Huszti și D. Graur alăturate acestui proces verbal sub 1/. și 2./. și dispune, că fiește-cărui domn conferențiar pentru fatigiile lor pre lângă exprimarea mulțămitei să li se asemneze de fiecare conferință un onorar de câte 10 coroane.

Secretariul răpotează, că de la dl George Șimonca nu i-a sosit încă răportul cerut din motivul fiindcă acest domn conferențiar ca termin pentru conferința sa ultimă /f. 6v/ defigând terminul de 27 lunei curinte, – n-a fost în poziția de a ne putea răporta despre rezultatul conferințelor sale seriale. Împărtășește, că în interesul bunei reușite a conferințelor a adresat către unul fiecare delegat a despărțământului un apel, pre care i-l acludă acestui proces verbal sub 3/. și prin care li se dă domnilor delegați instrucțiunile necesare pentru înființarea bibliotecelor poporali; li se cere revers asupra cărților primite pentru bibliotecile poporale și li se cere răportul asupra prelegerilor precum și a înființării și arangiării bibliotecelor poporali. Răpotează, că în scopul înființării amintitelor biblioteci la adresa singuraticilor domni delegați a espediat pentru comuna Băsești 31 b., Arghihat 30 b., Asuagiul de sus 13 b., Babța 26 b., Oarța de sus 10 b., Oarța de jos 23 b., Derșida 19 b., Chieșd 28 b., – iar cărțile pentru comunele Giorocuta și Bârseul de sus le-a luat în primire dl cassar Andrei Cosma pentru îngrijirea personală a înființării bibliotecelor poporali în aceste două comune.

Dl cassar Andrei Cosma în legătură cu răportul secretariului răpotează despre conferința ținută în Giorocuta în conglăsuire cu comunicatul dlui conferențiar Danil Graur de sub 2./., precum și despre înființarea bibliotecii poporale în Giorocuta. Împărtășește, că pentru cele 2 conferințe neobligate ale dlui D. Graur ținute în Cățulul rom. și Șoimuș, institutul de credit și economii «Silvania» a asemnat onorar deosebit.

Comitetul răportul de față al secretariului și al dlui cassar îl ia spre cunoștiință și decide că după terminarea conferinței din urmă a dlui George Șimonca /f. 7/ să fie urgiați toți domnii delegați ca în decurs de 8 zile să-și înainteze răpoartele atât referitor la rezultatul conferințelor, cât și referitor la înființarea bibliotecelor poporali, precum să

trămită reversalele cerute pentru cărțile trimise. – Institutului din loc «Silvania» pentru interesul său cultural i se exprimă mulțămintă.

Secretariul cetește rescripta comitetului central nr. 98/906 referitoare la dismembrarea cercului Tășnad de către despărțământul Șimleului. – Comitetul ia spre cunoștință, cum că cercul administrativ al Tășnadului de azi încolo nu aparține organizării despărțământului «Șimleu» al Astrei. Și tot din motivele pentru cari s-a separat «Ierul» de noi, – decide ca să fie rogat comitetul central pentru separarea și a părților Chiorene de către corpul acestui despărțământ, – iar cu organizarea noului despărțământ acolo, – ar fi de părere să se însărcineze dl Nicolae Nilvan, avocat în Șomcuta.

Secretariul având în vedere terminul apropiat al festivităților iubilare, ce le va arangia «Reuniunea Femeilor Române Sălăgiene», – roagă comitetul a se îngriji de reprezentarea sa demnă la a- /f. 7v/ cele festivități.

Comitetul aflând că dl președinte Alimpiu Barboloviciu va avea să salute «Reuniunea» în numele clerului român sălăgian, – pentru tălmăcirea salutului său la acele festivități îl invită pe dl vicepreședinte Vasiliu Pop, cu care ocaziune și comitetul va avea să se prezenteze corporativ.

Secretariul roagă pentru de a defiga terminul adunării cercuale de estan. – Acest termin se fixează pe 5 August st. n. a. c.

Dl bibliotecar Eugen Boroș cerându-și absolvarea din postul său. – Comitetul unanim îl alege de bibliotecar al despărțământului pe dl dr. Victor Deleu și dispune că dsa numai decât să ia biblioteca în primire.

Nefiind alte agende, ședința se ridică. D. c. m. s. secretar. /s./ A. Barboloviciu, președinte.

/f. 8/ Nr. 704/906

Spectate Domnule !

Prelegerile populare despre mătăsărit le-am ținut la 8 mai în Asuagiul de sus în prezența M. A. D. Alexiu Varna, protopop, George Șimonca inv., N. Varna, iurist, antistia bisericească și comunală și gendarmăria din loc, precum și un număr de 150 – 160 poporeni.

La 9 mai a. m. am ținut prelegere în Argihat în prezența dlui Ioan Sabou not. în pensiune, Alexandru Micle, inv., precum vreo 50 poporeni.

Tot în 9 mai p. m. am ținut a treia prelegere în Oarța de jos în prezența D. Petru Rob, inv., Danil Marcis, neguțător, Michail Marchiș, jude, precum și ceia membrii din sfatul comunal și bisericesc și vreo 100 de poporeni.

Resultatul prelegerilor, cu atât a fost mai reușit cu cât acele s-au ținut cu ajutoriul schiopticonului, avut la-ndămână. Cea mai mare greșală însă o află în împrejurarea, că nu s-a făcut în comune mai de timpuriu cunoscut ținerea acestor prelegeri că astfel să fi potut participa mai mulți inși.

Încât privește schiopticonul, aș afla de bine, că din partea Asociațiunei lui Bezerédy Pál în Szegzárd să i se esprime mulțămintă pentru că mi-a pus la dispozițiune schiopticonul la ținerea prelegerilor.

În prelegeri am trăctat următorul material: I. Statistică.

Dezvoltarea mătăsăritului în Ungaria începând din a 1880 pre cum și resultatul ajuns până la finea a 1905 cari resul- /f. 8v/ tat l-am specificat cu cifre. Cu aceasta am arătat pe basa statisticeii oficioasă și frăgari împărțiți gratis la popor în anii 1880 – 1905. Pe basa datelor aflătoare la mine am arătat rezultatul mătăsăritului în comunele cari și-au adus gogoășele la rescumpărat în Bobota în anii 1901 – 1905.

II. Cultivarea frăgarilor.

Materialul: sămânatul, îngrijitul, sădirea, ciuntirea regulată, formarea coroanei, cultivarea frăgarilor bătrâni, garduri vii de frăgari, sădirea frăgarilor pe lângă drumuri și alte locuri publice, folosul frăgarilor și culesul regulat al frunzelor de frăgar.

III. Cultivarea omidelor de mătăsă.

Materialul: Originea, dezvoltarea omidelor, părțile lor, metamorfozarea omidelor, numirea lor după una sau alta metamorfozare, timpul vieții omidelor, nutreământul, reguli de căpetenie la cultivat, locul cultivării, obiecte de lipsă la cultivat și pregătirea acelora fără spese, clocirea ouălor în deosebitele clocitoare, împărțirea vermicilor la cultivători, modul nutririi, în etatea lor mică – după cresc mai mari, curățitul, temperatura de lipsă la cultivat, așezarea recerută a vermicilor, inimiții vermicilor și modul de a se feri în contra lor, metamorfozarea sau somnurile deosebite a vermicilor în cultivare, locul unde se poate și unde nu se poate cultiva, etatea vermicilor, timpul legării omidelor, materialul de lipsă la legat, așezarea șatrelor la legat, culesul gogoșelor, curățirea acelora, clasificarea gogoșelor, prețul gogoșelor, pachetarea acelora, timpul, locul și dusul gogoșelor la rescumpărat, locul plățirii gogoșelor. Despre mătăsărit peste tot în Ungaria, în țeri streine cu deosebire în Italia și China.

Bobota, la 16 mai 1906. Adânc reveritos, Traian Husti, înv.

/f. 9/ Nr. 704/906

Răport general preste conferințele populare publice despre cultura viței de vie, cari s-a ținut în 5 comune a despărțământului nostru în înțelesul decisului comitetului central al Asociațiunei de sub nr. 210-1906

Venerat Comitet !

Fiind denumit de conferențiar din partea Veneratului comitet central al Asociațiunei, am primit sarcina cu bucurie și am satisfăcut datorinței mele ținând prelegeri populare în următoarele comune: 1. În 24 Mai a. c. am ținut prelegerea populară despre cultivarea viței de vie în comuna Chieșd, unde a fost ca delegat din partea Asociațiunei Mult Onoratul Domn Gavril Meseșan, preot. Cu poporul întreg și inteligența am mers în fața locului la vie unde s-a început conferința. Afară de popor a mai participat la conferință și domnii: Timoc, înv. Penz. și Andrei Igna, înv. Act. Conferința s-a deschis din partea M. O. D. preot prin o vorbire frumoasă, arătând poporului că venerații domni cari stau în fruntea Asociațiunei, dorind bunăstarea spirituală și materială a poporului țaran, o trimis oameni pricepuți care să instrueze poporul în ale economiei, că ast feli să nu rămână îndereptul altor popoară. A urmat prelegerea prin care s-a arătat în pracsă. După introducere s-a vorbit pre larg despre: 1. Alegerea și pregătirea locului de vie precum și soiurile selbatice Americane pentru fiecare calitate de pământ și tercalitul ei, 2., Pregătirea parilor și păruiul, 3. Săditul vii americană al altoilor și cultivarea în anii următori până ce i se dă forma butucului. 4. Oltuitul în verde, tractarea altoilor până-și capătă forma butucului de roadă. 5. Soiurile mai bune de struguri recomandate de înaltul ministru reg. Ung. De economie de sub numărul 60.900 – 1896, adeca acele soiuri care priesc la noi. 6. Ordinea după care să lucra via ajunsă de roadă preste anul întreg. A.) Îngropatul și gunoitul, b.) desgropatul, d.) tunsul și culegerea rădăcinilor din fața pământului. e.) Înlocuirea parilor slabi și plantarea locurilor goale. f.) Săpatul prim – adeca tăiatul în lontru, stropitul, alegerea viței și legatul. G) Curățitul subsuorilor a cârceilor, legatul, stropitul și la 8 zile (praviutul ?) cu flori de pucioasă, înainte de înflorit. H.) Curățitul, legatul, stropitul, ciuntirea lemnului de roadă din sus /f. 9v/ de strugur cu 3 frunză după curățitul de flori a strugurilor și săpatul la prima August. i.) răritul frunzelor din preajma strugurilor cu 6 săptămâni înainte de culesul strugurilor, săpatul, prăvuitul ori stropitul dacă este de lipsă. j.) Culesul strugurilor și

apărarea în contra înghețului și a grindinei. La toate punctele s-a dat sfaturi și deslușiri și în mai multe rânduri fiind consultat. Prelegerea a ținut de la ½ 11 ore a. m. până la ½ 3 ore p. m. Conferința s-a încheiat din partea M. O. D. preot. După ce s-a ținut am mers pe la mai multe vii cu poporul spre a le da sfat pentru reperarea eventualelor greșeli comisă în vii.

2. În 27 Mai s-a ținut conferința poporală în Girrocuta, unde a fost delegat din partea Asociațiunei Ilustrul domn Andrei Cosma. De față a fost la vie până la 60 bărbați tineri, prunci și mueri, M. O. D. Preot local Dimitrie Cupșa, un fost econom al baronului și un jidan. Din Supurul de sus a fost de față M. O. D. preot Osian, spect. Domni: Mihail Bohățel, proprietar mare de pământ și Georgiu Nichita, înv., precum și stimatul domn Teodor Cosma, proprietar mic de pământ. Conferința s-a deschis din partea Ilustrului domn Andrei Cosma, prin o vorbire frumoasă, pătrunzătoare. Apoi s-a început prelegerea, arătându-se în ord toate lucrurile ce se recer la vie preste an, după cum am amintit în punctul prim. La 1 oră după amiază s-a închis conferința din partea Ilustrului D. delegat și tot odată s-a înființat o bibliotecă poporală prin Ilustrul Domn donând 27 opuri alese pentru bibliotecă din partea Asociațiunei.

3. Tot în 27 Mai a. c. p. m. s-a ținut conferința poporală în comuna Derșida mică. La acest loc amintesc că deși poporul după amiază este cu greu al aduna laolaltă având în comună după amiază și mormântare mare, totuși la stăruința bravului preot M. O. D. Avram Cordiș s-a adunat în fața locului la vie până la 50 bărbați tineri, prunci și femei. Ca delegat a fost denumit M. O. Domn Laurențiu Avram din Corond, care fiind împedecat și neputând veni la Derșida, Ilustrul Domn Andrei Cosma a denumit de delegat pe M. O. D. Avram Cordiș, preot local. Ședința s-a deschis la 3 ore p. m. prin M. O. D. preot A. Cordiș, arătând poporului că ce iubire arată conducătorii noștri față de bunăstarea și înaintarea poporului nostru. Apoi s-a început prelegerea după cum am amintit mai sus, repatindu-să materialul până l-a fost înțeles poporul. La 5 ore s-a închis ședința prin M. O. D. preot, mulțămind veneraților domni din fruntea Asociațiunei pentru dragostea arătată față de popor.

4. În 4 Iunie a. c. s-a ținut conferința poporală în comuna Cățelul Românesc. Și aici, deși după amiază, la stăruința bravului preot M. O. D. Grațian Flonta, s-a adunat preste 40 oameni. De față a fost spect. Domn Ciceron Mureșan și din Cățelul Unguresc /f. 10/ M. O. D. Pompeiu Podina și câțiva poporani. (:Conferul:) Din Crasna încă a fost Stim. Dom. Flonta maestr., Suciu. Conferința s-a deschis prin M. O. D. preot Flonta. Apoi s-a început prelegerile, după cum am amintit în punctul prim, tot în vie. Conferința s-a început la 2 ore p. m. și a durst până 5 ore p. m., când prin o vorbire frumoasă și mulțămită călduroasă în numele poporului – adusă veneraților Domni conducători ai Asociațiunei pentru gerfele adusă pentru popor s-a închis ședința.

5. În 5 Iunie s-a ținut conferința poporală în Șoimuș, lângă Jibou. Conferința s-a ținut și aici la vie. De față a fost M. O. D. Lazar Caba, preot, spect. Domn Alex. Man, înv., judele comunal Ștefan Sav și 40 poporani și arendașul comunei un izraillitean. Între bărbați a fost și bravul tineret care într-atâtea rânduri a predat serate literare atât spre lauda lor cât și spre a conducătorilor lui. Conferința s-a deschis prin M. O. D. Lazăr Caba, preot, la 2 ore p. m., prin o vorbire frumoasă, arătând că ce intențiune nobilă au fruntașii noștri pentru binele poporului. Apoi s-a început prelegerea după cum am amintit mai sus. La 5 ore s-a închis ședința din partea spec. Domn Alex. Man, înv., aducând mulțămite adânci veneratului comitet al Asociațiunei, precum și Veneratei Direcțiuni a Silvaniei pentru gerfele și intențiunea nobilă manifestat față de poporul român, a cărui părticică e și comuna Șoimuș.

Cu mare plăcere amintesc că, ajungând în Șoimuș am aflat în sala de învățământ până la 20 poporani cetind din foi românești: Afară de alte soțietăți, au reuniune de lectură cu statute întărite de înaltul ministr. Reg. Ung. Astfel poporul din Șoimuș își petrece timpul liber pentru desvoltarea minții și pentru propășirea binelui comun. Ca președinte e spect. Domn Alex. Man, înv. Fapta să laudă de sine. Onoare bravilor poporani și conducătorilor săi.

Dintre cele 5 comune, unde s-a ținut conferință poporali despre cultivarea vieții de vie, cultura preste tot a vii să afla în stare înfloritoare în Comuna Girocuta. Laudă i să cuvine bravului înv. Spect. Domn Georgiu Nechita din Supurul de sus, fiind și posesor de vie. Tecstul preles din visită să va eda într-o broșură, fiind lung la conținut. S. Giurtelec, la 8 Iunie 1906. Al veneratului Comitet al Asociațiunei, umilit serv, Daniil D. Graur, învățător.

/f. 11/ Nr 704/906

Protocol

Luat în comuna Cheșd la 1906. 24 Maiu cu ocaziunea ținerei prelegerilor de vierit, săvârșite în facia locului la viece așa numite: «Pocana Pogu»- sub ceriu liber.

Prezenți au fost mulțime de popor sciutor și nesciutor în de ale vieritului.

I. Preotul local G. Meseșan ca preside a adunarei și ca esmisul Veneratului Despărțământ Selăgian al Astrei, prin una vorbire scurtă arată însemnătatea convenirii – deschide ședinția.

II. Onoratul D. Danila Graur, învețiatoriul din Giurtelecul Măgurei, ca esmisul susnumitului Despărțământ al Astrei-și face prelegerile recerute pentru vierit cu minuțiositate, temeinică trata, teoria și profundă sciinția – începând de la Rigolisare, rând pe rând, până la îngropat. Dlui D. Graur, pentru aplecarea cea mare către vierit – i se cuvine laudă !

Tot cu această ocaziune vin umilit a refera și despre acea cumcă, cu datul mai sus s-a înființat și Biblioteca poporală Cheșdană în localitatea Școlei gcat. Confesionale cari cărți donate de Asoțiețiune și respective de Despărțământul Astrei sunt: «Povesti din popor», I. P. Reteganul, «Cărtica sănătăției» de dr. I. Ben, «Poșta, telegraful și telefonul» de G. Todică, «Sfaturi bune», Foei disertatiuni, «Igienă școlară», dr. I. Ben, «Ion Popescu» de Augustin Paul, «Despre testament», dr. Valer Moldovan /f. 11 v/, «Pecatele noastre» de P. Suciul, «Împărțirea, lucrea și îngrigirea unei moșii» de I. F. Negruțiu, «Istoria Politiceii» de Păcățan, «Probleme sociale și economice» de I. Lepedat, Cultura cucuruzului de Negruțiu, Cărțile funduarie de dr. V. Moldovan, Ionel. Cartea IV de Borgovan, Istoria Politiceii de Păcățian, Cultura cucuruzului de Negruțiu, Cărțiceaua sănătăției, dr. I. Ben (nr. 23), Cazanerie poporale, 19 Vulcanismul, 20 Amor și Resbunare de Lepedat, 21 Astra (Nr. 17), 22 Ionel, Cartea II, 23 Ionel, cartea V, Ionel, cartea III, 24 Icoane din Istoria Grecilor de V. Lazar, 25 Biblioteca poporală, I. P. Reteganul, 26 Ursu Broina de Daian, 27 Regule ortografice de Academia Română, 28 Ionel, cartea I.

III. Pentru toate binefaceriile și avantajiele făcute faci de plugarii din Chesd, Astrei și respective Despărțământului Selegian se exprimă mulțiamită publică și protocolară. D. c. m. s. Gabriele Meseșan, parocu gcat., încredințatul Despărțământului Selegian al Astrei.

/f. 12/ Nr. 704/906

Șimleu, la 19 Maiu 1906

P. O. D.

Comitetul central al Asociațiunei pentru literatura română și cultura poporului român a designat între altele și despărțământul nostru drept teritoriu pentru ținerea mai multor conferințe publice poporali cu subiect practic și folositor pentru trebuințele poporului nostru

agronom, precum: cultivarea rațională a viței de vie a pomilor și prăsirea vermicilor de mătăsă.

Comitetul central al despărțământului nostru în urma acestei dispoziții mai înalte, – având în vedere scopul măreț, ce-l urmărește prin conferințele publice Asociațiunea, precum rezultatul netăgăduit, ce au să-l atingă aceste conferințe, – în ramul..... a invitat de conferențiar pentru comuna dv..... pe dl învățător..... din..... care primind acest angajament ca termen al conferinței a fixat ziua de..... Maiu a.c.n.

Ca acesta conferință să fie pre cât să poată de succasă, comitetul nostru și-a luat voia a Vă invita pe Dv. On. Dle. De delegat al său cu rugarea să binevoiți a primi în numele de obște această sarcină națională: a stăruia ca din incidentul acestei conferințe să se adune un număr pe cât se poate de mare de popor: a prezida în conferință în cuvântu de deschidere accentuând în fața poporului caracterul, misiune, scopul și importanța Asociațiunii noastre culturale, a despărțământelor ei și apoi în urmă a ne prezenta un raport detaliat despre întreg demersul conferinței.

Ear ca această conferință să aibă în comun dv. o urmă mai durabilă și un rezultat real am dispus ca prelegerea practică ce se va ținea la dv. să se tipărească în liniamente generali în mai multe exemplare în scopul distribuirii lor între popor. De altă parte comitetul central /f. 12v/ a dispus, ca tot acolo și cu această ocaziune să se pună temeliiile pentru o *bibliotecă populară*. Spre acest scop vă transpunem aci..... bucăți de cărți din biblioteca generală a Asociațiunii rogându-vă a le lua în primire, – despre primirea lor a ne trimite un revers, – a lua numai decât măsuri pentru așezarea lor la un loc potrivit: a le supune grigiei continue a unui bibliotecar, om apt și de încredere: a controla regulata funcționare a acestei biblioteci și în fine cu toate ocaziunile binevenite a atrage din adins atențiunea poporului asupra folosului, ce provine din consultarea acestor cărți de cuprins foarte instructiv și edificator.

Despre înființarea internarea și îngrijirea la fel a bibliotecii vă rogăm de asemenea prețuitului raport, ear pentru orientarea ne luăm voia în fine a vă împărtăși acum și un extras din regulamentul Asociațiunii referitor la bibliotecile populare:

§ 2, Scopul bibliotecilor populare este: răspândirea cunoștințelor folositoare de orice ram al activității omenești și dezvoltarea gustului de cetit la poporul român.

§ 9, Fiecare bibliotecă populară va fi prevăzută cu inventar, din care un exemplar să păstrează la comitetul cercual. În inventar au să fie înșirate toate cărțile, ce constituie biblioteca, cu indicarea autorului, a titlului cărții, a locului și anului tipăririi și a numărului volumelor.

§ 11, Bibliotecile să vor adăposti în localuri scutite de umezeală și foc. Bibliotecarul e responsabil pentru bună conservare a bibliotecii.

§ 13, Bibliotecile populare să pun gratuit la dispoziția poporului român știutor de carte de pe teritoriul despărțământelor.

§ 14 a, Cărți afară de comună nu să împrumută.

b, Deodată numai o carte să poată împrumuta din biblioteca unui cetitor.

C, Cărțile să împrumută prelângă revers, care să restituie la înapoierea cărții.

D, Nime nu poate ținea la sine cartea împrumutată mai mult de 14 zile.

E, Pentru înapoierea cărții în starea în care a primit-o este respuzător cetitorul împrumutător. El este dator a recompensa orice deteriorare a cărții împrumutate.

/f. 13/ f, Cei ce strică ori murdăresc cărțile împrumutate, au să rebon... ce dauna cauzată și în caz de repețire își perd dreptul de a mai împrumuta cărți din biblioteca populară.

Dup-aceasta rogându-vă a ne primi espresia distinsei noastre considerațiuni înșămnăm, cu profund respect: secretariul desp. Vicariu și directorul desp. Șimleu al Astrei.
/f. 14/ Nr. 704-1906 19 Iulie 1906

Dsale Dlui A. Barboloviciu, director al desp. Șimleu
în Șimleu

Prin aceasta avem onoare a vă aduce la cunoștință că comitetul nostru central în ședința sa din 9 Iulie a. c. a luat act de procesele verbale ale ședințelor comitetului cercual din despărțământul D-voastră ținute la 10 April, 8 Mai și 18 Iunie a. c. Comitetul nostru central înregistrând cu plăcere multilaterale D-Voastră străduințe pentru promovarea intereselor «Asociațiunii» a decis luarea măsurilor necesare pentru desfacerea părților «Chiorene» de despărțământul D-Voastră.

Primiți Vă rugăm expresiunea deosebitei considerațiuni ce vă păstrăm.

/s.s./Șuluțiu, prezident. Octavian Goga, secretar. Exp. 20/VII-906 Rsimu.

A.N.-D.J. Sibiu, *fond Astra*, doc. nr. 704/1906, f. 1 – 14.

5.

/ f. 1/ Nr. 775/906

(Șed. 14 și 15 Aug. 1906. Dec. 173)

Direcțiunea desp. «Șimleu», înaintează procesul verbal al ședinței comitetului cercual din 10 Iulie st. n. c. în care:

1. S-a luat act despre angajamentul institutului «Silvania», de a înființa biblioteci populare în: Buciumi și Supurul de sus.

2. Se dă onorarul de K 20 învățătorului prelegător Simion Orosz.

3. Dl Andrei Cosma ofere K 10, pentru un disertant la adunarea generală care se va ținea în 28 August st. a. c.

4. Raportează despre prelegerile învățătorului George Șimonca în comunele: Bârsăul de sus, Băsești, Oarța de sus și Babța, în care s-au tractat: a.) Creșterea pomilor din Sămânță; b.) Altoitul pomilor; c) Manipularea altoilor până la sădirea în loc statornic; d) Sădirea altoilor în loc statornic; e) îngrijirea pomilor; f) Inimicii pomilor; g) Speciile mai bune de poame; h) Folosul și valorizarea poamelor.

Se ia act cu aprobare /s./ Oct. Goga

Nr. 775/septembre 1906

Reverend. Domn A. Barboloviciu, președintele

Desp. «Șimleu» al Asoc. în Șimleu

Am onoare a vă aduce la cunoștință că Comitetul central al Asociațiunii, în ședința sa din 14 și 15 Aug. 1906, a luat act cu aprobare de procesul verbal al ședinței comitetului cercual din 10 Iuliu nou 1906 și roagă membrii comitetului să primească viile mulțumiri ale acestei instituțiuni pentru activitatea ce au desvoltat-o.

În speranța că și în viitor veți binevoi a promova interesele românismului din acele părți, vă rugăm să primiți asigurarea deosebitei noastre considerațiuni. /s. s/ Șuluțiu. Oct. Tăslăuanu. Mundt și exp. 7/IX – 1906. Rsimu.

Nr. 775/906 /f. 2/

Proces verbal

din ședința comitetului desp. «Șimleu» al Astrei, ținută la 10 Iulie 1906. St. n. în localitățile institutului de credit «Silvania» din Șimleu,- fiind de față dnii: Vasile Pop, Andrei Cosma, Gavril Trifu, dr. Victor Deleu, Eugeniu Boroș și dr. C. Meseșian, secretar.

Predintele Rev. Domn A. Barboloviciu fiind împedecat de a participa la această ședință, dl vicepreședinte Vasile Pop deschide ședința și invită pre secretar pentru prezentarea ordinii de zi.

Secretarul cetind procesul verbal din ședința proximă a comitetului roagă verificarea lui. – Procesul verbal din 18 Iunie a. c. să verifice.

Secretarul comunică că a sosit deja și răportul dlui conferențiar popular George Șimonca; îl cetește acest răport, răpoartează că ia provocat și pre domnii delegați pentru înaintarea răportelor ai reversalelor lor... Să ia spre cunoștință; răportul se accludă sub 1/.

Dl cassar Andrei Cosma răpoartează, că atât acestui domn conferențiar, cât și dlor: Traian Husti și Danil Graur li-au asemnat deja onoratele pusă în prospect. Să ia spre cunoștință.

Dl cassar împărtășește, că institutul «Silvania» a luat asupra-și angajamentul de a înființa din propriile-i mijloace două biblioteci populare: una în comuna Buciumi,- ear alta în Supurul de sus și promite că va esopera trecerea și acestor biblioteci sub supraveghierea și controlul despărțământului. Comitetul primește cu mulțămită /f. 2v/ angajamentul dlui cassar și să dechiară a primi cu plăcere supraveghierea la tâmpul său a acestor biblioteci.

Secretarul cetește adresa dlui Vasile Pop, nr. 266/906 aa. C. prin care transpune comitetului un onorar de 20 coroane pentru dl învățător local Simion Orosz. – Comitetul acest onorar îl ia cu mulțămită în primire și decide ca să i se predeie premiului cu prilejul adunării cercuale de est an a despărțământului.

Secretarul atrăgând atențiunea comitetului asupra faptului, că reuniunea învățătorilor români Sălăgieni i-și va ținea adunarea sa generală în comuna învecinată Vârșolt la 2 August a. c. vede de konzult, ca de o parte pentru încurajarea și a aparenției unei eventuale concurenții între adunarea despărțământului și cea a învățătorilor,- ear de altă parte, ca să se facă posibilă participarea celor iubitori de propășirea noastră culturală la ambele acestea adunări,- adunarea cercuală a despărțământului prin abatere de la decisul comitetului emanat din ședința de data 18 Iunie a. c. să se amână despre 5 august a. c. pentru un alt termin mai potrivit. – Comitetul având în vedere motivele predate de cassar și cu konziderare fiind și la împrejurarea, că terminul adunării cercuale a despărțământului încă nici nu sa a- /f. 3/dus la cunoștința publică,- terminul pentru adunarea cercuală a despărțământului îl fixează – abătându-se de la decisul său din 18 Iunie a. c. st. n. d. m. la 3 ore. Ear pentru aceasta adunare de conferențiar decide să se invite dl învățător Traian Husti, care va avea să tracteze tema despre cultivarea viermilor de mătasă.

Secretarul propune, ca să se ieie eventuale măsuri pentru premiarea și de astă dată a învățătorilor, cari au desvoltat mai multă oboseală pe terenul instrucțiunei populare-naționale. Însuși ofere spre acest scop un premiu de 10 coroane. Dl Andrei Cosma din parte-i încă ofere un premiu de 10 coroane. – Comitetul cu plăcere ia act despre premiile oferite și decide a să acorda conform uzului practicat până acum cu ocaziunea adunării cercuale de est an.

Nefiind alte agende, ședința se rădică. D. c. m. s. secretar, președinte.

/f. 4/ Nr. 775/906

Reverendissime Domule Vicariu !

și Directore al despărțământului «Șimleu» al Asociațiunei Transilvane pentru lit. Rom. și cultura Poporului român»

Vin cu tot respectul a vă raporta despre mersul conferințelor mele pomologice ținute din încredințarea Onoratei Direcțiuni și anume:

1. Prima conferință o am ținut în comuna Bârsăul de sus în 27 Maiu a. c. după amiază, unde pre lângă intelegința locală și dl protopop al tractului Băsești M. O. Alexiu Varna și familia au participat unfoarte mare număr de popor.

2. A doua conferință o am ținut în Băsești, în 10 Iunie, unde asemenea, prelângă un număr frumos de popor, au fost de față: venerabila Dnă Elena Pop de Băsești-fiind și venerabilul Dsale taică din cauze momentoase nu s-a golit prezența -, au participat încă Dnii: dr. Alexandru Pop. Dr. Iuliu Pop, comptabilul «Codrenei» dl Tătar și învățătorul local dl Ioan Chira.

3. În Oarța de sus am ținut a treia conferință în 17 Iunie unde din cauză că delegatul despărțământului O. Domn Ioan Lengyel fiind dus la conferința preotească ținută în acea zi și astfel nepotând face dispozițiunile necesari, poporul nu s-au prezentat în numărul dorit. Dintre inteligenți au participat dnii: Ioan Tămășian, proprietar și învățător pensionat, dionisiu Pop, casarul institutului «Codreana», Ioan Andrei, învățătorul local, precum și Gavril Șinca, învățătorul Oarței de mijloc.

/f. 4v/ 4. În Babța am ținut a patra conferință în 24 Iunie, după amiază, la care poporul în urma zeloasei stăruințe a delegatului despărțământului O. D. Tit Trifu, preot în Corni și administratorul parohiei Babța-s-a prezentat în număr frumos și conferința au succes bine.

Materia ce am tratat în toate patru conferințele au fost următoarea: 1. Creșterea pomilor din sâmânță. Modul și timpul semănatului precum și pregătirea pentru semănat a diferitelor specii de sâmburi de pomi. Îngrijirea pomișorilor până la timpul altoitului. 2. Altoitul pomilor. Modul și timpul oculatului și îngrijirea altoilor din oculație. Altoitul de primăvară și anume: Copulația, altoirea angleză și altoirea în coajă, modul și timpul acestora. Timpul și modul culegerii crenguțelor de altoit și păstrarea lor până la timpul altoitului. Pregătirea cerei de altoit și întrbuințarea ei. 3. Manipularea altoilor până la sădirea lor în loc stabil. Formarea trunchiului și a coroanei. 4. Săditul altoilor în loc stabil. Timpul săditului, săpatul gropilor, pregătirea altoilor la sădire, rătezarea rădăcinilor și coroanei, sădirea însă-și, punerea parilor și legarea altoilor de par. 5. Îngrijirea pomilor. Săpatul, văruiul, pregătirea scrobelei de vărui, curățitul, scutirea în contra boelilor și legatul contra sporilor. 6. Inimicii pomilor. Descrierea diferitelor insecte stricătoase, dintre /f. 5/ cari, păduchele de sânge (vértü?) au fost arătat în icoane colorate din preună cu stricățiunile ce le face în pomi. Mijloacele prin cari se pot scuti pomii de acestea insecte și modul nimicirii lor. 7. Speciile celea mai bune de poame. S-au arătat în icoane colorate ce le-am primit de la redacțiunea foaiei pomologice «Gyümöleskertész», cu deosebire s-au recomandat soiurile de iernă și acelea cari pe lângă că rodesc bine și priesc în ținutul nostru, sunt și prețioase. 8. Folosul și valorizarea poamelor.

Acestea au fost punctele de mănere în prelegerile mele și tot ce s-a putut s-a arătat practic. Poporul au aretat mare interesare față de acest ram economic, cea ce am a mulțemi On. Dni delegați ai despărțământului cari cu cea mai bună voință au făcut tot posibilul pentru buna reușire a conferințelor.

Am esperint înse că poporului nostru i lipsește spiritul de întreprindere și asociare pre cum și încrederea în puterile lui. Apoi nu are de loc cunoscință despre soiurile bune de poame cea ce e neaparat de lipsă, fiindcă numai așa va pute la timpul său valoriza bine produsele pomilor, deca acelea vor demne de exportat. Cutez înse a spera că «mama Asociațiune» va continua pe calea apucată și poporul prin folosirea bibliotecilor și va lumina mintea câștigându-și spiritul de întreprindere și asociere precum și încredere în puterile sale er prin prelegerile economice îndemnul și isusința la lucrare.

Mulțumind Onoratei Direcțiuni pentru considerațiunea binevoitoare față de modesta mea persoană, me declar – la cazul când despărțământul ar voi a tipări conferința mea – gata de /f. 5v/ a o prelucra și în scris și a o pune la dispozițiunea Onoratei Direcțiuni.

Rugându-mă de mult prețuitul răspuns și semnarea onorariului, semnez, Asuagiul de sus, la 1 Iuliu 1906, Al Reverendissimă Domniei Vostre, cu cea mai profundă stimă /s.s/ George Șimonca, învățător.

A.N. – D. J. Sibiu, *fond Astra*, doc. nr.775/1906, f. 1 – 5v.

6.

Nr.1020/ 906 /f. 1/

»SILVANIA»

Înstitut de Credit și Economii Giro-conto la banca austro-ungară

Hitel-és takarékpénztári Giro-zsámllaaz osztrák-magyar banknál

Șimleu 2 octovrie 1906

Sz.-Somlyó

Onorab. Comitet central al Asociațiunei pentru literatura română și cultura poporului român în Sibiu

Am onoare a vă înainta socotelele mele, ca cassar al Despărțământului Șimleu,-pre anul 1905/6. Socotelile proptite de 6 documente sunt revăzute de adunarea cercuală a Despărțământului.

Taxele încasate de la un membru pre viața și de la membrii ordinari după substragerea a 20% pentru Despărțământ în suma de C 237. 60 le trimit cu asemnațiune poștală. Cu stimă A. Cosma, fost cassar al Despărțământului.

1020/906 /f. 7/

Socotelele pre anul 1905/6

Despărțământului Șimleu al Asociațiunei pentru literatura română și cultura poporului român

Transport din anul trecut	179
Tacse încasate până la 31 dec. 1905	
De la tractul Almașiului membru pe viață	200
40 membrii ordinari	400
5 membri ajutători	14 615.79
De la 1. Ianuarie 1906 până-n 20 aug. 1906	
Dr. George Pop, adv. în Zelau, m. pe viață	200
Gavril Trif, Șimleu	10
Ioan P. Lazăr, "	10
Augustin Mărcuș, "	10
Eugeniu Boroș, "	10
George Maior, Pereceiu	10
Augustin Vicaș, Hidig	10
Mihai Bohățiel, Sup. de sus	10
Vasiliu Păteaș, Hotoan	10
Florian Cocian, Ceh	10
Dr. Octavian Felecan, Zelau	10
Aurel Orian, Cizer	10
Jibou, 1907 Antoniu Băliban, Băsești	10
Emeric pop, director, Jibou	10

Tractul prot. Băsești, sediu, Felső...?	
p.u. Egerhát-nou	10
Vasiliu Pop, prot., Ms. Sz. Georgiu	10
Jibou Ioan Cheseli, prot., Năpradea	10
Vasiliu Pop, prot., Orția de jos	10
Ștefan Simoc, doc. pens., Chiesd 2	372
Total	987.79
Taxe de la membrii pe viață și	400
« « « « ajutători și	
ordinari	577.79
Din Taxe încasate în 1905	614 /f. 7v/
Conform recunoștinței dato 8 novb. 1905 nr. 1386/905 s-a transpus la	
comitetul central 531.	20
a ramas pentru «Despărțământ»	
20 % de la taxele de m. ordinari și	
ajutători în sumă de C 414 82.	80
După taxele încasate în 1906 de la m.	
ordinari și ajutători în suma de C.	172
sunt a să transpune la centrală 80 %	137.60
reman pt. «Despărțământ 20 % 34.	40
prin urmare:	
»Asociațiunea»	
Taxe de membru pe viață de la dr. George Pop	200
Taxe de la membrii ordinari și ajutători	137.60
Total	337.60
A contul acestei sume s-au plătit	
2 – 6 10 prelegeri agronomice	100
sunt a i se mai subșterne	237.60
»Despărțământul»	
Percepțiuni:	
Transport din anul trecut	1.79
După taxele din 1905 25 %	82.80
« « « 1906 «	34.40
ajutor de la «Silvania»	50
100 es. din broșura Popescu	30
Total	198.99
Erogațiuni	
7 Tip. broșuriei biografia I. Popescu	98.50
8 2 prelegeri agronomice	20
N. Iorga: Neamul românesc în Ardeal și	
țara Ungurească, tom I – II	5
200 abcdare G. Muntean – 86	72
Total	155.50
9 remanente de casă depuse	23.49
Total	178.99
Șimleul Silvaniei, 20 aug. 1906 /s./ Cosma, cassar	
Buget pre anul 1906/7	
Venit transpus	23.49

20 % din taxe	80
diverse	10
Total	113.49
Erogate	
5 prelegeri economice	50
cărți scolare	36
cărți pt. biblioteci	27.49
Total	113.49

Șimleul Silvaniei, 1 aug. 1906 /s./Cosma, cassar.

Acest rațiociniu și buget s-a aprobat în ședința adunării cercuale a despărțământului «Șimleu» ținută la 2 sept. 1906 st. n. în Șimleu.

/s./ dr. C. Meseșian, secretariul desp.

A.N.-D.J. Sibiu, *fond Astra*, doc. nr. 1020/1906, f. 1, 7 – 8.

7.

Nr. 1074 – 1906 /f. 1/

Șed. 31/X 906 Deciz. 217

Direcțiunea despărțământului Șimleu înaintează:

I. Procesul verbal al adunării cercuale, ținută în Șimleu, la 2 Septembrie a.c., în care s-au rezolvit afacerile curente, s-a premiat cu 2 galbeni învățătorul Oros, s-a înscris membru pe viață: dr. George Pop, adv. în Zelau, s-au încasat de la membri suma de Cor. 237.60.

II. Procesul verbal al ședinței comitetului din 17 Sept. a. c., în care, pe lângă rezolvirea afacerilor curente, s-a hotărât cumpărarea alor 10 exemplare din cartea Ilie Maniu și distribuirea de ABC-dare școalelor din despărțământ.

AdI. și II. Se ia act. Biroul central se autorizează a livra diploma de membru pe viață d-lui dr. Pop. /s.s./ Oct. Tăslăuanu. Șuluțiu.

Nr. 1074-1906 /f. 2/

Prea Venerat Comitet Central !

Sub 1/. și 2/. Am onoare a Vă transpune procesele verbale din ședințele comitetului desp. «Șimleu» al Astrei, ținute la 2 sept. (în adunarea cercuală) și în 17 sept. a. c. n.-rogându-vă aprobarea lor.

Șimleu, la 13 October 1906. Cu profundă stimă: dr. C. Meseșian, secretariul desp.

Nr. 1074-1906 /f.2/

Proces verbal

Din ședința adunării cercuale a despărțământului «Șimleu» al Astrei ținută la 2 Septembrie 1906 st. n. în Șimleu, conform programei înainte stabilite. De față au fost toți membrii comitetului, mai mulți membri ai despărțământului, precum un număr nehotărât de țărani.

Directorul despărțământului la orele 11 din zi a deschis adunarea cercuală prin un discurs classic și instructiv subliniat în mai multe locuri de aplauzele entuziaste ale publicului.

În ordinea de zi secretarul prezintă raportul său despre activitatea comitetului în anul 1905/6 și să roagă pentru absolutoriul membrilor din comitet. – Adunarea cercuală la propunerea părintelui Vasile Pățaș din Hotoan, dlui director al despărțământului Alimpiu Barboloviciu pentru serviciile-i neprețuite, ce le-a adus acestui despărțământ ca director în decurs de 33 ani, îi aduce o adâncă mulțumită; ce decide să se treacă și la protocol, precum astfel să se fixeze și cuvântul de deschidere rostit în adunarea cercuală de acum,

Prezentându-și răportul său și dl cassier al comitetului. – Adunarea cercuală pentru cenzurarea răportului secretariului și al cassariului esmite din sânul său comisiunea constătătoare din domnii Augustin Vicaș, Vasile Pățcaș, Mihai Bohățiel și Simion Pinteau. Iar pentru înscrierea membrilor noi însărcinează comisiune /f. 2v/ din dl Gavril Trif și dr. Victor Deleu.

Dup-acestea, ca comisiunile să se poată achita de obligamentele lor, ședința se suspendează pe 20 /minute/.

Redeschizându-se de nou ședința, comisiunea cenzurătoare propune primirea cu mulțumită a răportului dlui cassier. – Adunarea cercuală întâmpină cu mulțumită răportul dlui cassier.

Comisiunea cenzurătoare prinreferentul său dl Augustin Vicaș, referitor la raportul secretariului dechiară că acest raport fiind prezentat verbal,- nu-i în poziția de al potea cenzura. Se roagă ca secretariul să fie îndrumat a-ș înainta raportul în scris.

Secretariul în vederea acestei dechiarări se provoacă la împrejurarea, că comisia ar fi fost în stare să-i cenzureze raportul verbal făcut în prezența acestei comisiuni – numai cu câteva minute mai nainte,- având mai ales la dispoziție și toate procesele verbali ale comitetului, cari au servit de bază și răportului secretariului. – Adunarea cercuală dispune ca în viitor rapoartele comitetului să se cuprindă și în scris. Iar pentru czul de față fiind și dealtmintea pre deplin încredințată despre activitatea comitetului al acestui despărțământ: răportul secretariului îl ia spre cunoștință.

Comisiunea pentru înscrierea de membri noi își dă seamă despre rezultatul stăruințelor sale alăturând conscrierea membrilor noi sub 1/. – Să ia la cunoștință și se îndrumă comisiunea ca să continue cu înscrierea membrilor iar despre acest rezultat ulterior să raporteze în proxima ședință a comitetului.

/f. 3/ În ordinea de zi urmează împărțirea premiilor făcute pentru învățători.

Secretariul raportează că au intrat total 3 premii. Unul de 2 galbeni pentru dl învățător Simion Orosz din Șimleu și 2 premii câte de 10 cor. Fără destinație personală (ad personam). Împărțășește că pentru premiu a recurs singur învățătorul Ipatie Teodoran din Domnin. – Adunarea generală premiul de 2 galbeni îl îmanuază dlui Simion Oros în ședință. Un premiu de 10 cor, îl votează dlui I. Teodoran. Premiul al 3-lea îl ține în suspens pentru concurenții din viitor. Decide ca de aci înainte atât premiile, cât și terminul cererilor pentru dobândirea lor să se publice în foile naționale înaintea de terminul adunărilor cercuali, iar comitetul să vie cu propunere concretă referitor la persoanele ce vor să fie premiate.

Se purcede la alegerea delegaților pentru adunarea generală a Astrei în Brașov. – Din partea despărțământului «Șimleu» se delegeă dnii A. Cosma, dr. C. Meseșian și dr. Victor Deleu.

La punctul designării locului pentru adunarea cercuală în anul viitor, dl George Pop de Băsești invită despărțământul la Băsești. – Invitarea se primește cu mulțumită.

În cadrul propunerilor diverse dl cassier propune ca ABC-darele române, ce-i stau la dispoziție să se distribuie într școale române ale despărțământului. – Propunerea se primește întocmai.

/f. 3v/ Dl director al despărțământului provocându-se la etatea-i înaintată și la multilateralele-i ocupațiuni, cu cuvinte de adâncă mulțumită pentru atențiunea despărțământului, cu care în decurs de 33 ani la distins de conducător și director al acestui despărțământ, își cere dimisiunea din postul de director al despărțământului. – Adunarea cercuală fiind că ori și când, și acum însuflețită, pentru conducerea înțăleaptă și de tot

demnă a acestui despărțământ,- pre dl director cu atât mai puțin îl poate dispenza de la postul său, fiindcă aceasta și trece peste competența despărțământului.

Cu autenticarea acestui proces verbal se însărcinează dnii Augustin Vicaș din Hidig și Simion Pinteș din Giumelciș.

Nefiind alte agende, adunarea cercuală se dechiară închisă. D. C. M. S. /s.s./ dr C Meseșian, secretariul desp.. Alimpiu Barboloviciu, dir. desp.

Acset proces verbal se verifică, Șimleu la... /s.s./ Simion Pinteș, membru verificator. Augustin Vicaș, membru verificator.

Consemnarea membrilor înscși pre anul 1906/1907. Act 1/.

Ordinari:

1. Alimpiu Barboloviciu, vicar Șimleu,
2. Grațian Flonta, preot O. Kecsel (p. M. Kecsel),
3. Dr. Victor Deleu, adv. Șimleu,
4. Simeon Pinteș, preot Gyümölcz...ycs (p. Sz. Nagyfalú),
5. Dr. C. Meseșian, avocat, Șimleu,
6. Nicolae Muntiu, secretar de bancă, Șimleu,
7. A. Coste, preot Somlyó Csehi (p. Șimleu),
8. Petru Ostatea, preot, ököritő (p. Sármaság).

Ajutători:

1. V. Oltean, înv. Perecsen (p. Șimleu),
2. Iuliu Vicaș, medicinist, Șimleu,
3. Danil Graur, înv., Somlyó Györtelek,
4. Ambroziu Pop, înv., (Detrehem)? (p. Nagyfalú).

Nr. 1074-1906 /f.4/

Proces verbal

din ședința comitetului despărțământului «Șimleu» al Astrei, ținută la 17 Septembrie 1906 st. n. de față fiind dnii Vasile Pop, Andrei Cosma, dr. Victor Deleu și dr. Coriolan Meseșian.

În absența dlui președinte, vicepreședintele, dl V. Pop deschizând ședința, invită secretariul pentru prezentarea ordinii de zi.

Secretariul roagă verificarea procesului verbal din 20 August a. c. – Acest proces verbal se verifică.

Secretariul împărtășește apelul comitetului central Nr. 817/906 referitor la procurarea broșurei «Ilie Marin» și a foaiei economice. – Comitetul decide procurarea în 10 exemplare a broșurei «Ilie Marin».

Dl Andrei Cosma raportează că ABC-darele române, ce-i stau la dispoziție comitetului ar fi bine să se distribuie în vederea anului școlar intrat. – Comitetul dispune, ca prin ziariul «Gazeta de Duminecă» să fie provocate senatele școlare a-și înainta cererile pentru obținerea exemplarelor de lipsă,- iar cu distribuirea ABC-darelor se însărcinează dnii A. Cosma, dr. C. Meseșian și dr. V. Deleu având să țină deosebit cont la lipsa școalelor concernante.

Secretariul comunică recunoștința comitetului central față de activitatea despărțământului nostru. – Cu mulțumită să ia spre cunoștință.

Secretariul împărtășește că pentru membrii Asociațiunei i-au sosit 25 bucăți bilete de călătorie ce redu- /f. 4v/ cere pentru participarea la adunarea generală a Astrei din Brașov. Comunică că în vederea terminului foarte aproape al adunării pre proprii răspundere deja a și distribuit aceste bilete printre membrii, cari ș-au insinuat dorința de-a călători la Brașov. – Se ia spre cunoștință, distribuirea biletelor se aproabă.

Nefiind alte agende ședința se rădică. D. c. m. s. /s. s./ dr. C. Meseșian, secretar. Vasiliu Pop, vicepreședinte.

/f. 9/ Nr. 1074-1906 5 noembrie 1906

Onor. Direcțiuni a despărțământului Șimleu al Asociațiunii

Șimleu

Avem onoarea a Vă aduce la cunoștință că comitetul central, în ședința sa din 31 octombrie, a luat act de cele cuprinse în procesul verbal al adunării cercuale din 2 Septembrie a. c. și cel al ședinței comitetului din 17 Septembrie a. c.

Diploma de membru pe viață a d-lui dr George Pop, avocat în Zelau, v-o trimitem aci alăturat cu rugămintea de a o preda celui în drept.

Totodată vă înaintăm și o adresă a Casseriei centrale către casseria despărțământului.

Primiți, vă rugăm, asigurarea deosebitei noastre stime. /s. s./ Șuluțiu, prezident. Oct. C. Tăslăuanu, secretar. Mundt. și exp. împreună cu diploma dlui dr. G. Pop și cu scrisoarea cassarului Nr. 1020. 6/XI 906. /s./Rsimu.

/f. 10/ Nr. 1020/906 5 Novembre 1906

Domnului Andrei Cosma, director la «Silvania»

Șimleu.

Cu privire la socotelile despărțământului «Șimleu» prezentate cu raportul Dvoastră din 2 Octobrie crt. ne permitem a vă atrage atențiunea, asupra erorii ce s-a strecurat în acelea.

Anume din suma de k 337.60, ce aveți să trimiteți la casa centrală a Asociațiunei, Dvoastră ați substras K 100 pentru 10 prelegeri economice și ați expdat cu mandatul poștal din aceeași zi numai K 237.60.

Fiindcă noi am asemnat președintelui despărțământului dv., P. On. Domn Alimpiu Barboloviciu, vicar acolo deja în 30 Martie crt. suma de K 100 ca dotațiune pentru prelegeri economice, vă rugăm să administrați aici suma de K 100 ce ați reținut din di taxe și semnăm. Cu toată stima Oficiul de cassă... /s./ I. Vătăș...

Copiat și exp. cu scrisoarea Nr. 1074/906. 6/XI 906. /s/ RSimu.

A.N.-D.J. Sibiu, *fond Astra*, doc. nr. 1074/1906, f. 1-4v, 9-10.

8.

/f. 1/ Nr. 1096-1906 Șed. 31/X 906

Fondul general, 1 acțiune

Fundaț. Dr. I. Nichita, 60 acțiuni, 200 K

Fondul cult selagian, 14 « 250 K

Fundaț. Dem. Suci 21 « 500 K

Fundaț. I. Petran 2 « avem.

»Institutul «Silvania» din Șimleu, ne înștiințează, că adunarea gen. este ținută la 18 Octobrie crt. a decis urcarea capitalului social de la K300 000 la K 600.000, așa că acționarii vechi să aibă dreptul a subscrie în timpul din 1 novb – 10 Decembre crt. atâtea acțiuni din emisiunea nouă, câte acțiuni vechi au avut cu prețul nominal de K 100, plus 6 K ca spese. Din prețul acesta K 16 de acțiune să se plătească la subscriere iar restul de 90 % în rate lunare de câte 10 % începând din luna Ianuarie 1907.

Asociațiunea are în total 98 acțiuni Silvania și anume L – I.

Propun să participăm la emisiunea nouă cu acțiunile fondului general și ale tuturor celorlalte fundații, dar cu privire la participarea fundaț dr. I. Nichita și a fondului cultural

slăgian să se decidă ca comitetul încredințat cu administrarea acestor fundațiuni din Șimleu, să ae îngrijească de plățirea ratelor după acțiunile subscrise. – Se primește.

Sibiu, 31 Octobree 1906. /s. s./ I. Vătășian, casier. Șuluț...

/f. 2/ Nr. 1096 – 1906

«SILVANIA»

Institut de credit și economii, societate pe acțiuni

PUBLICAȚIUNE

Institutul «Silvania» în adunarea sa generală estra-ordinară ținută la 18. Octombvrie 1906 a hotărât a-și ridica capitalul social de la Cor. 300,000 la Cor. 600,000. În acest scop a autorizat direcțiunea să deschidă subscrierea pentru 3000 acțiuni a 100 coroane valoare nominală.

Pe baza acestei autorisațiuni primite de la adunarea generală estra-ordinară și având în vedere hotărârile aceleia, oferim acționarilor vechi spre cumpărare 3000 acțiuni noue în valoare nominală de Cor. 100 pe lângă următoarele condițiuni:

1. Fiecare acționar vechi are drept, ca din noua emisiune să opteze și să subscrie atâtea acții, câte poșede din emisiunile de mai înainte.

2. Pentru acționarii vechi prețul unei acții noue optate, conform p. 1 se fixează în 100 coroane și 6 coroane spese.

3. Terminul de optare și subscriere se fixează de la 1 Noemvrie până la 10 Decemvrie st. n. 1906. Inclusiv, cu aceea restricțiune, ca toți acei acționari vechi, cari până la acel termin n-au participat la subscriere, necondiționat își pierd dreptul de prioritate și favorul (p. 20 la subscrierea de acții din aceasta, emisiune nouă.

De-odată cu declarațiunea de subscriere acționarii, sub urmările pierderii dreptului de opțiune, sunt datori să depună la institut acțiunile lor vechi pentru cari optează la subscriere nouă și până la 10 Decemvrie st. n. 1906 să plătească la cassa institutului 6 coroane spese și 10 coroane ca prima rată din prțul de emisiune.

4.) Ratele următoare vor fi a se plăti, după fiecare acție câte 10 coroane până la 10. Ianuarie 1907

« 10 « « « 10. Februarie «

« 10 « « « 10. Martie «

« 10 « « « 10. Aprilie «

« 10 « « « 10. Maiu «

« 10 « « « 10. Iunie «

« 10 « « « 10. Iulie «

» 10 « « « 10. August «

« 10 « « « 10. Septembrie «

Fiecare acționar are drept însă a plăti mai multe sau toate ratele înainte terminii fixați.

5.) Pentru ratele de acțiuni, cari nu s-au numărat la termin, se solvesc 8 % interese de întârziere. Acționarii, cari n-au numărat la termini vre-una rată, să provoacă direct prin poștă la solvire, ce dacă în 30 zile de la espedarea provocărilor n-ar urma, dreptul de acționar pentru acele acțiuni se dechiară pierdut, sumele deja solvite trec în fondul de rezervă al societății. Acțiunile lor să anulează și sub aceiași numeri se esmit alte acțiuni. Anularea se publică în ziarele desmnote pentru publicările institutului.

6. Acțiunile nouă vor participa la toate beneficiile și se vor bucura de toate drepturile, ce posed acționarii vechi, după plățirea tuturor ratelor, dar la nici un caz mai înainte de 1-a Ianuarie 1908.

/f. 2v/ De la plătirea ratelor până la acel (1. Ianuarie 1908) termin, acționarii primesc 4 ½ % interese, iar după ratele restante plătesc 8 % interese de întârziare.

7.) Acțiunile neoptate de acționarii vechi se vând din mână liberă începând de la 10 Decembrie a. c. până la altă dispozițiune, în preț a Cor. 200 plus cor. 6 spese.

Direcțiunea, începând de la 10 Decembrie a. c. primește subsemnări și pentru aceste acții fie din partea acționarilor vechi, peste numărul acțiunilor din emisiunile anterioare, fie din partea altora. Aceste subscrieri de acții se vor lua în considerațiune izeria pe cum au sosit la institut subscrierile valabile, proptite de 6 Coroane spese și 20 Coroane prima rată după fie-care acție.

Ratele următoare vor fi a se plăti, după fiecare acție

câte 20 coroane până la 10. Ianuarie 1907

« 20 « « « 10. Februarie «

« 20 « « « 10. Martie «

« 20 « « « 10. Aprilie «

« 20 « « « 10. Maiu «

« 20 « « « 10. Iunie «

« 20 « « « 10. Iulie «

« 20 « « « 10. August «

« 20 « « « 10. Septembrie «

Față de acești acționari noi, încă se vor aplica dispozițiunile din punctul 4, 5 și 6, din aceasta publicațiune.

Șimleu, în 18. Octombrie 1906. Direcțiunea institutului de credit și economii: «SILVANIA».

/f. 3/ Nr. 1096/906 16 Novembre 1906

D. Sale Domnului Andrei Cosma, director al institutului «Silvania»

și casier al despărțăm. «Asociațiunei» Șimleu

Avem onoare a Vă înștiința, că Comitetul central al Asociațiunei în ședința sa din 31 pas. a decis a participa la emisiunea de acțiuni nouă a institutului Silvania cu cele 98 de acțiuni specificate în declarațiunea anexată și a dispune espedarea acțiunilor prin Albina la adresa institutului. Asemenea am dispus la Albina să plătească în termenul fixat rata de 10 % și spesele după 20 acțiuni (o acțiune a Asociațiunei, 21 ale fundaț. Demetriu Suci și 2 acțiuni ale fundaț. I. Petran) în suma de K 384; iar pentru celelalte 74 acțiuni ale fundațiunei dr. I. Nichita și ale fondului cultural selagian – după ce aceste fundațiuni au destinațiune specială pentru ținutul Dvoastră și n-au aici bonuri suficiente – Vă rugăm să vă îngrijiți Dvoastră de plătirea ratelor la termen, pentru ca fundațiunile să se bucure de favorul, ce li se cuvine ca acționari.

În fine vă rugăm să mijlociți ca acțiunile nouă să se pună pe numele fundațiunilor la cari aparțin și semnăm l declarațiune. Cu toată stima Presidiul Astrei /s./ Șuluțu. Mundt și exp. împre cu a.. cita 17/XI 906. RS.

A.N.-D. J. Sibiu, *fond Astra*, doc. nr. 1096/1906, f. 1-3.

9.

Nr. 1179/906 /f. 2/

/antet/ «Silvania» Institut de credit și economii. Hitel-és takarékpénztári intézet. Giro – conto la banca austro-ungară. Giro-számla az osztrák-magyar banknál. Șimleu, Sz.-Somlyó, 13 Novembre 1906.

On. Oficiu de casă al Asociațiunei Sibiu

În posesiunes st. D. V. Din 5 crt. Nr. 1020 vă avisez, că aflând că suma de 100 coroane asemnată prin Albina în 31 Martie crt. în scopul ținerei prelegerilor populare nu s-a ridicat de președintele despărțământului dl Alimpiu Barboloviciu, vicar aici, am dispus ca suma aceasta să se restituie din partea Silvaniei. Cu toată stima /s./ Cosma.

A.N.-D.J. Sibiu, *fond Astra*, doc. nr. 1179/1906, f. 2.

10.

/f. 1/ Nr. 1222-1906

/antet/ «Silvania» Institut de credit și economii...

Șimleu, Sz.-Somlyó, 28 Novembre 1906

On. «Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român» Sibiu

Avem onoare a vă comunica că azi am espedat la «Albina» acțiunile trimise de D. Voastră pentru validitatea dreptului de opțiune la subscriere de acții din emisiunea III și anume: 1 acție a Asociațiunei, 21 acții ale fund. Demetriu Suci, 2 Acții ale f. I. Petran, 14 acții ale fond. cultural selăgian și 40 acții ale fund. Dr. Ioan Nichita.

Tot acolo am trimis 3 titluri provizore în cari am cuitat sumele solvite pentru Asociațiune, fund. Demetriu Suci și fund. I. Petran.

Pentru fund. Dr. Ioan Nichita și fondul cultural selăgian se plătesc ratele pentru acțiunile optate, din emisiunea III de aici din contul curent, ce-l are la noi dr. I. Nichita.

Cu toată stima, /s./ Cosma

/f. 2/ 22 Decemvrie 1906

Onorab. «Silvania» institut de credit și economii. Șimleu

Am primit la timpul său scrisoarea Dvoastră din 28 pas. și am luat notă despre returnarea acțiunilor prezentate dv. pentru opțiune la emisiunea III împreună cu 3 titluri provizorii despre acțiunile nouă ale: Asociațiunei, Fundaț. Dem. Suci și Fundaț. I. Petran.

Anexat vă remitem pentru capitalizarea începând cu 31 Decemvrie crt. libelele de depuneri:

Nr. 744 pag. 75/II K 47310.98 per 30/XI 906 al Fundaț. G. Filepp.

« 2227 « 220/IV K 507.88 per 13/IV 906 al Fundaț. Dem. Suci și

» 392 « 150/III K 159.27 per 31/XII 905 al Fondului cultural

rugându-vă a ni le restitui după introducerea intereselor și semnăm. Cu toată stima /s./ Șuluțu. 3 libele de depunere. Recom. Ep. 22/ XII 906 /s./ Rsimu.

A.N.-D.J. Sibiu, *fond Astra*, doc. nr. 1222/1906, f. 1-2

11.

/f. 3/ Nr. 1223-1906

Lista membrilor «Asociațiunii» din despărțământul Sălăgian-Chioran
înscși în anul 1906

Nr. crt	Numele	Locuința	Caracterul	Suma plătită	Obser-vări
1.	Alimpiu Barboloviciu	Șimleu	vicariu for.	C. 10	vechiu
2.	Grațian Flonta	Cățelul Român	preot	10	«
3.	Dr. Victor Deleu	Șimleu	advocat	10	«
4.	Simion Pinte	Giumelciș	preot	10	nou
5.	Dr. Coriolan Meseșian	Șimleu	advocat	10	vechiu
6.	Nicolae Muntiu	Șimleu	secretar de bancă	10	nou
7.	Alimpiu Coste	Ceheiu	preot	10	«
8.	Petru Ostatea	Curitău	«	10	vechiu
9.	Vasiliu Oltean	Bănișor	învățător	2	
10.	Danil Graur	Giurtelec	«	2	
11.	Ambrosiu Pop	Drighiu	«	2	
12.	Iuliu Vicaș	Șimleu	student medici.	2	
13.	Ioan Budișan	Pria	preot	10	vechiu

Total încassat C 98

20 % detrase pentru Despărțământ 19.60

Suma transpusă la centrală: C 78.40

Șimleu Silvaniei, la 29 novembre 1906. /s./ dr Victor Deleu, cassar

/f. 2/ Nr. 1223-1906

/antet/ Advocat Dr. Deleu Victor ügyvéd. Szilágysomlyó

Șimleu, la 29 Novembre 1906

Onor. Asociațiunii pentru literatura română și cultura
popor. român Sibiu

Am onoare a vă transpune lista membrilor ordinari și ajutători înscși pro 1906/7 și taxelor încassate. Cu mandat poștal trimit C 78.40 suma încassată, detragând 20 % pt. despărțământ. Rugându-vă să binevoiți a quita suma trimisă, semper cu deosebită stimă /s./ dr Victor Deleu, cassarul despărț. Șimleu al Asociaț. pt. lit. rom. și cult. pop. român.

A.N.-D.J. Sibiu, *fond Astra*, doc. nr. 1223/1906, f. 1-2.

12.

/f. 1/ Nr. 1289/ 906

Prea Onorat Prezidiu !

Am onoare a vă face cunoscut, că pentru membrul ordinar Ioan Budișan, preot, Pria, n-ați trimis bilet de legitimare,- poate fiindcă din greșeală l-ați luat drept membru ajutător. În lista ce am trimis-o sunt 9 membrii ordinari și 4 ajutători, despre ce vă rog să binevoiți a vă convinge din lista trimisă de mine.

Șimleu, la 18 dec. 1906. Cu deosebită stimă, /s./ dr. Victor Deleu

Exp. Lămuririle necesare împreună cu biletul de legitimare al Dlui Budișan. Sibiu,
21/XII – 906 /s.s./ Rsimu. Șulut...

⁶ N.-D.J. Sibiu, *fond Astra*, doc. nr. 1289/1906, f. 1.

13.

/f. 1/ 1324/906

/antet/ «Silvania». Institut de credit și economii...

Șimleu, Sz.-Somlyó, 25 Decembrie 1906

Măritului Presidiu al «Asociaț.» p. lit. și cult. popoului român
Sibiu.

Alăturat avem onoare a vă remite celea 3 bilete de depuneri primite cu on. Rv. De la 22 I. c. Nr. 1222-1906 după ce mai întâiu am capitalizat interesele până la finea anului curinte.

Dealtmintrea poftindu-vă sărbători și an nou fericit. Cu stimă suntem «Silvania» Institut de credit și economii. /s./ Lazăr. 3 libele. R. Primit Vătășan

A.N.-D.J. Sibiu, *fond Astra*, doc. nr.1324/1906, f. 1.

14.

Nr. 86 – 1907 /f. 1/

Direcțiunea despărțământului Șimleu înaintează procesul verbal al ședinței comitetului ținută la 29 Novembre 906, în care pe lângă resolvirea afacerilor la ordinea zilei, s-a hotărât să se facă colecțiunea materialului folkloristic de pe teritoriul despărțământului și să se publice în broșuri pe cheltuiala despărțământului; dnii C. Meseșian, V. Pop și V. Deleu s-au angajat să țină fiecare mai multe conferințe în cursul lunilor Ianuarie-Februarie-Martie; s-a mai înscris un nou membru ordinar.

Se ia la cunoștință. /s./ Oct. C. Tăslăuanu.

Nr. 86-1907 /f. 3/

Proces verbal (copia)

Din ședința comitetului desp. Șimleu al Astrei, ținută la 29 novembrie 1906 n. în localitățile institutului «Silvania», de față fiind membrii, domnii Vasile Pop, Andrei Cosma, Gavril Trifu, dr. Victor Deleu, Eugeniu Boroși și dr. C. Meseșian. În lipsa dlui director al desp., de președinte pentr ședinția de adi se aclamează dl Vasile Pop, vicepreședintele. Ședinția se deschide.

Secretariul cetește proc. Verbali din ședințele ținute la 2 Sept. și 17 Sept. a.c. și se roagă de verificarea lor. Procesele verbali din 2 și 17 sept. a.c. se verifică.

Secretariul împărtășește recercarea dlui Oct. C. Tăslăuanu pentru rescumpărarea alor 500 b. Mărci culturale în favorul Asociațiunei. Din acestea mărci rescumpărând dl Gavril Trifu 100 b, Eugeniu Boroșiu 100 b. și dr. C. Meseșianu 100 b.,-restul de 200 b. Se predă casariului cu îndrumarea să le vândă și apoi prețitul tuturor mărcilor să-l transpună conform recercării comitetului Astrei.

Comisia esmisă de către adunarea cercuală din 2 Sept. a.c. pentru înscrierea membrilor noi, prin raportul său dl Victor Deleu raportează, că ulterior s-a mai înscris de membru ordinar al Asociațiunei dl Ioan Budișeanu, preot în Pria. Să ia spre cunoștință.

Secretariul raportează că și est an după uzul practicat până acum a provocat inteligenția română de pe teritoriul despărțământului, ca să se înscrie de membri /f. 3v/ la Astra. Raportează că și în scopul ținerei conferințelor populare a adresat apeluri către protopopii tractuali din ambitul despărțământului și alte personalități competente. Se ia spe cunoștință.

Secretariul cere îndrumare referitor la executarea decisului comitetului adus în a. tr. Cu privire la ținerea conferințelor populare ordonate pentru poporul din Șimleu. Comitetul

decide, că acelea conferințe să se continue având de a diserta în luna lui ianuarie 1907, secretariul,- în Februarie M. Vasile Pop,- iar î Mărțișor dl dr. Victor Deleu.

La interpelarea dlui A. Cosma referitor la consultarea și usarea publicului cetitor de broșurile aflătoare în biblioteca despărțământului,- bibliotecarul raportează că acelea broșuri sunt consultate și folosite de public, deși nu în măsura cuvenită. Comitetul îndrumă bibliotecarul, ca să facă de nou cunoscută pe calea ce o afla de cuviință, că biblioteca despărțământului stă la dispoziția publicului interesat. Ear în vederea, că între împrejurările noastre locali mai mult ar putea profita de lectura acestor cărți industriașii noștrii din localitate, bibliotecarul se îndrumă, că în acest scop să facă propaganda de lipsă printre meseriașii din Șimleu. Secretariul având în vedere, că gustul de cetit la popor, nici prin altă lectură... nu se poate stârni, alimenta și potența decât oferindu-i poporului celea mai ușoare produse literare populare, pentru cari /f. 4/ poporul e totdeauna accesibil,- considerând și faptul, că aceste produse ale spiritului poporului sunt întotdeauna considerate de savanți ca drept izvor de inspirație, material de studiere și prelucrare: propune ca comitetul despărțământului să ordoneze colecționarea oficioasă a povestirilor enauzite de popor, a cântecelor și doinelor populare, a chiuiturilor din dansu, a colinzilor, ciumeliturilor, a axiomeilor și anecdotelor folosite de popor, a bociturilor de la înmormântări, descrierea obiceiurilor de la nunțile, fidanțările populare și înmormântări, luarea pre note a tuturor cântecilor și melodiilor dise sau cu gura sau cu instrumente musicale, etc... Comitetul propunerea secretariului o dechiară de decisul său, executarea căruia o conrede secretariului având în scopul colecțiunei tuturor productelor spirituale populare a adresa apeluri la toată inteligenția de pe teritoriul despărțământului. Un atfel de apel să se lanseze și prin coloanele ziarului din Selagiu «Gazeta de Duminecă». Resultatul colecționării să se pună la dispoziția comitetului până la 1 Aprilie 1907 n. Colecțiile mai de valoare vor fi premiate. Materialul sosit până în termenul de mai sus, va fi examinat de experți și arangiat în broșuri, cari vor constitui proprietatea despărțământului. La propu- /f. 4v/ nerea dlui dr. V. Deleu comitetul în legătură decide, că inteligenția noastră să fie rugată de-a transpune comitetului răscumpărările felicitărilor de anul nou, a biletelor de fidanțiere și cununie etc. în favorul fondului de premiare a colecțiunilor populare.

Nefiind alte agende de isprăvit ședinția se rădică. D. m. s. /s. s./ V. Pop. m. p. d. C. Meseșian m. p. secretariul desp.

Aceasta copie cu originalul păstrat la mine, e conformă. Șimleu, la 17 Ianuarie 1907 /s./ dr. C. Meseșian, secr. desp.

/f. 5/ Nr. 86-1907 24 Febr. 1907

Dsale Domnului Alimpiu Barboloviciu, director al desp. «Șimleu»

Șimleu

Prin aceasta avem onoare a vă aduce la cunoștință, că comitetul nostru central în ședința sa din 7 Febr. a. c. a luat act de procesul verbal al ședinței comitetului cercual din 29 Nov. 1906.

Comitetul central vă roagă, ca având în vedere scopul și năzuințele de propagare culturală ale Asociațiunii noastre, să binevoiți a ajuta răspândirea revistei «Țara noastră». La timp veți binevoi a ne trimite un raport special asupra prelegerilor economice, cari s-au ținut în cursul acestui an....

Primiți, Vă rugăm, expresiunea deosebitei noastre considerațiuni: /s. s/ Șuluțiu, prezident. Oct. C. Tăslăuanu, secretar. Copiat și exp. 26/II 907. Rsimu.

A.N.-D.J.Sibiu, *fond Astra*, doc. nr. 86/1907, f. 1-5.

15.

/f. 2/ Nr. 131-1907

Prea Venerat Comitet Central !

În urma provocării DV. nr. 1353/1906 din însărcinarea comitetului despărțământului «Șimleu» vin respectuos a vă roga și până la sușternerea procesului verbal al comitetului luat în cauză, ca să binevoiți a împărtăși despărțământul nostru și pentru est an în ajutorul de 100 cor. în scopul ținerii conferințelor populare. Drept motiv al cererii noastre îmi ieu voia a invoca rezultatul îmbucurător realizat prin conferințele ținute la noi anul trecut, despre ce aveți deja prețuită cunoștință din rapoartele, cari le-am înaintat, afară de aceea având în vedere părțile noastre extrem de expuse aici la periferia Românismului, - ar fi lucru salutar, dacă conferințele contemplate s-ar ținea aici an de an neîntrerupt.

De conferințari comitetul a angajat pe dñii învățători: Traian Husti din Bobota pentru mătăsărit, George Șimonca din Asuagiu pentru pomărit, Daniil Graur din Giurtelec pentru vierit, Ioan Oegariu din Ceheiu pentru cultivarea rațională a pământului, Valeriu Tufescu din Agriș pentru pomărit, ear pe dl Dimitrie Oros din Marin pentru economia câmpului.

Ve sum cu profund reșpect: /s./ dr. C. Meseșianu, secretarul desp. «Șimleu». Șimleu, la 28 Ian. 1907 n.

/f. 3/ Nr. 131-1907 15 Martie 1907

Onoratei Direcțiuni a despărțământului Șimleu

Avem onoarea a Vă aduce la cunoștință că comitetul central, în ședința sa din 7 Februarie a. c. a decis să Vi se deie ajutorul de K. 100 pentru organizarea prelegerilor populare. Această sumă Vi s-a și mandatat din partea oficiului nostru de cassă.

Alăturat Vă trimitem o blanchetă, în care Vă rugăm a însemna programul prelegerilor pe cari aveți de gând a le ținea în cursul anului curent și pe urmă a ni-o înapoia în timpul cel mai scurt posibil. De la conferințari veți binevoi a cere rapoarte despre rezultatul prelegerilor ținute, ca la sfârșitul anului să ne puteți înainta un raport general asupra lor. Vă rugăm a însemna în alăturata blanchetă și numărul broșurilor din /f. 4/ Biblioteca populară a Asociațiunii, precum și numărul esemplarelor din «Țara noastră», de cari aveți avea lipsă la înființarea de agenturi si de biblioteci cu ocazia prelegerilor populare. În fine vă atragem atențiunea asupra îndrumărilor cuprinse în circulara comitetului central Nr. 1353, pe cari am dori să le îndepliniți întocmai.

Primiți Vă rugăm, asigurarea deosebitei noastre considerațiuni.

/s. s./ Șuluțiu, prezident. Oct. C. Tăslăuanu, secretar. Copiat și exp. împreună cu blancheta. 15/III 907 /s./ Rsimu.

A.N.-D.J. Sibiu, *fond Astra*, doc. nr.131/1907, f. 2-4.

16.

/f. 1/ Nr. 224-1907 Șed. 1/III-907 (Deciz. 76)

Dl Vasiliu Pop, membru în comitetul despărțământului Șimleu, întreabă dacă prelegerile populare ce le aranjează Asociațiunea trebuiesc anunțate autorităților civile competente.

Asemenea întrebări fiind adresate din mai multe părți comitetul central din prilejul acesta decide ca prelegerile economice, pentru înlăturarea oricăror neplăceri, să fie anunțate autorităților civile. /s./ Tăslăuanu.

/f. 2/ Nr. 224-1907

Magnifice Ddomnule Președinte !

Din comitetul despărțământului Sălăgean al Astrei,- s-a înaintat în firul procesului verbal din 4 Ianuarie 1906-una întrebare către Veneratul Comitet Central că: conferințele populare ținându-se întru desceptarea poporului, trebuie insinuate previe la autoritățile civile competente ?

Oare acestea conferință nu să pot cualifica de adunări populare, după tenore Ordinățiunei naltului ministeriu de interne r. ung: Nr. 766-din 1898, respective art. de lege XL din 1879 § 1.

La această întrebare, comitetul despărțământului amintit n-a primit răspuns. Deoarece ar fi de dorit ca: între împrejurările noastre, să ferim poporul și pe conferențieri de posibilele șicane, eventual pedepse și să se purceadă conform în tot locul.

Cu deosebită venerațiune-mi ieu libertatea a Vă roga magnifice Domnule ! Binevoiți a me lămuri cu privire la întrebarea de mai sus.

Șimleu Silvaniei, 1907, Februarie 12.

Cu profundă venerațiune: /s./ Vasiliu Popp, asesor orf. în pensiuine și membru în comitet.

A.N.-D.J. Sibiu,*fond Astra*, doc. nr. 224/1907, f. 1-2.

17.

/f. 1/ Nr. 391-1907 Șed. 4/IV 907 (Dec. 97)

Direcțiunea despărțământului Șimleu înaintează:

I.Procesul verbal al ședinței comitetului cercual ținută la 1 Ian. A.c., în care s-a rezolvat afaceri curente, s-a ales o comisiune pentru alcătuirea literilor fundaționale a fundațiunii G. Filip și secretarul a raportat că în Șimleu a aflat și conscriș 35 calfe și ucenici de meseriași.

II. Procesul verbal al ședinței comitetului, ținută la 24 Ianuarie a. c., din care rezultă că revista «Țara noastră» s-a abonat în mai multe exemplare și s-au luat dispoziții pentru a o răspândi; s-au angajat de conferențieri următorii învățători: George Șimonca pentru pomărit, Traian Husti pentru mătăsărit, Daniil Graur pentru vierit, Ion Oegar pentru agronomie, Dimitrie Orosz pentru pomărit și Valeriu Tufescu pentru cultivarea rațională a pământului. Până acum în Șimleu s-au ținut 2 conferințe: una Desvoltarea credinței și dreptului până în zilele noastre» de dr. C. Meseșian și «Despre întrebuințarea cu folos a timpului de iarnă de cătră țărani noștri» de dl Emanuil Stoica. Dl A. Cosma prezintă proiectul de litere fundaționale a fundațiunii G. Filip, cari s-au primit și s-a decis să se înainteze comitetului central.

III. Procesul verbal al ședinței comitetului cercual ținută la 11 Februarie a. c. în care aceasta s-a ocupat dacă prelegerile populare trebuie sau nu anunțate autorităților /f. 1v/ administrative și a decis să nu le anunțe.

Ad. I-II. Se ia act.

Ad. III. Decisiunea comitetului central Nr. 76/1907 să servească de îndreptar numai în acele părți, unde ținerea prelegerilor populare ar fi condiționată de anunțarea lor la autoritățile administrative. /s./ Tăslăuanu.

/f. 3/ Nr. 391-1907

Proces verbal

Din ședința comitetului desp. «Șimleu» al Astrei, ținută la 1 Ian. 1907 st. n. în localitățile institutului «Silvania fiind de față dnii: A. Barboloviciu, președinte, Vasile Pop, Andrei Cosma, dr. Victor Deleu, Eugeniu Boroș, dr. C. Meseșian, secretar.

După deschiderea ședinței secretarul cetește procesul verbal din 29 Nov. 1906 și să roagă de verificarea lui. Acest proces verbal să verifice.

Secretarul cetește apelul com. central nr. 1282/1906 cu privire la rescumpărarea felicitărilor de anul nou în favorul «Caesei naționale». – Comitetul îl ia spre cunoștință în vederea decisului com. central în ședința din 29 Nov. 1906 referitor la răscumpărările felicitărilor.

Secretarul invită comitetul la conferința sa poporală ce o va ține în a 2-a zi de Crăciun (7 I.c.) d. m. la 4 ore în sala Casinei Române din localitate. Comitetul invitarea o primește.

Dl dr. Victor Deleu reportează în legătură cu sarcinarea-i din ședința ținută la 29 Nov. a. tr. că în Șimleu a aflat și conscriș 35 meseriași, calfe și ucenici. Această conscriere pentru orientare și dispoziții de cuviință să transpune dl președinte.

Dl Andrei Cosma reportează, că fundațiunea culturală a fericitului cândva Georgiu Filep, în mărime de peste 48 000 cor. e deja arangată înaintea forurilor giudiciale și că erezii interesați și-au exprimat expreso dorință că comitetul desp. Nostru să pregătească literile fundaționale, pe baza cărora fundațiunea să poată inactiva /f. 3v/ întârziere în favorul intereselor culturale, eclesiastice, școlare din comitatului Sălăgiului, deoarece aceasta executare ar corespunde mai bine intențiunilor fondatorului selagian și dealtmintrea cauza de obște culturală aici reclamă sanare mai temeinică și ardentă. Comitetul raportul dlui Andrei Cosma îl întâmpină cu adevărată bucurie și pentru compunerea literilor fundaționale conform dorinței erezilor și intențiunei bine interpretate a fondatorului și în vederea netăgduitei noastre lipse esmite din sânul său comisia constatătoare din dnii: A. Cosma, Gavril Trifu și dr. Victor Deleu cu însărcinarea ca angagiamentului primit să răspundă în termenul cel mai scurt.

Nefiind alte obiecte de pertractat, ședința să ridică. D. m. s. /s. s./ dr. C. Meseșian, secretar. A. Barboloviciu m. p., președinte.

/f. 4/ Nr. 390-1907

Proces verbal (copia)

din ședința comitetului desp. «Șimleu» al Astrei ținută la 24 Ianuarie 1907 în localitățile institutului Silvania, de față fiind dnii: Vasile Pop, vicepreședintele, Andrei Cosma, dr. Victor Deleu, Gavril Trifu, Eugeniu Boroș și dr. C. Meseșian, secretar. Dl vicepreședinte deschizând ședința dș loc cetirei protocolului verbal din 1 Ian. 1907, care se verifică.

Secretarul face cunoscut apelul dlui prin secretarul comitetului central, dl Oct. Goga pentru procurarea și răspândirea organului poporal al Asociațiunei «Țara Noastră», din care transpune 20 esemplare. Dr Andrei Cosma și prenumără 4 esemplare din acest organ pe ½ an pentru economii Mihai Bena din Supurul de sus, Simion Crișan și George Savu din Bârsăul de sus, apoi Ioan Luca din Sărsig. Dl dr. V. Deleu de asemenea îl prenumără pe ½ an pentru judele comunal Traian Cordiș din Siciu, ear dl dr. C. Meseșian pentru judele com. Izidor Tegzes din Porți, apoi economul Avram Duca din Valcăul magiar. Se ia spre cunoștință. Casierul se însărcină a încasa abonamentele și ale espedia administrațiunei foaiei «Țara noastră» cu comunicarea adreselor, pe cari va fi să se trimită foaia. Celea 20 exemplare numai de probă încă se predau casierului cu îndrumarea, să și le adreseze după cea mai bună a sa chibzuință.

Secretariul cetește apelul com. central nr. 1353 ex 1906 cu privire la ținerea prelegerilor populare. Comitetul se roagă ca și est an să fie împărțit despărțimentul nostru în ajutorul de 100 cor., fiindcă la noi sm simte mare lipsă de prelegeri populare. Începutul făcut în această direcție în anul trecut numai atunci /f. 4v/ răduce la bun rezultat,

dacă la noi an de an se vor ținea asemenea conferințe populare. De conferențieri se designează domnii învățatori: George Șimonca din Asuagiul de sus pentru pomărit, Traian Husti din Bobota pentru mătăsărit, Danil Graur din Giurtelec pentru vierit, Ioan Oegar din Cehei pentru agronomie, Dimitrie Orosz din Marin pentru pomărit și în fine Vale... (...) din Agriș pentru cultivarea rațională a pământului. Decide că în scopul ajutorării să fie rogate și direcțiunile institutelor financiare «Silvania», «Selagiana», «Codreana» și «Chioreana». Executarea acestui conclud se concredere secretariului.

Secretariul raportează că până acum în Șimleu pentru poporul Șimleuan s-au ținut deja 2 conferințe publice. Una de către secretar având tema «Desvoltarea credinței și a dreptului până în zilele noastre», ear cealaltă a dlui Emanoil Stoica... la Silvania în Șimleu despre întrebuițarea folositoare a timpului de iarnă de către țieranii noștri. Se ia spre cunoștință.

Dl Vasile Pop invită comitetul la conferinția sa publică ce o va ținea în 12 Febr. a. c. în sala casinei române din Șimleu. Invitarea se primește cu mulțiamită.

Dl Andrei Cosma ca referentul comisiei esmise în ședinția trecută pentru compunerea literilor fundationale a fundatiunei culturale creată de fericitul George cândva Filep își înaintează raportul și proiectul de litere fundationale alăturat sub./. la acest proces verbal. Acest proiect și raport și primește în extensiunea sa și se decide că pentru...

/f. 6/ Nr. 391-1907

Proces verbal (copia)

din ședința com. desp. Șimleu al Astrei, Țienută la 11 Febr. a. c. în localitățile institutului de credit și economii «Silvania», de față fiind domnii: Vasile Pop, Andrei Cosma, Gavrilu Trifu, dr. Victor Deleu și dr. Coriolan Meseșan, secretar.

Deschizînd dl vicepreședinte Vasile Pop ședinția, secretariul cetește procesul verbal al ședinței trecute și se roagă de verificarea lui. Acest proces verbal se verifică.

Dl casier dr. V. Deleu raportează că abonamentele plătite în ședinția trecută pentru ziarul popular «Țara noastră» le-a espediat deja la administrația acelui ziar, ear numerii de probă i-a împărțit printre popor. Se ia spre cunoștință.

Secretariul împărtășește, că i-a rugat și pentru est an ajutoriul comitetului central de 100 cor. în scopul ținerii conferințelor populare. Se ia act.

Secretariul aduce la cunoștința comitetului că dl Vasile Pop, membru din comitet nu e învoit a-și ținea conferinția populară anunțată pe 12 I. c. până ce aceia nu va fi mai-nainte insinuată de comitet oficiului policial din localitate. Cetește corespondinția, ce o a schimbat în acest respect dl Vasile Pop cu dl președinte al com. Rev. D. A. Barboloviciu. Se roagă de decis referitor la insinuarea seu întrelăsării insinuării acestei conferinție. Dl A. Cosma luând primul cuvântul în chestiunea de pe tapet, e de părerea că conferințele /f. 6v/ aceste (culturale) populare având subiect esclusiv cultural, n-au nevoie să fie anunțate autorităților. Deci nu trebuie insinuată nici conferința dlui Vasile Pop, precum n-are cunoștinția să se mai fie anunțată oare unde vă o atare conferinția. Dl dr. V. Deleu se asociază părerii dlui A. Cosma mai ales din motivul că ordinațiuni ministeriale pretind anunțarea numai de adunări populare în a căror categoria însă nu poate fi considerată o conferinția culturală unde din partea publicului prezent nu se ia nici o decisiune. De părerea antevorbitorilor e și e și secretariul din acel motiv special, că publicul asistent la conferințele particularilor n-are voie să facă propuneri și contrapropuneri nici să provoace discuții ori debateri, fără are pur și simplu să asculte conferinția și apoi să se depărteze. Dl Gavril Trifu propune că toată afacerea pentru autentica deliberare să se transpună de urgenția comitetului central a cărui decis să ni servească apoi drept directivă. Cătră această propunere a dlui Trifu se alătură și dl Vasile Pop. Comitetul cu majoritatea absolută a

voturilor dlor A. Cosma, dr. V. Deleu și dr. C. Meseșianu primește propunerea dlui Andrei Cosma și decide, că comitetul nici acum și nici în venitor n-are să anunțe conferințele sale autorităților polițiale administrative, ear conferențiarii cari s-ar face condiționați ținerea conferinței lor /f. 7/ de la anunțarea aceleia, să se considere de abstați de la conferinția. Dl Vasile Pop în fața acestui decis al comitetului dechiară, că nu află de consult să-și țină conferinția anunțată pe 12 l. c. Comitetul cu regret ie spre spre cunoștința.

Nefiind alte agende ședinția s-a încheiat. D. m. s. V. Pop, m. p. vicepreședintele com. dr. C. Meseșian mp., secretariul desp.

/f. 8/ Nr. 391-1907 12 Aprilie 1907

Domniei Sale Domnului A. Barboloviciu

Directorul despărțământului Șimleu

Avem onoarea a Vă aduce la cunoștință că comitetul central, în ședința sa ținută la 4 Aprilie a. c., a luat act de procesele verbale ale ședințelor comitetului cercual, ținute la 1 Ianuarie, 24 Ianuarie și 11 Februarie a. c. În ce privește deciziunea comitetului central Nr. 76/1907, privitoare la anunțarea prelegerilor populare autorităților administrative, se servește de îndreptar numai pentru acele despărțăminte, în cari ținerea prelegerilor populare e condiționată de anunțarea lor la autoritățile administrative.

Primiți, Vă rugăm, asigurarea deosebitei stime ce Vă păstrăm.

/s. s./ Șuluțiu, president. Oct. C. Tăslțuanu, secretar. Copiat și exp. 12/IV 907 /s./ RSimu.

A.N.-D.J. Sibiu, *fond Astra*, doc. nr. 391/1907, f. 1-8.

18.

/f. 2/ Nr. 439 – 1907

Asociațiunea pentru literatura și cultura poporului român.

Programul prelegerilor populare

Care se vor ținea pe teritoriul despărțământului «Șimleu» în cursul anului 1907.

1*	2	3	4	5	6	7	8	9

1. Nrul curent

2. Comuna

3. Subiectul prelegerii

4. Numele, profesiunea și domiciliul conferențiarului

5. Timpul când se va ținea prelegerea

6-7. Câte exemplare doresc să aibă spre împărțire din:

6. Țara noastră

7. Biblioteca pop. a Asociațiunii

8. Numele și profesiunea conducătorilor prelegerilor populare

9. Observațiuni

1. Bârsăul de sus; stupărit; Gheorghe Șinca, învățător în Oarța de mijloc; 14 Aprilie; 10; 10; Andrei Cosma din Șimleu.

2. Băsești; stupărit; Gheorghe Șinca, învățător în Oarța de mijloc; 21 Aprilie; 10; 10; Antoniu Băliban, Băsești, preot.

3. Halmoșd; stupărit; Victor Boțian, inv., Cosniciul de jos; 14 Apr.; 10; 10; Aurel Oltean, Halmoșd; preot.

4. Giumelciș; stupărit; Victor Boțian, înv., Cosniciul de jos; 21 Apr.; 10; 10; Simion Pinte, preot, Giumelciș.

5. Hereclean; pomărit; Nicolae Pop, învățător, Hidig; 14 Apr.; 10; 10; Alimpie Filip, preot, Hereclean.

6. Badon; pomărit; Nicolae Pop, învățător, Hidig; 21 Apr.; 10; 10; Vasile Pop, adv., Șimleu.

7. Urminiș; pomărit; Gheorghe Șimonca, înv., Asuagiul de sus; 14 Apr.; 10; 10; Ștefan Szabó, preot, Urminiș.

8. Băița; pomărit; Gheorghe Șimonca, înv., Asuagiul de sus; 21 Apr.; 10; 10; Gheorghe Maior, preot, Băița.

9. Curitău; vierit; Danil Graur, înv., Giurtelec; 14 Apr.; 10; 10; Petru Ostatea, preot, Curitău.

10. Bocșa Rom.; vierit; Danil Graur, înv., Giurtelec; 21 Apr., a.m.; 10; 10; Ioan Ilieș, preot, Bocșa R.

11. Siciu; vierit; Danil Graur, înv., Giurtelec; 21 Apr., d. m.; 10; 10; Cassiu Deleu, propr., Siciu.

12. Poptelec; mătăsărit; Traian Husti, înv. în Bobota; 14 Apr.; 10; 10; Ioan Taloș, preot, Poptelec.

13. Firminiș; mătăsărit; Traian Husti, înv. în Bobota; 14 Apr., d. m.; 10; 10; Ioan Rusu, preot, Firminiș.

14. Cizer; agromie; Ioan Oegar, înv. în Ceheiu; ziua a 2 de Rusalii; 10; 10; Aurel Orian, preot, Cizer.

15. Pria; agromie; Ioan Oegar, înv. în Ceheiu; ziua a 2 de Rusalii; 10; 10; Ioan Budișan, preot, Pria.

Cum că acest program s-a stabilit în ședința comitetului desp. Șimleu, ținută la 4 Aprilie a. c. adeveresc.

Mă rog a ni trimite de urgență nrii de foaie și exemplarele broșurelor din bibliotecă pentru întrebuintărea lor la timp.

Șimleu, la 8 Aprilie 1907. Cu distinsă stimă, /s./ dr. D. Meseșian, secretarul desp.

A.N.-D.J. Sibiu, *fond Astra*, doc. nr. 439/1907, f. 2.

19.

Nr. 554-1907 /f. 1/

(Șed. 17/VI 1907. Dec. 148.)

Direcțiunea despărțământului «Șimleu înainteză:

I. procesul verbal al ședinței comitetului cercual ținută la 4 aprilie a. c., în care s-a statorit programul prelegerilor populare și comunele în cari se vor ținea prelegeri. Se cer câte 30 exemplare din «Țara noastră» pentru a o răsp. și 10 exemplare din numerile apărute în Biblioteca populară a Asociațiunii.

II. Procesul verbal al comitetului cercual ținută la 9 Mai a. c., în care s-au citit rapoartele alor 5 conferențieri despre rezultatul prelegerilor populare.

Se ia act și se decide a se trimite despărțământului esemplarele cerute din «Țara noastră» și din Biblioteca populară a «Asociațiunii». /s./ Octavian C. Tăslăuanu.

1.) a li se atrage atențiunea că la sfârșitul anului vor avea să înainteze un raport general despre rezultatul prelegerilor populare.

2.) În ce privește colectarea materialului folcloristic sș-l publice în Gazeta de Duminecă, iar cărțile să le înainteze comitetului central pentru a le păstra în secția

manuscriselor din Biblioteca Asociațiunii. Bucățile cele mai bune se vor publica în broșurile Bibliotecii populare a Asociațiunii.

/f. 2/ Nr. 554-1907 (Copia)

Proces verbal

Din ședința comitetului desp. Șimleu al Astrei, ținută la 4 aprilie a. c. în localitățile institutului «Silvania», de față fiind membri, domnii: Vasile Pop, A. Cosma, Gavril Trifu, dr. Victor Deleu și dr. C. Meseșianu.

Vicepreședintele dl Vasile Pop deschizând ședința invită pe secretar de a prezenta ordinea de zi. Secretarul citind procesul verbal din ședința ținută la 11 Febr. a.c. roagă autenticarea lui. Acest proces verbal se verifică.

Secretarul roagă comitetul pentru a designa comunele în cari vor fi să se țină conferințele populare est an precum conferențiarilor, apoi delegații încredințați cu conducerea acelor prelegeri și organizarea bibliotecilor populare. Împărtășește, că comitetului i stau la dispoziția îscopul acestor conferințe 100 cor. de la comitetul central, 50 cor. de la institutul de credit și economii «Silvania», 40 cor. de la «Selagiana» și 10 cor. de la «Codreana». Comitetul invită de conferențieri pe dnii învățatori: a) pentru stupărit – G. Sima din Oarția și V. Boțian din Cosniciul de jos; b) pentru pomărit – G. Șimonca din Asuagiu și Nic. Pop din Hidig; c) pentru vierit – Danil Gaur din Giurtelec, d) din mătăsărit – Traian Husti din Bobota; e) din agronomia – Ioan Oegariu din Ceheiu. Decide că în 14 l. c. să se țină conferința: 1) În Bârsăul de sus C: stupărit, c. G. Sima, del. dl Andrei Cosma, Șimleu, 2) Hereclan, pomărit, c. Nic. Pop, del. dl Alimpie Filip, 3) Urminiș, C. pomărit, c. G. Șimonca, del. St. Szabó, preot loc. 4) Curitâu C. vierit, c. D. Grama, del. dl P. Ostatea, preot local, 5) Bocșa Rom, C. vierit, conf. D. Grama, del. dl I. Ilieș, preot loc., 6) Siciu, vierit, conf. D. Grama, del. dl C. Deleu, proprietar. Ear în 21 l. c. se vor ținea conferințe în comunele: 1) Băsești, stupărit, conf. G. Sima, del. dl A. Băliban, preotul loc, 2) Badon Guruslău, c. Nic. Pop, del. dl Vas. Pop din Șimleu, 3) Băiția, pomărit, c. G. Șimonca, del. dl G. Maior, preotul locului, 4) Poptelec, mătăsărit, c. Tr. Husti, del. dl I. Taloș, preotul locului, 5) Firminiș, mătăsărit, c. Tr. Husti, del. dl I. Rus, preotul locului. În comunele: 6) Halmoșd din stupărit, 7) Giumelciș din stupărit se vor ținea conferințele în zilele pentru care vor cădea de acord dnii delegați preoții: Aurel Oltean, resp. Simion Pinteș cu conferențiarul Victor Boțian. Ear în fine și sărbătorile Sfințelor Rusalii se vor ținea conferințe în comunele: 8) Cizeriu, agronomia, c. I. Oegar, del. dl A. Orian, prot. Loc., 9) Pria, agronomia, c. I. Oegar, del. dl I. Budișianu, preot loc.

Comitetul dispune a fi rogat comitetul central pentru vreo 30 exemplare din organul «Țara noastră», ca să se distribuie printre popor cu ocaziunea prelegerilor populare, ear în scopul înființării bibliotecelor poprale pentru toată comuna câte o broșură din cărțile apărute până acum în biblioteca poporală a Asociațiunii. Executarea acestor hotărâri se concrede secretariului desp.

Secretarul raportează, că în urma apelului lansat /f. 3/ pentru colectarea productelor literaturii populare de pe teritoriul despărțământului «Șimleu» au sosit 5 colecte din partea dnei preotese Gabriela Avram și Meseșian din Corund, a dlui părinte Lazăr Popițiu din Marca, dlui cond. De adv. Pompei Farcaș din Bădăcin, dlui învețiator Nicolae Someșan din Odești și economul Dimitrie Pop din Drighiu. Se roagă de ulterioare dispoziții. Comitetul numiților dni resp. Doamnei le mulțumește protocolar pentru interesul și servițiul lor prețuit adus cauzei noastre culturale. Dispune a li se exprima mulțumită specială și apoi și prin coloanele «Gazetei de Duminecă». Comitetul se roagă și acum de toți cărturarii despărțământului ca să urmeze neconținut colecționarea acestor date folcloristice. Încât pentru colecțiunile intrate-acestea le predă comisiunii în care invită de membri pe lângă

președinția dlui dr. Victor Deleu, pe dnii Nicolae Munthiu, Emanoil Stoica, dr. Iuliu Kis și Pompei Farcaș cu rugarea ca să selecteze bucățile celea mai bune, să le grupeze într-o broșură de mărimea alor 4 coale de tipar, să-și deie părerea cu privire la acordarea eventualelor premii pentru lucrările intrate. Ear despre toate acestea să raporteze acestui comitet până cel mult 1 – a Maiu a. c. Executarea decizului din urmă se concrede dlui dr. Victor Deleu, membru comit. desp.

Secretariul raportează, că dintre conferențiarii designați în ședința din 24 Ianuarie, dl Dimitrie Oros cu regret și-a cerut absolvarea pentru anul curinte din cauza multor sale ocupațiuni economice, ear dl Valer Tufescu din Agriș la invitarea comitetului nu a... Se ia /f. 3v/ spre știință.

Nefiind alte agende presiul rădică ședinția. Dr. Meseșianu, mp., președintele ședinției. Această copie cu originalul e conformă. Șimleu, la 22 Mai 1907 n. /s./ dr. C. Meseșian, secret. Desp. Șimleu.

/f. 4/ Nr. 554/1907 (copia)

Proces verbal

Din ședinția comitetului desp. Șimleu al «Astrei» ținută la 9 Mai 1907 în localitățile institutului «Silvania», prezenți fiind dnii: A. Barboloviciu, vicar, Vasile Pop, Andrei Cosma, dr. Victor Deleu, Eugeni Boroș și dr. C. Meseșianu, secretar.

După deschiderea ședinției comitetul verifică procesul verbal din ședința trecută.

Secretariul raportează că întru executarea decizului luat în ședinția trecută referitor la ținerea conferințelor populare- a recercat în acest scop atât pe conferențiarii designați cât și pe delegații esmiși nyu numai prin adresa la persoană ci și prin coloanele ziarului «Gazeta de Duminecă» – împărtășește că rapoarte despre aceste conferințe au sosit numai de la conferențiarii Danil Graur, George Șimonca, Victor Boțianu și de la dl delegat Petru Ostatea și Simion Pinte. Cetite aceste rapoarte se alătură acestui proces verbal sub nr.ii 1/. 2/. 3/. 4/. și 5/. Dl Vasile Pop, ca delegatul comitetului pentru conferința din Bad... – G... prezentează raportul conferențiarului dl Nicolae Pop, care după cetire se adnotează sub 5/. Dl A. Cosma în calitate de delegat pentru conferința plănuită în comuna Bârsăul de sus, împărtășește că aceia conferinția nu s-a ținut deoarece dl conferențiar designat aci, dl G. Âinca nu s-a prezentat la conferinția și nici absenția nu și-au scuzat. Acestea rapoarte se iau spre cunoștința, la oferirea ulterioarelor serviții din partea dlui Nic. Pop. Se primește cu plăcere.

Casierul se îndrumă ca taxele pentru conferințele absolvite de câte /f. 4v/ 10 cor. să le asemneze numaidecât dlor conferențiarilor în drept. Ear conferențiarilor și delegații cari au întârziat cu legitimarea lor să fie provocați prin coloanele «Gazetei de Duminecă» ca să-și înainteze rapoartele sale cel mult până în 25 Mai a. c. căci la din contra comitetul va fi nevoit a se îngigi eventual de alți conferențiarilor, resp. delegații.

Secretariul prezentează 2 adrese din partea direcțiunei institutului financiar «Selagiană» din Jibou cu discuția, că barem 2 conferențiarilor din vîrît și pomărit să se țină și în comunele din apropierea Jiboului: Domnînși Chechiș. Comitetul cu plăcere deferind acestei dorințe decide a se ținea o conferință de pomărit în Domnîn, unde de conferențiar se numește dl Gh. Șimonca, ear alta pentru vîrît de cătră dl Danil Graur în comuna Chechiș. Taxa de conferință pentru dl G. Șimonca se fixează în 15 cor. iar cea pentru dl Graur în 20 cor. având în vedere depărtarea conferențiarilor de la locul conferinței,... ajutorul primit chiar din partea institutului «Selagianei». Conferențiarilor în acord cu direcțiunea «Selagianei» vor avea să fixeze terminul acestor 2 prelegeri.

Secretariul cetește rescripta comitetului central Nr. 397/907. Se ia spre cunoștința.

Dl dr. Victor Deleu ca președintele comisiei esmise pentru selectarea bucăților din colecțiunile populare lui predate în scopul broșurării raportează că bucățile menite pentru I-a broșură sunt deja alese și pre lângă un raport în scris le va /f. 5/ preda membrilor din comitet spre studiere. Se ia act cu mulțiamită față de ostenele comisiei esmise.

Nefiind alte agende ședința se încheie. D. c. m. s. Alimpie Barboloviciu mp. Președintele comit. dr. C. Meseșian mp., secretariul desp.

Această copie cu originalul e conformă. Șimleu, la 22 Mai 1907

/s./ dr. C. Meseșianu, secret. desp. Șimleu.

/f. 6/ Nr. 554-1907

On. Comitetului Despărțământului «Șimleu» !

Conform concrederei on. Comit. desp. De dto 5 Aprilie a. c. pentru ținerea alor 2 conferințe respective prelegeri în comunele Halmășd și Giumelciș din stupărit sau albinărit.

Am onorul a vă raporta că în 28 Aprilie a. c. prima prelegere o am ținut în comuna Giumelciș. Am sosit acolo la 2 ore p. m. și insinuându-mă la M. On. D. preot ca delegatul desp. Simeon Pintea la orele 2 ½ am mers la școală. Sala de învățământ a fost tiscuită de ascultători peste 100 la număr.

M. On. D. preot Simeon Pintea apoi o vorbire acomodată m-a recomandat pe mine poporenilor Dsale îndemnându-i să fie cu atențiune la pelegere și învățăturile ce le vor auzi să le folosească pentru propășirea și înflorirea stupăritului, după aceea a deschis conferință. După deschiderea conferinței am prelegat liber despre stupărit în 2 ore.

A doua conferință, respective prelegere o am ținut în 7 Maiu a. c. în comuna Halmășd. După ce m-am insinuat M. On. Domn preot Aurel Oltean ca delegatul desp. La orele 2 /f. 6v/ m-am dus la școală, unde era popor numeros, sala de învățământ plină ba și în curtea școalei era ascultători peste asceptare de mulți, încă și din comunele vecine Drighiu, Aleuș.

M. On. Domn preot ca delegatul desp. Prin o vorbire foarte bine chibzuită a desfășurat însemnătatea, rodul ce aduce economilor stupăritul, ba nu lăsat uitării nici pe mai mari despărțământului nostru «Șimleu» pentru interesul ce-l poartă față de poporul românesc trămițându-le oameni cu praxă cari multe povețe bune dau poporului din ramurile economice. Ascultători o strigat «Să trăească». După aceea am prelegat eu liber din stupărit peste 2 ore.

Din numărul cel mare ce era prezent atât în Giumelciș cât și în Halmășd se poate deduce că M. On. Domni preoți Simeon Pintea și Aurel Oltean ca delegații desp. și-a împlinit dătorința invitându-i pe poporeni Dlor la ascultarea prelegerii din stupărit și esplicându-le că ce folos frumos poate să aducă stupăritul.

Onoare și laudă merită M. On. Domnii peoți Simeon Pintea și Aurel Oltean pentru interesul ce-l au față de cultura și înaintarea poporului românesc.

Conferința respective prelegerea mea liberă ce o am ținut în acelea 2 comune Giumelciș /f. 7/ și Halmășd după dorința On. Comit. desp. O am cuprins așa zicând într-o coajă de nucă de am scris-o într-un exemplar, deși este un lucru foarte greu și obositor a pune pe hârtie o prelegere ce o ține omul liber. Căci, mă rog frumos știința stupăritului este cu mult mai multă decât câtă am pus eu pe hârtie, eu numai lucrurile mai esențiale le-am scris fără care stupăritul nu poate fi. Cred că On. Comit. desp. Va fi îndestulit cu prelegerea mea, deoarece eu m-am năisuit se-mi împlinesc misiunea cu toată acurățea.

Recomandându-mă și mai departe On. Comit. desp. Sum, Cosniciu de jos, la 10 Maiu 1907. Profund stimător /s./ V. Boțan, învăț.

/f. 8/ Nr. 554-1907

Raport. Despre prelegerile populare ținute în Curitau, Bocșa și Siciu din vrierit.

Venerat comitet !

Denumirea mea de conferențiar și de astă dată am primit-o cu bucurie împlinindu-mi datorința cu punctuositate. În 14 April a. c. am ținut conferința poporală în Curitău la vii. Afară de cei 2 conducători ai poporului a fost 50 poporani de față. Mult On. Domn preot și delegat prin o vorbire însoțitoare a spus poporului scopul ținerii acestor prelegeri, pus la cale din partea Veneraților domni care-s puși în fruntea Asociațiunei. Apoi s-a ținut prelegerea care a ținut 2 ½ oare. Fiindcă materialul propus se va eda într-o broșură nu-l descriu aici, ci numai pe scurt voi aminti lucrurile predate.

După introducerea s-a vorbit pe larg despre: 1. Alegerea locului de vie, 2. Păruitul. 3. Soiurile viței americane care să poftesc în anumite soiuri de pământ și săditul vii. 4. Despre creșterea vii americane, oluirea ei în verde, trasul în pământ și cultivarea altoiilor până i se dă forma fundamentală butucului precum și despre oluirea în uscat. 5. Soiurile mai bune de vie recomandate de înaltul minister reg. Ung. Pentru ținutul nostru. 6. Ordinea după care se lucră via de roadă preste an. a) Desgropatul, b) tunsul și culegerea rădăcinilor de rouă. c) Înlocuirea parilor slabi, d) Plantarea locurilor goale. e) alesul suceilor superflui, săpatul prim, legatul și stropitul precum și prăvuitul cu flori de pucioasă. f) Legatul, stropitul și prăvuitul înainte de înfloritul strugurilor. g) Sepatul, legatul, stropitul, prăvuitul cu pucioasă și ciuntarea lemnului de roadă după înfloritul strugurilor, h) Prin finea lui August-săpatul, legatul (săpatul), stropitul și preserarea cu pucioasă precum și ciuntarea lemnului de ogor, i) culesul strugurilor, j) Apărarea în contra înghețului și a grindinei, l) Îngropatul, gunoitul și curățitul cărărilor conducătoare de apă, respective de ploaie.

După prelegere i s-a dat poporului deslușiri, amenunțe asupra lucrurilor nepreceptuate /f. 8v/ de ei și s-a pus să tundă spre a să ezercita mai bine.

Pentru înființarea bibliotecii populare s-a dat dlui înv. 11 opuri. După ce s-a finit prelegerea s-a adus mulțămintă ferbinte Asociațiunei atât din partea M. O. Domn preot ca delegat, cât și din partea poporului.

În 21 April s-a ținut conferința poporală în Bocșa la vii. Afost de față afară de cei2 conducători ai poporului, 50 poporani. Mult. On. Domn preot Ilieș, ca delegat a deschis ședința prin o vorbire frumoasă, arătând scopul conferinței și intențiunea marilor bărbați ai noștri și frumosul plan ce-l spre naintarea poporului nostru în ale economii și a culturii. S-au predat întreg materialul mai sus amintit. Și aici poporani s-a ezertitat interesul f. vii. După ce s-a finit prelegerea s-a adus mulțămintă sinceră veneratei Asociațiuni.

În 21 April p. m. s-a ținut prelegerea poporală în Siciu. Când am ajuns aici am aflat poporul coadunat la școală și în fruntea lor era d-nii C. Deleu și V. Cimpan pregștin poporul la mărturisire adeca ținând ezortatiuni, cea ce le poate servi conducătorilor acestui popor spre laudă și la mulți de exemplu. De la școală am mers cu toții la vie. Prelegerea s-a ținut prin o vorbire /nsuflețitoare din partea dlui C. Deleu ca delegat, arătând scopul și intențiunea nobilă a acestor prelegeri, îndemnând poporul să fie recunoscător acelor bravi conducători, cari pentru fericirea poporului-cu drag jertfesc. S-a predat întreg materialul amintit. Prelegerea a ținut 2 ore. După ce s-a ținut prelegerea și după ce poporul s-a ezertitat în tunsul vii; s-a adus mulțămintă ferbinte din partea celor prezenți, Asociațiunei.

S. Giurtelec la 25 April 1907. /s./ Daniil Graur, învățător.

/f. 9/ 554 – 1907

Spectate Domnule !

Răport despre ținerea conferințelor mie încredințate, vin cu tot respectul al substerne Spectat Domniei Vostre ca secretariului despărțământului: conform prețioasei îndrumățiuni de dtto 5 Aprilie a.c. una conferință o am ținut în 14 I. c. în comuna Urmeniș, sub presidiul

On. D. Ștefan Szabó, preotul local, ear a doua conferință o am ținut la 21 l. c. în comuna Băița sub preșidiul Onor. D. George Maior preotul acestei comune.

Ambe prelegerile auu socces bine mulțămită Dlor delegați pentru interesul dovedit față de aceste conferințe. Afost popor frumos ear din inteligință s-a prezentat în Urmeniș Dnii: Ioan Szabó rigoroșant în drept și Gavril Drăgan, învățător, ear în Băița Dnii: Ioan Ciulea și George Hossa, învățători.

Materia prelegerilor a fost tot cea din anul trecut și anume:

1. Creșterea pomilor din sămânță, modul și timpul semănatului, precum și îngrijirea pomișorilor până la oltuit.

2. Oltuitul pomilor. Modul și timpul ocolatului, îngrijirea oltoilor produși prin oculație. Oltuitul de primăvară, copolația, oltuirea angleză și oltuirea în coajă, modul și timpul acestora. Modul și timpul culegerii mlădițelor de oltuit și păstrarea acestora până la timpul oltuitului. Pregătirea cearei de oltuit și întrebuițarea.

3. Manipularea oltoilor până la timpul sădinei lor la loc stabil. Formarea trunchiului și coroanei.

/f. 9v/ 4. Săditul oltoilor la loc stabil. Timpul săditului. Modul și timpul săpatului gropilor pentru pomi. Pregătirea oltoilor la sădire, rătezarea rădăcinilor și coroanei, precum și sădirea însăși. Punerea parilor și legarea oltoilor de par.

5. Îngrijirea pomilor. Săpatul, văruiul, pregătirea terciuelei de vărui, curățitul pomilor și scutirea în contra boalelor de pomi.

6. Inimicii pomilor. Păduchele de sânge (...) și alte insecte stricăcioase. Modul de stirpire acestora.

7. Speciile cele mai bune de poame și cu deosebire speciile de earnă cari sunt potrivite pentru ținutul nostru și sunt prețioase.

8. Foloasele și valorizarea poamelor.

Tot ce s-a putut s-a arătat practice, lucrând înaintea ascultătorilor, ear la inimicii pomilor și speciile de poame mă am folosit de icoane în coloare naturală, primite de la redacțiunea foaiei pomologice: «Gyúmolés Kertesz».

Operatul în scris al conferințelor mele am avut fericirea a vi-l preda în anul trecut și după modesta mea părere ar fi bine dacă s-ar tipări în broșuri pentru a se împărți între popor, pentru acea Vă rog se binevoiți a-mi face cunoscut că On. Comitet al Despărțământului se va îngriji de tipărire? La cazul contrar voiu câștiga eu editor.

Mulțumind On. Comitet și în special Spectat Domniei Voastre pentru încrederea față de modesta mea persoană rămân. Asuagiul de sus, la 28 April 1907. Al Spectat Domniei Voastre, profund stimător /s./ George Simonca, învățător.

/f. 10/ Nr. 554 – 1907

Veneratului Comitet central al despărțământului

Șimleu al Astrei

Conform concrederei din 8 April 1907 referitoare la conferința poporală în ramul vieritului ținută de Domnul învățătoriu din Giurtelec Danilă Graur în comuna Curitău la 14 April a. c., cu profund respect-mi permit a Vă raporta următoarele:

Încunoștințat poporul din Curitău despre conferința ținândă, la 1 oară p. m. s-a adunat în număr mare bărbați, tineri, adulți, ba chiar și muieri în viile din apropierea comunei numite. Viile din puste, în fața cărora după ce am accentuat în cuvântul de deschidere caracterul, misiunea, scopul și inportanța Asociațiunei noastre culturale, am dat cuventul Domnului conferențiar spre a-și începe prelegerea sa poporală din ramul vieritului.

Domnul conferențiaru-și începe prelegerea vorbind în general despre spețiile viței de vie americane, apoi în spețial despre toate lucrurile cari le recuiră via ca să aducă roada

așteptată. Tunderea viei care o a arătat în praxă în fața locului manifestează știința nedisputăveră care și o a însușit dl conferențiaru în ramul vieritului. Conferința a fost precăt se poate de reușită cea ce s-a putut vedea din fața numeroșilor ascultători cari au rămas deplin mulțumiți cu cele audite și vădute.

Dat în Curitău la 18 April 1907. /s./ Petru Ostate, ca delegatul conferinței.

/f. 11/ Nr. 554-1907

Spectate Dle secretariu !

În urma hotărârei despărțământului «Șimleu» al Astrei, stimatul Domn Victor Boțianu, învățatoriu în Cosniciu de jos ca esmis a despărțământului, în a. c. april 28 d. a. la 2 ore s-a înfătoșiat în comuna Giumelciș la școala confesională gr. cath. Română, unde mulțime de popor l-au așteptat, după deschiderea adunării din partea subscrisului ca delegat și-a început prelegerea din ramul de economie a stupăritului cu care ocaziune a arătat preceperea în acel ram al economiei și prin predarea făcută la înțialesu poporului o făcut de a fost ascultat cu viu interes de cei prezenți; subscrisul în numele poporenilor mei din Giumelcișiu prin aceste-mi esprim mulțămia Veneratului despărțământ, respective conducătorilor, pentru interesu ce-a arătat prin hotărârea ca și în comuna noastră să se țină prelegere, deie bunul Ddieu ca cele auzite de la dl conferențiar să prindă rădăcini și la timpul său roadă să aducă, ca văzându-o conducătorii despărțământului ca resolută bucurie să aibă. Giumelcișiu, 1907, 20 V. Cu stimă /s./ Pinte, preot.

/f.12/ Nr. 554 – 1907

Spectate Dle Advocat !

Am onoare a Vă aduce la prețuiuta-Vă cunoștința că eu conform apromisiunei, în Domineca Florilor am fost în comuna Badon și am ținut prelegere practică despre vierit.

Anume condus de învățatorul local, am mers la casa judei comunal unde a fost mult popor coadunat, le-am vorbit despre scopul venirii mele, și apoi însoțit de mai mulți proprietari de vie am mers la viii și acolo în mod practic le-am arătat multe lucruri de a viței cari ei nu le-au știut de loc. Nici idee nu au avut sârmanul popor despre boala viței, rădăcini de rouă, le-am desgropat eu cum se cade câțiva butuci și aflând multe rădăcini rele le-am tăiet înaintea lor. Nu au știut tunde lemnul, lăsând pre mult de roadă, și așia n-a crescut lemn pe vietor, am tuns câțiva butuci în câteva vii și s-au convins ca a lor tuns a fost greșit. I-am sfătuit să nu plante mai multe vie neagră Isabela (direct tirmo) căci nu trăesce mai mult decât 5-6 ani, ci numai viță americană care nu o strică filoxera, a planta viția cu cu parul nu e corect ci numai a face gropi căci nu se așiadia bine pământul și viția nu se prinde.

Am oltuit pomi în fația lor și am îndemnat pe învățator să semine sămânția în pomărie. I-am sfătuit să ceară de la stat viția americană prin inspectorul vielor din Zelau, căci vor primi cu prețiu bagatel, ear pentru oltuitul viței 'în acel an le voi tramite un elev de al meu să-i învețe la templu său. Raport mai detaiat voi scrie sp. D. secretariu. Hidig, la 6/V 907. Cu deos. Stimă /s./ Nicolau Pop, învă.

/f. 13/ Nr. 554-1907 19iunie 1907

Onoratei Direcțiuni a despărțământului Șimleu

Am onorearea a Vă aduce la cunoștință că comitetul central, în ședința sa ținută la 17 Iunie a. c., a luat act de cele două procese verbale ale ședințelor comitetului cercual ținute la 4 Aprilie și 9 Mai a. c. și a decis să Vi se trimită 70 exemplare din «Țara noastră» și 10 exemplare din numerele apărute în Biblioteca poporală a Asociațiunii, spre a le distribui gratuit între țărani cu ocazia ținării prelegerilor poporale.

Ne folosim de acest prilej ca să Vă atragem atențiunea că la sfârșitul anului, deodată cu raportul general despre activitatea despărțământului în cursul anului 1907, veți binevoi a ne înainta și un raport sumar și amănunțit despre prelegerile populare.

În ce privește adunarea materialului folcloric... /f. 14/ țământului ar fi bine dacă nu l-ați publica în broșuri, ci partea cea mai bună să apară în «Gazeta de Duminecă». Iar caietele originale ale colectanților să ni le înaintați pentru ale păstra în secția manuscriselor din Biblioteca centrală a Asociațiunii. Dacă în aceste caiete ar fi material nou și bun s-ar putea publica în unul sau două numere a Bibliotecii populare a Asociațiunii.

Primiți, Vă rugăm, asigurarea deosebitei noastre stime. /L. S./ /s. s./ Șuluțiu, președinte. Oct. C. Tăslăuanu, secretar. Copiat și exp. 19/VI 907. /s./ Rsimu.

A.N.-D.J. Sibiu, *fond Astra*, doc. nr. 554/1907, f. 1-14.

20.

/f. 1/ Nr. 609 – 1907 (Șed. 24-26/VIII 907. Deciz. 216)

Direcțiunea despărțământului Șimleu înaintează procesul verbal al ședinței comitetului cercual, ținută la 13 Iunie a. c., în care s-a luat act de rapoartele prelegerilor populare, s-a hotărât să se cumpere cărți și să se completeze bibliotecile deja existente și să se înființeze altele nouă. Adunarea cercuală se va ține la 4 August n. a. c. în Băsești.

Se ia act. /s./ Tăslăuanu

/ f. 3/ Nr. 609 – 1907 Hereclean la 25/3 1907

Spectate Dle avocat !

Primind avisul D. Voastre în numele comitetului central al Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului nostru și îndeosebi al Despărțământului nostru; în care-mi faceți cunoscut cum că în ramul pomăritului e designat ca conferențiar pentru comuna Hereclean dl învățător Niculae Pop din Hidig și la care conferință tânărul în 14 Aprilie a. c. sum invitat /f. 3v/ a primi distincțiunea de delegat înainte de toate vin a mulțami pentru bunăvoința și interesul Desp. Nostru facia de poporul român din comuna mea, precum a aduce și espresia celei mai deosebite mulțămite pentru onoarea ce mi s-a făcut.

În urma conferinței după eșitul din biserică am adus la cunoștința poporului scopul măreț ce-l are Asociațiunea prin ținerea conferințelor, cu deosebire în ramul pomăritului și al vieritului precum și folosul ce rezultă din aceste conferințe, am invitat poporul /f. 4/ la conferința tânărul în aceea zi după amiază la 2 ore, care la terminul pus să se țină în școala de pomărit, fiind de față un public frumos și numeros, precum și câțiva inteligenți unguri și jidani. Conferința a ținut 2 ore. S-a arătat în praxă cum trebuie săpați afară pomii cari voim ai pune cum trebuie puși pomii, oltuirea în trei forme a pomilor, ligoratul pământului pentru vie, săparea viei, punerea viei și în cât a fost cu puțință și oltuirea viei, mai departe afânarea pământului de vie și pomi și fine despre stărpirea omidelor și inimizarea pomilor și grijirea lor.

Poporul a arătat un interes foarte mare față de această prelegere cu deosebire cei tineri. Finindu-să prelegerea s-a exprimat deosebită recunoștință și mulțămire Asociațiunii pentru îngrijirea ce o are de poporul român, aducându-se mulțămire și conferențiarului și bravului învățător Niculae Pop, espresia deosebitei mele considerațiuni. /s./ Alimpu Filip, președinte Hereclean. (7/.)

/f. 5/ Nr. 609 – 1907 Copia

din ședința comitetului desp. Șimleu al Astei ținută la 13 Iunie a. c. în casina română din Șimleu de fația fiind membri: A. Cosma, Dr. Victor Deleu, Eugen Boroșiu și dr. C. Meseșian, secretariul.

În absența dlui director și a vicepreședintelui membri prezenți îl proclamă de presidente pe dl A. Cosma. Deschizându-să ședința, secretarul citește procesul verbal din ședința trecută și se roagă de verificarea lui. Acest proces verbal se verifică.

Secretariul împărtăște, că au sosit rapoarte despre conferințele populare de la domnii conferențieri: G. Șimonca, D. Graur și Nic. Pop, apoi de la delegații, dnii: Fl. Cocian, Ioan Ilieș, Ștefan Szabó, Alimpiu Filep, cari rapoarte se alătură la acest proces verbal sub Nr.ii 1./., 2./., 3./., 4./., 5./., 6./., 7./., iar dnii delegați A. Băliban și S. Rusu ne comunică că în Băsești, resp. Firminiș conferințele nu s-au putut ținea din cauza neînfașării conferențierilor. Raportează, că comitetul pentru onorarea conferențierilor a dispus de 200 cor., din cari dlui Nic. Pop și compet pentru conferințele absolvite 20 cor., lui G. Șimonca 35 cor., lui D. Graur 50 cor., lui V. Boțianu 20 cor. și în fine lui I. Oegar la casul absolvirii conferințelor sale 20 cor., total 145 cor, deci rezultă un rest de 55 cor. Rogaă pentru a se lua dispoziții pentru întrebuințarea acestui rest. Comitetul rapoartele intrate le ia spre cunoștința. Având apoi în vedere, că deja e timpul înaintat, pentru ținerea conferințelor populare în ramii economiei, dispune, că casierul pe celea 55 cor. disponibile să comande cărți instructive populare, mai ales cu povețe economice, și apoi împreună cu secretariul să le distribuie acelea printre popor și să provadă câte un exemplar bibliotecilor populare deja înființate și aflătoare în funcționare, iar despre executarea acestui decis să raportează în fația comitetului.

Secretariul raportează, că a primit și din partea comitetului central mai mulți numeri apăruiți în biblioteca poporală a Astei tot cu menirea de a fi distribuite. Comitetul cu mulțumită întâmpină interesul viu al comitetului central arătat față de acest despărțământ și în privința acestor broșuri dispune în sensul arătat mai sus cu aceia espresă îndrumare, că o bibliotecă poporală s'ar se înființie sub controlul dlui Teofil Dragomir, proprietar în Lupoaia (Fórkasmező, p. u. Karika). Dispune ca să fie provocați toți bibliotecarii de pe lângă bibliotecile deja existente a-și înainta în termen rapoartele lor despre funcționarea și starea bibliotecilor.

Dl dr. V. Deleu comunică că colecțiile productelor literare populare împreună cu raportul seu în scris l-a pus deja în circulație printre membri comitetului, dar până acum nu le-a reprimat. Dl dr. V. Deleu e invitat a solicita la membri comitetului grabnica predare a colecțiilor și apoi a le presenta împreună cu raportul său în ședința comitetului. Dl președinte A. Cosma împărtăște /f. 6/ că adunarea cercuală a desp. Pentru est an e invitată la Băsești pe 4 August a. c. st. n. cu aceia dorință că în cadrul programei să se țină și o conferință poporală. Cu plăcere se ia spre cunoștința. De conferențiar la adunarea cercuală se designadia dl V. Boțian, având a tracta despre albinărit. Tot în programă se va lua dispoziție pentru alegerea noilor membri în comitet pe durata de 3 ani. Iar pentru arangearea adunării și a festivităților în legătură să fie rogat dl A. Băliban, preotul locului.

Dl președinte A. Cosma își exprimă dorința, că premiul de ce l-a destinat încă anul trecut pentru încurajarea la muncă culturală și până azi nerădicat să i se predeie dlui învățător Simeon Oros din Șimleu, drept onorar pentru dirigerea corului vocal al meseriașilor din Șimleu. Comitetul decide la fel și-l roagă pe dl E. Boros, că premiul lui predat, într-un galbăn de 10 cor. fără întârziare să-l predeie numitului învățător.

Nefiind alte agende ședința se rădică. D. c. m. s. Președinte ad hoc Cosma. D. C. Meseșian, m. p., secretar.

Această copie cu originalul e conformă. Șimleu, la 16 Iunie 1907.

/s./ Dr. C. Meseșian
/f. 7/ Nr. 609 – 1907
Spectate Domnule !

Vin cu tot respectul a vă raporta că, că conferința de pomărit în comuna Domnin o am ținut Duminecă în 9 a l. c. fiind prezenți pe lângă un frumos număr de poporeni, spect. D. Florian Cocian, On. Ioan Pop, preotul local, dl Ipathie Todoran, învățătorul local, N. Nemes, scriitor notarial și Dnii învățători: Vasiliu Mihalea și N. Todoran.

On. D. preot Ioan Pop și dl coleg Todoran au făcut tot posibilul pentru buna reușită a conferinței – a fost însă puțină confuzie fiindcă Sp. D. Emeric Pop nu s-a prezentat și a scris dlui preot I. Pop ca să se îngrijească pentru că la conferință un membru al despărțământului să reprezinte depărțământul. Dl preot nu s-a ținut competent și numai după sosirea mea în comună, m-am dus cu dl preot și dl coleg Todoran la Sp. D. Cocian rugându-l ca să binevoiască a reprezenta despărțământul... er dl Cocian a și primit cu plăcere.

Conferința de altcum a reușit bine. Materialul și ordinarea lui a fost după textul ce să află deja în posesiunea Sp. Dvoastră.

Rogându-vă să primiți sincerile mele mulțumiri pentru conziderățiunea binevoitoare arătată față de modesta mea persoană pre lângă espresiunea deosebitei mele stime sum, Asuagiul de sus, la 12 Iunie 1907. Al Spectat Domniei Voastre, profund stimător /s./ George Șimonca, învățător.

/f. 8/ Nr. 609 – 1907

Venerat Comitet

În 26 Mai l. c. am ținut prelegerea poporală despre cultivarea vii în Chechiș, unde a fost ca delegat dl Mureșan cassariul Sălăgenei din Jibou. Prelegerea s-a început 3 oare p. m. și a ținut până la 6 oare.

S-a parcurs materialul întreg despre cultivarea vii despre anul întreg și în spețial s-a deprins tineretul în tunsu și altoitul în verde. De față a fost M. O. D. preot local și dl învățător precum și o mulțime de popor.

După prelegere s-a adus mulțămită sinceră veneratului comitet pentru interesul ce-l poartă pentru fericirea poporului din partea tuturor.

S. Giurtelec, la 30 Mai 1907. Al Veneratului comitet, umilit serv: /s./ Daniil Graur, inv.

/f. 10/ Nr. 609 – 1907

Spectate Dle Advocat și Secretariu al Despărțământului.

Prin fiul meu, am onoare a Vă tramite raportul conferințelor din Badon și Hereclean.

Pot afirma cu taotă convingerea, că mai mare bine pentru popor nu sciu cum ar face Asociațiunea, decât tramițând oameni esperți ai instrua în ramurile economiei, ai instrua în mod practic și convingător.

Am fost primit cu drag, m-au ascultat cu atențiune și am vorbit câte trei oare în fiecare comună în fația locului adeca îpomărie și în vie, arătând tot și în pracsă.

Am vorbit despre ambele ramuri în amândouă locurile punând pond pe care a avut mai mare lipsă poporul. Accentuându-i că Badonul are pământ de vie ideal și de voi fi dispus bucuros voi mai merge să se dedeie cu cultivarea. Herecleanul este bun mai ales pentru pomi și are școala de pomărit escelentă, dar manipulantele..., și toți iau ros altoiiei epurii. M-au admirat cum le-am ars omidele. Ași fi venit îpersoană dar mă pregătesc de examen și vă rog să dați fiului meu onorariu pentru conferinția, fiind departe comunele, am spesat cu drumurile 10 coroane. Vă rog de este cu puțință și acele a mi le reîntoarce, am doi fii în gimnasiu cu spese multe.

Recomandându-mă sum supus serv /s./ Nicolau Pop.

Al spectat Domniei Voastre. Hidig, la 24/(7?) 907

/f. 11/ Nr. 609 – 1907

On. Com. a Despărțământului Selagian Șimleu

Pentru predare învățământului de ocultat în comuna Domnin a fost esmis dl docinte din Asuagiu de sus, era ca delegat și reporter dl Emeric Pop, care pentru ținerea prelegeri a și defipt terminul pe 9 – le Iuniu.

Esmisul în diua amintită s-a și prezentat în Domnin, dl delegat însă nu, prin urmare l-am substituit eu, deci am onore a reporta, că /f. 11v/ respectivul docinte și-a ținut prelegerea referitoare la învățarea oculatului pomilor înaintea mai multor poporeni, după părerea mea cu succes bun, care pe cum cred va și ave rezultat dorit,- și pentru care în numele comitetului i-am esprimat mulțiamită.

Domnin, 1907 Iuniu 12. Cu stimă /s./ F Cocianu, avocat.

/f. 12/ Nr. 609 – 1907

Prea Veneratei Direcțiuni a desp. Șimleu al Astrei, Șimleul Silvaniei.

Cu scripta Ven. Comitet central a desp. Șimleu de dto. 8 Apr. 1907 fiind însărcinat a funga ca delegat la conferința poporală ținută în comuna Bocșa română la 21 Aprilie a. c.; despre decursul numitei conferințe am onoare a relata în următoarele:

În ziua de 21 aprilie s-a prezentat dl Danil Graur conferențiarul designat din partea com. central a desp. Adunându-să popor în număr frumos, la dorința dlui conferențiar am eșit în fața locului la vii, unde dl conferențiar-și ține prelegerea despre cultivarea viei într-un limbagiu la înțelesul poporului. Dl conferențiar espică în mod intuitiv toate lucrurile ce se referesc la cultivarea oltoilor de vie, insistând îndeosebi asupra oltuitalui și tunsului în cari lucruri poporul e mai puțin orientat. Considerând că poporul în cultivarea oltoilor de viă, – mai ales în părțile noastre -, în general e foarte neorientat, prelegerea o ascultă cu mare plăcere și interes, ce apare și din împregiurarea, că poporul la rândul său cere de la dl conferențiar mai multe deslușiri și espicări în ramul vieritelui.

Poporul cu bucurie ie act despre generosul dar de cărți prin care comitetul centralintenționează a pune temeliile pentru biblioteca poporală în comuna noastră.

/f. 12v/ Subscrisul din însărcinarea și în numele poporului aduc cea mai profundă mulțiamită Ven. Comitet central pentru atențiunea și îngrigirea manifestate întru luminarea poporului din Bocșa română.

Cu deosebită onoare fiind. Bocșa română, la 26 mai 1907.

/s./ Ioan Ilieșiu, preot rom. în Bocșa.

/f. 13/ Nr. 609 – 1907

Spectate Domnule Secretar !

A comitetului Desp.și a fond. dr. I. Nichita în Șimleu.

Vă referez că conferința publică poporale fixată de comitetul central al desp. Șimleu pe diua 14 Aprilie a. c. în Urmeniș s-au și ținut în acea zi și au venit peste asceptare. Au luat parte întreg poporul ascultând cu cea mare atențiune predarea conferențiarului.

Din partea mea cu bucurie am primit onoarea de delegat și președinte la această conferința, în cuvântul meu de deschidere accentuând caracteriul, și importanța Asociațiunei, despărțământului ei; au vorbit apoi Domnul Georgiu Șimonca despre pomărit. Predarea clară și la înțeles a Domnului conferențiar, ilustrate fiind prin exemple frumoasă și prin oltuirea de fapt a câteva ramuri, au stârnit în popor efectul cel mai binefăcător.

Mulțiamind comitetului central al desp. Șimleu în numele poporului pentru atențiunea manifestată. Cu profundă onoare sum Urminiș, 1907. Mai 24. /s./ Ștefan Szabo, preot gr. cath.

A.N.-D.J. Sibiu, *fond Astra*, doc. nr. 609/1907, f. 1 – 13.

21.

/f. 1/ Nr. 697/907 (Șed. 31/VII și 1/VIII 907. Dec. 189)

Direcțiunea desp. «Șimleu» înaintează procesul verbal al ședinții comitetului cercual din 3 Iulie a. c. în care s-au aranjat chestiunile prelegerilor populare și s-au rezolvit afaceri curente. Se ia act. /s./ Oct. Goga

/f. 2/ Nr. 697/907

Venerat Comitet !

Am onoare a Vă aduce la mult prțuita-vă cunoștință, cum că conferinția despre tractarea gunoiului de grajd și folosul păsărilor; precum să poate vede și din laboratul ce l-au fost predată deja și în scris – mi-am ținut-o la 24 iunie st. n. a. c. în Pria și Cizer, în prezența Dlor delegată și înaintea adunării locuitorilor din aceleași comune și încă prelângă asistența pretorelui Crasnii, un adujunct al său, notariul local și alor 3 gendarmi.

Deci dar cu cea mai profundă umilință vin a mă roga ca să mi se asemneze diurnul îndătinat.

Dealtmintea cu deplină stimă sum, Ceheiul-Șimleului, la 28 iunie 1907. Al veneratului Comitet, umilit serv /s./ Ioan Oegariu, înv. Gr. cath.

/f. 3v/ Frate Victore !

Dlui I. Oegar te rog a-i achita 20 cor. pentru conferințele ținute în Pria și Cizer. La 28/VI 907. Servus. /s./ dr Meseșian, adv.

/f. 4/ Nr. 697 – 1907. 13 August 1907

Domniei sale Domnului A. Barboloviciu, directorul
despărțământului Șimleu.

Am onoarea a Vă aduce la cunoștință că comitetul central, în ședința sa ținută la 31 Iulie-1 August 1907 a luat act de procesul- verbal al ședinței comitetului cercual din 3 Iulie a. c. /s. s./ Șuluțiu, prezident. Oct. C. Tăslăuanu, secretar. (Exp. 14/VII 907. /s./ RS

/f. 5/ Nr. 697 – 1907

Proces verbal

Din ședința com. desp. «Șimleu» ținută la 3 Iulie 1907 în localitățile casinei rom. din Șimleu prezenți fiind domnii: A. Barboloviciu, A. Cosma, Vas. Pop, Gavrilu Trifu, dr. V. Deleu, Eugeniu Boros și dr. C. Meseșian, secretar.

Deschizându-se ședinția secretarul se roagă de verificarea procesului verbal din ședința trecută. Se verifică.

Secretarul cetește epistolele dlor învățători: Traian Husti, despre împedecarea sa întru ținerea conferințelor populare, Simion Orosz cuitând cu mulțumită premiul de 10 cor., Victor Boțianu despre primirea angajamentului de a fi conferențiar la adunarea cercuală de et an sub condiția asigurării speselor de călătorie, apoi epistola dlui Gh. Pop de Băsești pentru (execoarea ?) amplificării și răspândirii broșurei dsale: Economia Câmpului, ear în fine răportul despre conferințele absolvite ale dlui I. Oegar, aci sub./ alăturat. Se iau spre cunoștința.

Pentru dl înv. V. Boțianu se asemează cor. 15 drept spese de călătorie pentru adunarea cercuală de set an Băsești. Dlui Gheorghe Pop de Băsești cu plăcere i se dă voie, de a potea amplifica și retipări broșura dsale; «Economia Câmpului».

Secretarul cetește rescriptul com. central de dto. 19 Iunie 1907. Se ia spre cunoștința.

Comitetul decide a se transpune răportul comisiei pentru selectarea bucăților din din colecțiunile populare împreună cu toți fascicoli la comitetulu central în scopul să-și dea păreri oare bucățile alese de comisie potrivite ar fi pentru broșurare și publicare sau ba ? Comitetul despărțământului află în realizarea /f. 5v/ acestui scop un imbold ce s-ar da

poporului țărăan pentru mai marea îndrăgire a lecturii în general, – apoi și intelectualilor pentru un mai viu interes față de popor și exigențele sale.

Secretarul cetește rescrisul com. central nrii. 616 ex 1907. Se ia spre cunoștință că casierul a administrat abonamentele făcute de membrii acestui comitet la administrația foaiei «Țara Noastră». Numerii acum sosiți în scopul propagandei vor fi distribuiți printre popor și cu ocazia adunării cercuale de est an.

Dl Andrei Cosma împărtășește, că nou înființatul despărțământ al Tășnadului care până acum făcea parte din despărțământul nostru în curând își va ținea l-a adunare cercuală în Santău, deci află cu cale, că din acest privilegiu să fie salutat și din partea despărțământului nostru. Roagă luarea unor dispoziții de cuviință. Comitetul își exprimă dorința ca la l-a adunare cercuală a vecinașului desp. Tășnădan să participe comitetul nostru în număr complet. La tot cazul însărcinează pe dl director al desp. A. Barboloviciu, Andrei Cosma, și dr. Victor Deleu că din privilegiul amintit să prezinte cordialul salut al despărțământului Șimleu.

Nefiind alte agende ședința se ridică cu anunțarea că înainte de adunarea cercuală va fi să se convoace încă o ședință pentru prezentarea în comitet a raportului casierului. D. c. m. s. Alimpiu Barboloviciu, mp., președinte. Dr. C. Meseșian, m. p. secretarul desp.

Această copie e conformă originalului. Șimleu, la 9 Iulie 1907.

/s./ dr. C. Meseșian, secretar.

A.N.-D.J. Sibiu, *fond Astra*, doc. nr. 697/1907, f. 1- 5v.

22.

/f. 1/ Nr. 909/907 (Șed. 17/7 907. Deciz. 198)

Direcțiunea despărțământului Șimleu înaintează:

I.Procesul- verbal al ședinței comitetului cercual din 25 Iuliu a. c. în care s-au rezolvat afaceri curente, s-au comandat 104 broșuri din biblioteca «Bunului Econom» și s-a constatat funcționarea bibliotecii populare din Supurul de sus.

II.Procesul-verbal al adunării cercuale ținute în Băsești la 4 August a. c. în care s-au rezolvat afaceri curente, s-a reales vechiul comitet, cu membrul nou dl Nic. Munthiu, s-a votat cor. 75 pentru biblioteca poporală din Băsești, s-a îcasat de la membri noi și vechi suma de K. 582.

Se ia act. /s./ Tăslăuan

/f. 2/ Nr. 909/907

Prea venerat comitet Central !

Procesele verbale ale despărțământului nostru aci sub 1/. și 2/. Acl. Cu onoare Vi le transpun pentru ulterioare demersuri. Observ că casierul desp. Dl dr. Victor Deleu Vă va transpune la timpul său direct atât rațiociniul său cu toate actele de legitimare, precum și lista tuturor membrilor despărțământului pentru anul 1907/1908.

Rogându-Vă, apoi, ca să binevoiți a stăruii pentru ștergerea procentuației erariale intabulate pe intravilanul meu din Șimleu cumpărat de la fundațiunea «Dr. I. Nichita» ca cu termenul de 24 Aprilie 1908 fără scăzământ să Vă pot achita restul din prețul de cumpărare,- înșamn cu profundă venerațiune: /s./ dr. C. Meseșianu, adv. și secr. desp. Șimleu.

Ș, la 10/IX 907.

/f. 3/ Nr. 909/ 907 Copia

Proces verbal

Din ședința comitetului desp. Șimleu la 25/Vii 1907 în sala casinei române din Șimleu de fație fiind dnii: Andreiu Cosma, Gavril Trifu, dr. Victor Deleu, Eugeniu Boros și dr. C. Meseșianu, secretar.

În absența președintelui de președinte ad hoc pentru ședința de azi se aclamă dl Andreiu Cosma.

La ordinea de zi secretarul cetind procesul verbal din ședința anterioară, roagă verificarea lui. Procesul verbal din ședința ținută la 3 Iulie a. c. se verifică.

Secretarul raportează, că fiind comisia esmisă pentru salutarea desp. Tășnad din deosebite motive împedecată de a participa la adunarea cercuală din Santău a acestui despărțământ, dânsul s-a simțit chiar la espresa invitare sosită din partea Tășnădenilor îndemnat împreună cu dnii dr. V. Deleu și Eugeniu Boroș de a prezenta acest salut al despărțământului nostru, cu care ocaziue a dăruit desp. Tășnad și 50 b. Din opurile bibliotecii populare a Astrei cu expresa menire, ca din acestea să se înființeze numai decât o bibliotecă poporală în Santău pentru... primei adunări generale a desp. Tășnad în Santău. Se roagă de aprobarea ulterioară a dispozițiilor luate de dânsul. Comitetul pașii întreprinși de secretar întru reprezentarea despărțământului /f. 3v/ Șimleu la adunarea din Santău întru toate le aprobă.

Casierul raportează că a făcut deja comanda broșurilor apărute în biblioteca bunului econom; a sosit total 104 bucăți. Să ia spre cunoștință.

Secretarul atrage atențiunea comitetului, că comitetul rangării festivităților de la adunarea cercuală conform punctului III din programă s-a îngrijit deja de conferința poporală pentru adunarea cercuală; deci se ivește lipsa unei nouă dispozițiuni din partea comitetului nostru, care deasemenea s-a îngrijit de o atare conferință.

Comitetul îl îndrumă pe secretar a-i cere de urgență deslucire dlui A. Bălibanu și apoi după sosirea răspunsului să facă dispozițiile de cuviință sau pentru ținerea conferinței proiectate de comitet, sau eventual pentru abandonarea ei.

Secretarul raportează, că singur de la dl Nichita din Supurul de sus i-a sosit răport despre starea și funcționarea bibliotecii populare. Răportul e alăturat sub./. Se ia spre cunoștință. Biblioteca din Supur va avea să fie prevăzută și cu câte o broșură din opurile nou sosite.

Casierul își prezintă rațiociniul și bugetul anului viitor alăturat sub./. cu 10 acl. Acte de legitimare și un libel de depunere despre o avere de 62 cor. 87 fil. Se ia spre cunoștință. Se va prezenta adunării cercuale spre aprobare.

Ședința se rădică. D. c. m. s. dr. C. Meseșian, m. p., secretar. A. Cosma, m. p. președ. ad hoc.

Această copie e conformă cu originalul.

Șimleu, la 10 sept. 1907. /s./ dr. C. Meseșianu, secretarul desp.

/f. 4/ Nr. 909/907 (Copia)

Proces verbal

Din adunarea cercuală a desp. Șimleu al Astrei ținută la 4 August 1907 st. n. în comuna Băsești, fiind de față dintre membri comitetului dnii Alimpiu Barboloviciu, direct. Desp., Andrei Cosma și dr. Coriolan Meseșian, secretar, apoi un număr mare de inteleginți și popor.

1. Directorul desp. Deschide adunarea prin deosebită atragere a atențiunei conducătorilor poporului și a femeilor române asupra detorințelor sale de obște.

2. Afară de ordinea de di domnul Georgiu Pop de Băsești servind cu date monografice asupra Băseștilor, salută adunarea cercuală în numele Băseștenilor. Cu mulțămită se ia spre cunoștință.

3. Dl dr. Coriolan Steer avocat din Tășnad salută desp. în numele desp. Tășnad. Cu plăcere se ia act.

4. Secretariul raportează despre activitatea comitetului în anul de gestiune, conform datelor eruabile din procesele verbale luate în cursul anului. În lipsa casierului comitetului prezentă și rațiociniul acestuia precum bugetul statorit pe anul ce vine. Adunarea pentru censurarea raportului secretarului esmîte comisia din dnii: Vasile Pop, protopop în Oarța de jos, Emeric Pop, director la «Sălăgiana», Nicolae Munthiu, secretar la «Silvania», /f. 4v/ Emil Vicașiu, preot în Cosniciu de jos și Traian Nemeș, preot în Asuagiul de jos. Iar în legătură cu esmîsia acestei comisii conrede comisiei din dnii: dr. G. Pop, adv. în Zelau, Victor Vasváry, preot în Bârsăul de sus, Ioan Chira învățător în Băsești, Teofil Dragomir, proprietar în Lupoia și Dimitrie Cionca, preot în Bârsăul de jos. Ca comisiile să-și poată isprăvi angagiamentele, adunarea se suspende pe 30 minute.

5. Redeshizându-se adunarea prezidiul îl ocupă dl Gheorghe Pop de Băsești, care invită comisiile să-și prezinte rapoartele sale.

Comisia de cenzurare prin raportorul său dl Vasile Pop raportează că atât raportul casierului cât și cel al secretarului la aflat în ordine. Propune absolut pentru comitet pe anul 1906/1907 și exprimarea mulțumitei protocolare membrilor din comitet.

Adunarea acest raport îl ia spre cunoștință, - comitetului i dă absolut pentru anul de gestiune 1906/1907 și față de activitatea comitetului își exprimă mulțumirea.

6. Comisia remisă în scopul încasării taxelor de la membri ordinari de pîn. aci și a înscrierii membrilor noi prin referentul său dl Dimitrie Cionca raportează, că a încasat de la membri vechi și noi total suma de 582 cor. Lista membrilor o alătură sub./ la acest proces verbal.

Se ia spre cunoștință. Comisiei i se exprimă mulțumită. Baniî încasați se predau casierului. I se impune comitetului a se îngriji de cîștigarea continuativă a cât mai numeroși membrii noi. Constatînd apoi cu adînc regret trecerea la cele vecinice a valorosului bărbat și membru /f. 5/ pe viață a Asociațiunei, fericitul Teodor cîndva Pop, fostul protopop al Ortelecului asupra acestei perderi își exprimă protocolar cel mai profund regret. Doliului său i dă sîmn prin rădicare.

7. La punctul «proponeri diverse» dl Alexandru Aciu, candidat de avocat propune, ca să se înființeze în toate comunele desp. Comitete populare, care să se îgrigească de cât mai frcvente conferinție populare; să se procure ziare pentru toată comuna, să se înființeze coruri populare.

Dl Andrei Cosma apreciază întru toate propunerile salutare a dlui propunător. E de părere însă că desp. Resp. comitetul nu e în poziția de a executa la fel acestea propuneri la caz că ar devenii decisul adunării cercuale. Piedeca mai mare e lipsa de bani pe bine cunoscută de toți. Propune însă că în toată comuna unde de acum înainte se vor ține adunările cercuale să se înființedie câte o bibliotecă populară. Propune ca și de astă dată pentru augumentarea bibliotecii populare din Băsești să se voteze din cassa despărțămîntului summa de 75 cor.

Adunarea cercuală îndrumă propunerea dlui A. Aciu spre studiere la comitet Iar propunerea dlui A. Cosma o consideră în întregime de decisul său. Constată cî alte propuneri nu s-au făcut.

8. Punîndu-se pe tapet constituirea comitetului desp. Pe o durată de trei ani, adunarea cercuală cu aclamațiune realege pe toți membri vechi din comitet, iar de membru noul alege pe dl Nic. Munthiu, secretarul «Silvaniei», care de față fiind distincția o primește cu mulțămîită.

9. De delegat pentru adunarea generală de est an a Astreii în Bistrița, adunarea cercuală invită pe dnii: dr. Gh. Pop, avocat /f. 5v/ în Zelau și A. Cosma, cari în acest scop se angajiază.

10. Pentru adunarea cercuală din anul ce vine nesosind invitare de nicăeri, – adunarea cercuală designază Șomcuta, ca loc pentru adunarea cercuală din anul viitor.

11. Nefiind alte agende adunarea cercuală se încheie cu enunțierea decisului că verificarea procesului verbal să se facă din partea comitetului. D. c. m. s. Dr. C. Meseșian, m. p., secretarul desp. A. Barboloviciu, m. p., directorul desp.

Această copie e conformă cu cu originalul. Șimleu, la 10 sept. 1907. /s./ Dr. C. Meseșian, secretarul desp. (2./)

/f. 6/ Nr. 909 – 1907 Sibiu, 22 octombrie 1907

Domniei Sale Domnului Alimpiu Barboloviciu directorul

Despărțământului Șimleu.

Avem onoarea a Vă aduce la cunoștință că comitetul central în ședința sa ținută la 19 octombrie a. c. a luat act de cuprinsul procesului-verbal al ședinței comitetului cercual din 26 Iulie a. c. și de cuprinsul procesului verbal al adunării cercuale din 4 August a. c. Vă rugăm să faceți tot ce Vă stă în putere pentru înființarea bibliotecilor populare, chestiune care a fost discutată în adunarea cercuală. În ce privește ștergerea procentuației erariale, după fundațiunea Dr. I. Nichita, am înaintat un nou apel la direcțiunea financiară din Zălau.

Primiți Vă rugăm, asigurarea stimei noastre. /s. s./ Șuluțu, prezident. Oct. C. Tăslăuanu, secretar. Exp. 26/X 907 /s./RS

A.N.-D.J. Sibiu, *fond Astra*, doc. nr. 909/1907, f. 1-6.

23.

/f. 1/ Nr. 1104 – 1907 (Șed. 30/XI 907. Deciz. 315)

Comitetul fundațional al «fundațiunii I. Nichita» înaintează procesul verbal al ședinței din 17 oct. 1907 în care s-a decis transpunerea sumelor de cor. 100-100 votate în anul trecut pe seama bisericilor din Horvat-Someș și Șoimuș la destinațiunea lor.

Se stabilește suma menită a fi împărțită conform literelor fundaționale la cor. 271.60 pentru biserici și 543 cor 20 fil. Pentru școale. Se constată numărul cererilor intrate: 13 de la senat bisericești și 20 de la senat școlare.

Comitetul propune ajutor pentru următoarele:

a) pentru biserica din Coșeu	100 cor.
b) « « « Cig	74 cor. 60 fil
c) « « « Husmezeu	50 cor.
d) « « « Zalnoc	50 cor.
	<hr/>
	271 cor. 60 bani
1.) pentru școala din Giorocuța	100 cor.
2.) « « « Marin	83 cor. 20 fil.
3.) « « « Tusa	50 «
4.) « « « Giurtelec	50 «
5.) « « « Hatvan	40 «
6.) « « « Turbuția	50 «
7.) « « « Bârsa	30 «
8.) « « « Ceheiu	40 «
9.) « « « Peceiu	100 «
	<hr/>
	cor. 543. 20.

Se primește cu aprobare. /s./ Oct. Goga

/f. 3/ Nr. 1104/ 907

Proces verbal

din ședința comitetului fundațiunei «Dr. I. Nichita» ținută în Șimleu la 17 Octombrie 1907 st. n. fiind de față membrii: A. Barboloviciu, președinte, Gheorghe Pop de Băsești, Florian Cocian, Andrei Cosma și Dr. C. Meseșian, secretar.

Deschizând președintele ședința secretarul citește procesul verbal din 18 Oct. 1906 și roagă verificarea lui. Acest proces verbal se verifică.

Secretariul raportează, că dintre senatele școlare beneficiate din fundațiune pentru anul curinte cel din parohia Horvat-Someș și Șoimuș nu și-au ridicat ajutoarele votate și 100-100 cor. până în termenul de 1 Octob., deci acestea sume ar fi de adaus capitalului fundațiunei în înțelesul concludusului comitetului din anul trecut. E drept însă, că pentru ridicarea acestor ajutoare s-au fost provocate special, fără numai prin coloanele ziarului: «Gazeta de Duminică». Comitetul în acest caz concret, se abate de la decisul său adus în 18 Octob. 1906 chiar din motivul, că senatele din chestiune n-au fost încunoștințiate direct despre acordarea ajutoarelor și nici provocate special pentru ridicarea acestor ajutoare, drept ce sumele votate în 200 cor. nu le adauge capitalului fundațional ci transpunând suma de 100 cor. dlui Gheorghe Pop de Băsești, iar alta 100 cor. dlui Florian Cocian, i roagă că acestea sume numai decât să le înmanuedie senatelor în drept din parochia Horoat-Someș, resp. Șoimuș, convingându-se mai înainte pe calea ce o vor afla de cuviință, că numitele senate întradevăr au satisfăcut condițiunile pe lângă cari li s-au votat ajutoarele, în fine despre comisia împlinită să binevoiască a încunoștința comitetul fundațional. Decide că în viitor /f. 3v/ să fie direct încunoștințiate senatele resp. cei interesați, cari vor dobândi ajutoare ori favoruri din fundațiunea Dr. I. Nichita.

Secretariul raportează, că până în termenul acordat pentru înaintarea cererilor pentru ajutoare (15 octombre a. c.) au sosit atari cereri de la 13 senate bisericești și de la 20 senate școlare; iar summa ce se va distribui drept ajutoare pe anul 1908 este de 815 cor. din care bisericilor revine conform literilor fundaționale 1/3 parte = 271 cor. 60 fil. iar școlilor 2/3 parte, adică 543 cor. 20 fil.

Comitetul fiind cu considerare la lipsele mai ardente precum la propunerile făcute de dnii președinte și secretar, propune ajutor pe anul 1908:

a.) pentru biserica din Coșeiu	100 cor.
b.) « « « Csig	71 cor. 60 fil.
c.) « « « Husmezeu	50 cor.
d.) « « « Zalnoc	50 cor.
total:	271 cor. 60 fil.

1) pentru școala din Giorocuța	100 cor.
2) « « « Marin	83 cor. 20 fil.
3) « « « Tusa	50 cor.
4) « « « Giurtelec	50 cor.
5) « « « Hotoan	40 cor.
6) « « « Turbuța	50 cor.
7) « « « Bârsa	30 cor.
8) « « « Ceheiu	40 cor.
9) « « « Peceiu	100 cor.
total	543 cor. 20 fil.

iar școalele cari au recurs pentru cărți școlare sunt a li se trimite numai decât exemplarele ce la va afla secretarul de cuviință, conform uzului din trecut. În fine toate cererile intrate la Nr. 33 sunt de a se aceluia acestui /f. 4/ proces verbal și a se susține comitetului central al Astrei pentru luarea dispozițiilor definitive.

Nefiind alte agende ședința se ridică. D. c. m. s. Președinte a. Barboloviciu mp. Dr. C. Meseșianu, secretar.

Această copie e conformă originalului. Ș, la 27 oct. 1907.

/s./ Dr. C. Meseșianu secr. com. fond.

/f. 5/ Nr. 1104 – 1907 Sibiu 4 dec. 1907.

Dsale Domnului Dr. C. Meseșianu, avocat în Șimleu

Prin aceasta avem onoare a Vă aduce la cunoștință că Comitetul nostru central în ședința sa din 30 Nov. a. c. a luat act de procesul verbal al ședinței comitetului fundațional al «fundațiunii I. Nichita» și a aprobat propunerea privitoare la împărțirea ajutoarelor din această fundațiune.

Alăturat Vă retrimitem... înaintate comitetului fundațional în această chestiune.

Primiți expresiunea Distingei noastre considerațiuni.

/s.s./ Șuluțiu, președinte. Octavian Goga, secretar. Exp. 4/XII – 907. /s./ RS.

A.N.-D.J. Sibiu, *fond Astra*, doc. nr. 1104/1907, f. 1-5.

24.

/f. 1/ Nr. 1121/907 (Șed. 30/XI – 907. Deciz. 324)

Direcțiunea desp. Șimleu înaintează procesul verbal al ședinței com. cerc. Din 7 Nov. 1907, în care s-a discutat înființarea unor biblioteci populare și începerea prelegerilor populare instituind conferențieri permanenți și anume în sensul vieritului: Danil Graur, înv., pentru mătăsărit și prăsirea viermilor de mătăsă, Traian Husti, înv., pentru stupărit-Victor Boțianu, înv., pentru pomărit G. Șimonca, înv., pentru agronomie G. Achim, proprietar, N. Agârbiceanu, directorul moșiilor mitropoliei și T. Dragomir, proprietar. Se roagă com. centr. Pentru a separa părțile chiorene de teritoriul acestui desp. Prea estins și se recomandă pentru organizarea noului desp. Dl N. Nylvan, avocat în Șomcuta.

Se ia act cu aprobare. Com. centr. Decide a face pași de lipsă pentru înființarea mai nou desp. în părțile chiorene și autorizează biroul a se pune în legătură cu dl N. Nylvan din Șomcuta. /s./ Oct. Goga.

/f. 2/ 1121 – 1907

Proces verbal

Din ședința comitetului desp. Șimleu al «Astrei», ținută la 7 Noiembrie 1907 n. în localitățile inst. «Silvania» din Șimleu, de față fiind membri: A. Cosma, Vas. Pop, G. Trif, Dr. Vict. Deleu, Eug. Boroș, Nic. Munthiu și Dr. Cor. Meseșianu, secr.

În absența președintelui comitetul inv. De președinte ad hoc să acclamă dl A. Cosma, care deschizând ședința invită pe secretar ptu a prezenta ordinea de zi.

Secretarul cetește proc. Verbal din ședința com. ținută la 25 Iulie a. c. și din adunarea cercuală estan în Băsești, ținută la 4 Aug. A. c. și să roagă de verificarea lor. Comitetul acestea procese verbale le verifică.

Secretarul comunică textual rapoartele sosite după termin și referitoare la bibliotecile populare din Oarța de jos și Babția și le accludă sub 1./ și 2./, către acest proces verbal. Acestea rapoarte să iau la cunoștință. În cât privește biblioteca pop. din Babția, decide că părintele A. Bălibanu din Băsești să fie urgent rogat a transpune dlui Tit Trif din Babția, atât broșurile ce i s-au remis lui pentru admanuare, cât să transpună acestui comitet

și restul din cărțile duse la adunarea cerc. Din ast-an la Băsești pentru a fi distribuite printre popor, ca astfel comitetul cu numerii de lipsă din biblioteca «Bunului Econom» să poată augmenta bibliotecile deja existente, apoi să poată înființa și noua bibliotecă în comuna Lupoaia. Bibliotecarul să îndrumă, ca în viitor să ducă o carte principală, unde /f. 2v/ fiecare bibliotecă populară având pagina sa separată, acolo să se inducă după titlu toate acelea opuri, cari s-au trimis din partea comitetului nostru ptru biblioteca respectivă – iar referitor la bibliotecile deja înființate, va ajunge dacă opurile trimise vor fi puse în evidență numai cu numărul lor total. În fine comitetul îndrumă pre bibliotecar, ca să prezinte în proxima ședință a comit., consemnarea acelor cărți, cari ar fi să se comande conform decisiului adunării cercuale ptru bibl. Poporală din comuna Băsești.

Dl bibliotecar Dr. V. Deleu fiind cu conziderare la înmulțirea membrilor din comitet, roagă ca opiniile de bibliotecar și cassar comulate până acum în peroana dsale, să se separe, rămânând dânsul și pe mai departe bibliotecar. – Comitetul îl alege de casar unanim pe dl Nic. Munthiu, și-l îndrumă să provoace pe membri restanțieri de a-și achita taxele în termenul cel mai scurt, iar taxele încassate până acum, după detragerea cotei statutare ptru desp. Numai decât să se transpună comit. central.

Secretarul prezintă cererea înv. Ioan Moșu pentru ajutor. Nedisponând comit. de nici o avere aceasta cerere nu să poate încuviința.

Secretarul cetește rescriptele comit. centr. de sub Nrii 609 și 909-907. Se iau spre cunoștință. Secretarul să invite a prezenta într-o ședință cătră finea anului curent, raportul general despre conferințele populare absolvite în cursul acestui an, ca apoi, acelea să poată fi trimis la comit. central.

/f. 4/ Secretarul fiind de părere că publicarea prin foi a membrilor desp. după nume, ar avea drept urmare determinarea și a altor intelectuali de ai noștri să se înroleze sub drapelul cultural al «Asociațiunei» și să se înscrie în lista de onoare a românilor de bine: propune, ca de-acum înainte membri desp. să se publice cu numele în coloanele «Gazetei de Duminecă». – Comitetul decide publicarea propusă în Nrii mai de aproape din «Gaz. De Dum.» Decide din nou lansarea apelului cătră conducătorii poporului în scopul ținerii și aranjării conferințelor populare, precum publicarea apelului către toți cărturarii noștri de a aduna date folkloristice în înțelesul decisiului luat în această materie deja în anul trecut.

La propunerea secretarului de a continua conferințele ptru publicului din Șimleu. – Comitetul îl invită de conferențiar ptru luna lui Noembrie a. c. pe dl Emanuil Stoica, funcț. La «Silvania», pentru Decembrie pe dl Dr. Vict. Deleu, ptru Ianuarie 908 pe dl Nic. Munthiu. Ptru celelalte luni de iarnă se vor lua ulterior dispozițiuni.

Secretariul având în vedere, că conferințele populare ținute după metoda de până acum, pot avea un rezultat foarte problematic și efemer, din simplul motiv, că comunele, unde se țin astfel de conferințe, nu mai revin la povețele conferențiarilor lor decât, peste 20-30 ani, iar prin cunoștințele de cari au profitat, în prelegerile populare ținute numai de una dată – ascultătorii mai curând vor rămânea zăpăciți, decât, să vor cumiți; în scopul perpetuării rezultatului ataror conferințe, propune instituirea conferențiarilor permanenți având a să înzestra cu această distincție numai acei indivizi, cari posed toate atributele, ce să recer de la un iscusit și practic conferențiar și cari vor fi obligați ca în comunele unde și-au început conferințele, acelea /f. 4v/tot acolo, la anumite intervaluri să le repeteze să îndrepte pomirile greșite ce le-ar observa în materia propusă-, iar îndrumările de mai înainte sș le completeze, eventual lămurească. Acestor conferențieri li s-ar pune din caz în caz la dispoziție speșele de călătorie.

Comitetul instituie pentru trebuințele despărțământului «Șimleu» conferențieri permanenți și anume în ramul vieritului invită de atare conferențiar pe dl Danil Graur, înv.

Gr. cat. rom. în S. Györtelek, pentru mătăsărit și prăsirea viermilor de mătase pe dl Traian Husti, înv. Rom. gr. cat. în Bobota, pentru stupărit pe dl Victor Boțianu, înv. Rom. gr. cat. în Cosniciul de jos, pentru pomărit pe dl George Șimonca, înv. Gr. cat. rom. în Asuagiul de sus, pentru agronomie pe dl G. Achim, proprietar în Oarța de jos, Niculau Agârbiceanu directorul bunurilor metropolitane în S. Odorheiu și dl Teofil Dragomir, proprietar în Lupoia, despre ce sunt a să încunoștiința numiții domni cu invitarea să dezigneze cel puțin câte trei comune în cari ar afla mai bun teren ptu stăruințele lor culturale și unde cu timpul s-ar putea ajunge un rezultat vădit.

Dl Andrei Cosma bazându-sș pe trista experiență, că despărțământul nostru nu primește din părțile mărginașe Chiorene nici un sprijin, nici material, nici moral, ba /f. 5/ despărțământul «Șimleu» între cadrele enorm de mari de acum nici nu poate spera prelângă arondarea din prezent o viață mai îndelungată culturală în acelea părți îndepărtate – stăruie ca să fie rugat de nou comitetul central al «Astrei» îscopul separării părților chioresne și a organizării lor grabnice, independente.

Comitetul își exprimă părerea, că în interesul cel mai bine înțeles al invitării culturale a părților chioresne, ar fi salutar, ca acestea părți să se organizeze 'n despărțământ separat cât de în grabă, spre care scop să roagă de întreprinderea demersurilor de lipsă. Ca bărbat apt pentru conducerea noului despărțământ îl recomandă pe dl Nicolau Nylvan, avocat în Șomeuta.

Secretarul aduce pe tapet propunerea făcută de dl Alexandru Aciu, c. de adv. în adunarea cercuală din est-an (vezi p. 7 al proc. Verbal din 4 August a. c.) cu privire la înființarea comitetelor comunale, procurarea de ziare pentru fiecare comună și înființarea corurilor; roagă a delibera asupra acestei propuneri.

Comitetul apreciază preste tot ideile slutare cuprinse în propunerea dlui Alexandru Aciu, dar deocamdată nu poate aduce o hotărâre generală în lipsă de executivă.

/f. 5v/ Nefiind alte urgențe de pertractat, ședința să ridică. D. m. s.

Dr. C. Meseșianu, mp., secretar. A. Cosma mp., președinte ad hoc.

Această copie e întru toate conformă originalului.

Șimleu, la 14 Noemvre 1907. /s./ dr. C. Meseșianu, secretar.

/f. 6/ Nr. 1121/907

Spectate Domnule Secretar !

Cu respect la biblioteca populară din comuna Oarța de jos, cu stimă raportează următoarele: Cele 23 bucăți de cărți donate de «Asociațiune» s-au legat, așezat și indus în Catalogul cărților bibliotecii populare deja existentă în această parohie. Darul mărinimos al Despărțământului nostru s-a sigurat în nota din Inventariul bibliotecii.

Până acum în biblioteca populară avem 73 opuri 96 volume. De cărți se folosește poporul în seria cererilor, mai vărtos în timpul iernei. Până în prezent localitatea bibliotecii e școala, bibliotecar sum eu subscrisul, cantor – docente în loc.

De altcum despre cele 23 bucăți de cărți donate de Asociațiune în dată după primirea acelora s-a referat din partea oficiului parochial din loc. Magnificenței Sale Domnului Vicar, directorul despărțământului.

După cari am rămas, Oarța de Jos, la 27 VII 907. Cu adâncă stimă /s./ Petru Robul, cantor-docente bibliotecar.

/f. 7/ Nr. 1121/907

Prea Onorat Comitet al Despărțământului Șimleu al Astrei !

Prin acestea subscrisul am onoare cu reverență și sinceritate a răporta în numele bibliotecarului ales aici Teodor Pop, că activitatea, starea și funcționarea «bibliotecii populare înființată de Prea On. Comitet al despărț. Șimleu în comuna noastră Babția

est-timp – din cauza că n-am primit din acelea opuri destinate pentru noi, nici un exemplariu, ci toate s-a trimis Mult On. D. An. Băliban în Băsești, unde să găsec și azi-au fost redusă la nul și că din această cauză aceea n-a putut funcționa de loc.

Ca toate acestea că s-a dovedit așa puțin interes față de funcționarea acestei instituții atât de salutare e, nu atâtă nepăsarea ori indolența, ci mai mult «neînțelegerile» și «frecările» ce au domnit în trecut în sânul acestui popor lipsit de conducătorii firești de preot și de docente în anul trecut.

Acum dar cu strămutarea acestor factori principali între ei va lua un alt avânt biblioteca înființată.

Să se dispună predarea cărților la destinul lor în Babția.

Cu adânc respect, sum Corni, la 25 Iulie 1907. Al Prea On. Com. al desp. Șimleu, prea umilit răportor: /s./ Tit Trif, preot gr. cath. în Babția.

/f. 8/ Nr. 1121-1907 (Mund. și exp. Cu statute și regulamente. 4/XII 907. /s./ Rsimu)

Dsale Dlui N. Nylvan, avocat Șomcuta mare.

Prin aceasta ne luăm voie a Vă înștiința că comitetul nostru central în ședința sa din 30 Nov. a. c. a decis, în urma propunerii înaintate de comitetul cercual al despărțământului Șimleu, separarea părților Chiorene de teritoriul acestui despărțământ prea vast. Comitetul central e de părere că numai reducând la proporții mai mici teritoriile despărțământelor-pot desvolta aceste o activitate mai intensivă. De aceia dorește a înființa un nou despărțământ în părțile Chiorene și se adresează Dvoastră ca celui mai chemat dintre fruntașii noștri din acele părți cu rugămintea să binevoiți a ne lămuri asupra acestei chestiuni și a ne aviza dacă primiți sarcina de delegat al comitetului central pentru înființarea noului despărțământ.

Primiți asigurarea deosebitei considerațiuni ce vă păstrăm.

/s. s./ Șuluțiu, president. Octavian Goga.

/f. 9/ Nr. 1121-1907 Si... 4 dec 1907

(Mund. și exp. 4/XII 907. /s./ RS)

Dsale Domnului A. Barboloviciu, dir. desp. «Șimleu», Șimleu.

Prin aceasta avem onoare a Vă aduce la cunoștință că Comitetul nostru Central în ședința sa din 30 Nov. a. c. a luat act cu aprobare de procesul verbal al ședinței comitetului cercual din 7 Nov. a. c. Comitetul Central găsește de foarte potrivită ideia instituirii conferențiarilor permanenți în felul proiectat de Dvoastră și Vă roagă să stăruiti pentru realizarea ei. În privința înființării unui nou desp. în părțile chiorene, Comitetul Central s-a pus în legătură cu dl av. N. Nylvan.

Primiți asigurarea deosebitei noastre stime: /s. s./ Șuluțiu, prezident. Octavian Goga, secretar.

A.N.-D.J. Sibiu, *fond Astra*, doc. nr.1121/1907, f. 1-9.

25.

/f. 1/ Nr. 1211-1907 (Șed. 14/XII-1907. Deciz. 340)

Se aduce la cunoștință decedarea membrului pe viață al Asociațiunii Alex. Pop de Băsești, jude de tablă în pens. repostat în 5 Dec. a. c.

Comitetul Central ia act cu părere de rău exprimând prin ridicare condolențele sale. /s./ Oct. Goga

/f. 2/ Nr. 1211 – 1907

Subscrișii atât în numele nostru, cât și în al rudeniilor cu inima plină de durere anunțăm, că iubitul soțiu, tată, tata socru și frate ALEXANDRU PAP de Băsești, jude de tablă reg. în pens., membru virilist al congregației com. Selagiului etc., a decedat la 5

Decembre a. c. st. n. în al 70. An al vieții și 43 al fericitei căsătorii, după lungi și grele suferințe.

Rămășițele pământești ale defunctului se vor astruca la 7 Decembre a. c. 12 oare a. m. în cimiteriul din Băsești după săvârșirea ritului bisericesc tot în aceeași zi la 10 oare a. m. în Ceh.

Fie-i țiarina ușioară și memoria binecuvântată !

Cehul-Silvaniei la 5 Decembre 1907. Ved. Alexandru Pap de Băsești, n. Terezia Siorban de Cernesti. Laura Dr. Pap n. Pap, Dr. Sigismund Pap, Dr. Victor Pap, Dr. Alexandru Pap, Terezia Dr. Colcer n. Pap, Emeric Pap, Dr. George Pap, Dr. Victor Colcer, Alexandrina r. Pap n. Stetiu, Laura Pap, Dora Colcer. (Seres Samu, Zilah. 1907 – XII.)

A.N. – D.J. Sibiu, *fond Astra*, doc. nr.1211/1907, f. 1-2.

26.

/f. 2/ Nr. 1256/907 Șimleu, 16 Decembre 1907

On. Comitet central al Asociațiunei

pentru literatura rom. și cult. pop. rom. Sibiu

Am onoare a Vă aduce la cunoștință că azi V-am transpus prin «Albina», institut de credit și economii de acolo suma de Cor. 751.20, din taxele de membri ai despărțământului 16, Șimleu conform listei alăturate.

Notez că lista am făcut-o pe baza notei comisiunei pentru înscrierea de membri ce a funcționat la adunarea despărțământului în Băsești și astfel occură în ea 3 membri ca ordinari deși nu au solvit taxa toată ci au promis restul pe mai târziu. Eu i-am provocat la solvire dar nu am primit răspuns.

Las deci a hotărî în cauză după /f. 2v/ cum află de bine on. Comitet.

Tot aici, notez că membri Ioan Negrean, preot, Buciumi și Alexandru Mircea, Buciumi au reposat de la înscriere ca membri încoace și astfel cred că e de prisos a se mai face pe seama lor bilet de legitimare sau a li să trimită organul Asociațiunei.

Cu toată stima, /s./ Nicolau Munthiu, secretar la Silvania și cassarul despărțământului Șimleu.

/f. 3/ Nr. 1256/907 Șimleu 24/12 1907

On. Comitet central a Asociațiunei

pentru literatura rom. și cult. pop. rom. Sbiu.

În posesiunea pt D. V. Din 21 crt. confirm primirea alor 58 buc. Bilete de legitimare și anume 2 pt. membri pe viață ear 56 pt. membri ordinari.

Referitor la cele cerute Vă comunic:

Dr. Dr Augustin Mircea și Augustin Pinteș ca cond. De adv. încă n-au locuință stabilă. Vă rog însă a face expedițiile lor a 1) la Bogdánd (Szilágymegye), ad 2) Szilágyosmlyó cu expedițiile avocatului Dr. Victor Deleu. Numirea maghiară pentru localitățile indicate sunt: Arghișat = Egerhát (poșta în loc.); Asuagiul de sus și jos = Felső și Alsó-Szivágy (poșta Egerhát); Bocșa rom. = Oláh Baksa (poșta Szilágy Balla) și Bicz = Bikácsa (poșta Hadad).

Ce privește pe dl Floria Cocian este drept că a fost avocat în Ceu, dar acum s-a retras la moșia sa din Domnin = Dabjon (p. Szilágy-Szt. /f. 3v/ Király).

Rugându-Vă să luați acestea la cunoștință primiți asigurarea stimei mele ce Vă păstrez. /s./ Nicolau Munthiu, cassarul desp. Șimleu. (Adresele au fost notate de cătră dl cassar Vătășan. 26/II 908.) (prez. 28/XII-907)

/f. 4/ Nr. 1256/907

Domnului Nicolau Munthiu, secretar de bancă, Șimleu.

Confirmăm primirea sumei de : K 751.20 ce ne-ați asigurat prin «Albina» din loc. Ca taxe de la 2 membri pe viață, 56 membri ordinari (dintre cari 5 pe 1908 și 2 cu taxa de ½ pe a. crt.) și 9 membri ajutători (fiincă aici am cosiderat și pe dl L. Avram preot Corond, care a plătit numai 2 cor.)

Anexat Vă remitem biletele de legitimare pentru 2 membri fondatori și 56 membri ordinari, rugându-Vă a întregi biletele dlor: Dr. Augustin Mircea și Augustin Pinte a cu domiciliul, care nu ers indicat în lista Dvoastră, comunicându-l și nouă pentru expediție. Asemenea Vă rugăm a ne înștiința cum este numirea maghiară a loclițăților următoare și ce poștă au: Arghilat, Asuagiul de sus și de jos, Bocșa rom. și Bicz, altfel nu putem ezpeda revista Asociațiunei. În fine binevoiti a ne comunica domiciliul dlui adv. florian Cocian, care la noi e introdus cu domiciliul Cehul Silvaniei. Despre cei 2 membri răposati... pentru a sista expediția... /s. indescifrabilă/. Subscris dlprezident Șuluțiu (exp. în 58 bilete 22/XII 907. /s./ RS

/f. 5/ Nr. 1256/907

Despărțământul 16

Membri Asociațiunei pe anul 1907/8

Nr. crt.	Membri pe viață		
1.	Teodor Lengyel, preot, Streț	200	
2.	Petru Pop, preot, Babța	100	300
	Membri ordinari		
1.	Dr. Ambrosiu Bojtor, medic, Arghihat	10	
2.	Dr. Augustin Mircea, cand. adv.	10	
3.	Ioan Vasváry, preot, Bârsăul de sus	10	
4.	Victor Vasváry, preot, Bârsăul de sus	10	
5.	Alexiu Varna, protop., Asuagiul de sus	10	
6.	Dr. Ioan Suci, avocat, Zălau	10	
7.	Dr. Mihai Pop, avocat, Cehul Silvaniei	10	+1906
8.	Ioan Coste, preot, Hosszufalu	10	
9.	Emil Vicaș, preot, Cosniciu de jos	10	
10.	Traian Nemeș, preot, Asuagiul de jos	10	
11.	Ioan Szabó, not. pens., Arghihat	10	
12.	Tit Trif, preot, Babța	10	
13.	Ioan Ilieș, preot, Bocșa rom.	5	
14.	Ioan Bruchenthal, preot, Bicz	10	
15.	Vasile Coteș, preot, Selsig	10	
16.	Victor Filep, învățăt., Unimăt	5	
17.	Augustin Carsai, preot, Nadișul rom.	10	
18.	Augustin Pinte a, cand. adv.	10	
19.	Laurențiu Avram, preot, Corond	2	
20.	Dr. Ladislau Gyurko, adv., Jibou	10	
21.	Teodor Bohățiel, preot, Mineu	10	
22.	Ioan Lengyel, preot, Oarta de sus	10	
23.	Petru Ostate, preot, Curitâu	10	
	Transport	212	300

24.	Demetriu Cionca, preot, Bârsăul de jos	10	
25.	Emeric Pop, director de bancă, Jibou	10	/f. 5v/
26.	Josif Orga, contabil, Jibou	10	
27.	Vasile Pap, preot, Oarța de jos	10	
28.	Teofil Dragomir, proprietar, Lupoia	10	
29.	Ioan Ch. Dragomir, protopop, Năpradea	10	
30.	Laurențiu Sima, preot, Sîg	10	
31.	Augustin Vicaș, protopop, Hidig	10	
32.	Eugen Boros, funcționar, Silvania, Șimleu	10	
33.	Ioan Cucu, contabil, Buciumi	10	
34.	Dumitru Filip, archivar, Silvania, Șimleu	10	
35.	Ioan Lazar, contabil șef, Șimleu	10	
36.	Alexandru Maier, funcț. de bancă, Șimleu	10	
37.	Augustin Marcușiu, cassar Silvania, Șimleu	10	
38.	Nicolau Munthiu, secretar de bancă, Șimleu	10	
39.	Alexandru Mircea, contabil, Buciumi	10	
40.	Vasile Pop, protop., S. Georgiul de Meseș	10	
41.	Marincaș Simion, preot, Bogdana	10	
42.	Simoc Ioan, preot, Răstoțul sup.	10	
43.	Negrean Ioan, preot, Bucium	10	
44.	Maxim Iuliu, « «	10	
45.	Dr. Bozac Iuliu, medic, «	10	1906
46.	Mihaiu Bohățiel, proprietar, Supurul de sus	10	
47.	George Maior, adv., Periceiu	10	Pe 1908
48.	Florian Cocian, adv., Domnin	10	
49.	Aurel Orian, preot, Cizer	10	1908
50.	Dr. Oct. Felecan, not. com., Zălau	10	1908
51.	Antoni Băliban, preot, Băsesci	10	1908
52.	Gavril Trif, prof. pens, Șimleu	10	
	Transport	502	300
53.	Gavril Mesesan, preot, Chiesd	10	/f. 6/
54.	Alimpiu Barboloviciu, vicar, Șimleu	10	
55.	Grațian Flonta, preot, Cățelul rom.	10	
56.	Dr. Victor Deleu, adv., Șimleu	10	
57.	Dr. Coriolan Meseșan, adv., Șimleu	10	pe 1908
	Membri ajutători		552
1.	Teodor Gavriș, preot, Chilința	5	
2.	Vasiliu Mirișan, privat, Mănău	5	
3.	George Simonca, înv., Asuagiul de sus	2	12

Total C. 864

Subtrăgând 20 % pentru despărțământ după taxele

De membrii ordinari și ajutători « 112. 80

Se transpun Cor. 751. 20

Șimleu la 12 Decembre n. 1907. /s./ Nicolau Munthiu, cassarul despărțământului

27.

Nr. 94-1908 (Șed. 30/I-908. Dec. 18)

Direcțiunea despărțământului Șimleu înaintează procesul verbal al ședinței comitetului cercual din 26 Dec. 907 în care s-a decis să se augmenteze bibliotecile populare deja existente, să aboneze 10 exemplare din Ț. Noastră și 5 ex. Din Gazeta de Duminecă, s-a făcut dispoziție pentru aranjarea prelegerilor populare, anunțându-se mai mulți conferențieri. În Șimleu Emanoil Stoica și-a ținut, în noembrie conferința despre «Șezătorile la Români». Se ia act. /s./ Tăslăuanu (K 100-asemnat la Nr. 128/908. /s./ Rsimu.

/f. 2/ Nr. 94 – 1908

Proces verbal

Din ședința comitetului desp. Șimleu al Astrei ținută la 26 dec. 1907 st. n. de față fiind dnii: A. Cosma, Gavril Trifu, Vasile Pop, Dr. Victor Deleu, Nicolae Munthiu și Dr. C. Meseșian, secretar.

În absența dlui președinte comitetul aclamă de președinte adhoc pe dl A. Cosma, care deschizând ședința invită pe secretar pentru prezentarea ordinei de zi.

Secretarul cetind procesul verbal din ședința proximă, roagă verificarea lui. Comitetul, procesul verbal din 7 Noemvre 1907 ni-l verifică.

Secretarul împărtășește cuprinsul epistolei dlui A. Bălibanu, preot îBăsești referitor la cărțile destinate pentru biblioteca populară din Babța în cele rămase în Băsești în scopul distribuirii. – Răspunsul dlui părinte A. Băliban se ia spre cunoștință, Se decide ca și biblioteca populară din Babța să se țină în evudență. Bibliotecarul se îndrumă a acuirea cu posibilă urgență cărțile rămase în Băsești în scopul distribuirii ca și cu acelea să se poată înzestra bibliotecile populare.

La întrebarea cassierul despărțământului împărtășește că cassa desp. dispune momentan de 170 cor. avere. – Comitetul dispune ca pentru 2 cor. să se procure cărțile recomandate în ședința centrală a despărțământului iar din cărțile deja usitate ale bibliotecii centrale să se completeze biblioteca populară din Băsești în așa fel ca cărțile transpuse în acest scop să echivaleze summa proiectată pentru sus amintita bibliotecă (75 cor.). – Dispune abonarea alor 10 exemplare din organul popular «Țara Noastră», precum alor 5 exemplare din «Gazeta de Duminecă» pe anul 1908 la adresele ce comisiunea constatătoare din dnii: A. Cosma, Dr. V. Deleu și Dr. C. Meseșianu le vor afla de cuviință.

Cassierul raportează, că taxele încassate de la membri pentru a. c. le-a administrat deja comitetului central, iar pe membri restanți cu plățirea i-a provocat pentru achitarea datoriilor restante. Se ia spre cunoștință.

/f. 2v/ Secretarul comunică rescripta comitetului central nr. 1118/907 să ia act. Cu executarea ordinului cuprins în această rescriptă se însărcinează secretarul care în folosul conferințelor populare pentru a. 1908 va avea să ceară de nou ajutoare de la băncile noastre din ambitul despărțământului.

Secretariul împărtășește că conform dispoziției primite a lansat apeluri îcoloanele Gazetei de Duminecă în scopul ținerii conferințelor populare a adunării datelor... precum a adus la cunoștință de obște instituirea conferințelor permanenți publicându-i pe aceștia cu numele și că dintre aceștia a primit răspuns din partea din partea dlor: Victor Boțianu, Daniil Graur, Gheorghe Șimonca și Teofil Dragomir, cești 2 din urmă designând în comunele lor pentru conferințe. Împărtășește, că dintre conferințele designate pentru poporul din Șimleu, dl. Emanoil Stoica și a ținut a sa în cursul lunei Noemvre, având de obiect «Șezătorile la Români» absolvită cu un rezultat pe deplin satisfăcător. – Acest raport al secretarului se ia spre cunoștință. Să constată că dintre conferențierii permanenți dl G.

Achim e îndepărtat în America, deci la serviciile lui nu se poate reflecta. Iar invitarea dlui Dr. V. Deleu la conferința D-sale pentru Duminică ce vine, se primește.

Secretarul prezintă rescriptă comitetului central nr. 1124/907. – Comitetul dispune ca abonamentul de 20 cor. al revistei «Țara Noastră» pentru anul 1907 numai decât să se trimită administrațiunei numitului ziar.

Secretarul având în vedere demersurile întreprinse deja din partea comitetului central pentru separarea părților Chiorene de către despărțământul nostru, având apoi în vedere, că chiar ianul 1908 va avea să se serbeze centenarul de la nașterea marelui fiu al Sălăgiului Simion Bărnuțiu, născut în comuna Bocșa Română, - propune ca drept loc pentru adunarea cercuală din anul viitor în loc de Șomcuta, capitala Chioarului să se designeze Bocșa Română, având /f. 3/ comitetul de a motiva această schimbare la timpul său. – Comitetul la propunerea dlui A. Cosma, decide cu majoritate că chestia designării locului pentru adunarea cercuală din a. viitor să se țină deschisă.

Nefiind alte obiecte de pertractat ședința se ridică. D. c. m. s.

Dr. C. Meseșianu, secretar. A. Cosma mp., președinte adhoc.

Această copie e conformă originalului. Șimle, la 21 Ian 1908 n.

/s./ Dr. C. Meseșianu, secretar.

/f. 3v/ prez. 23/I-908

Prea Venerat Comitet Central !

Transpunând procesul verbal de față, precum răportul general alăt. sub 1/1 -, mă rog, ca să binevoiți a împărtăși și pentru a. c. despărțământul «Șimleu» în ajutorul de 100 cor. în scopul prelegerilor populare, cari s-au devis deja a se ținea la noi an de an.

Cu distinsă stimă; /s./ Dr. C. Meseșianu, secr. desp «Șimleu» al Astrei. Ș., la 21 Ian 1908.

/f. 4/ Nr. 94-1908 Sibiu, 24 Februarie 1908

Onoratei Direcțiuni a Despărțământului Șimleu.

Avem onoarea a Vă aduce la cunoștință că comitetul central, în ședința sa, ținută la 30 Ianuarie a. c. a luat act de cuprinsul procesului-verbal al ședinței comitetului cercual din 26 Decembre 1907.

Primiți, Vă rugăm, asigurarea deosebitei noastre stime. /s. s./ Șuluțiu, prezident. Oct. C. Tăslăuanu, secretar. (Copiat și exp. 24/ II 908. /s./ RSimu)

A.N.-D.J. Sibiu, *fond Astra*, doc. nr. 94/ 1908, f. 1-4.

DOCUMENTS REGARDING THE SALAJ PARTITIONING OF ASTRA (1905-1907)

(Summary)

We publish here the documents of Astra from the Public Records of Sibiu County Department. In the 27 appendices one can find the activity of Astra partitioning in Sălaj – „Despărțământul Sălăjean-Chiorean, al XVI-lea” (also named. in several documents, „Despărțământul Șimleu”) – during 1905 – 1907.